

Št. 200 (14.596) leto XLIX.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakir nad Cerkljem, raznošen na ciklisti. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040/7796600

GORICA - Drevored 24 maggio 1 - Tel. 0481/533382

ČEČAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432/731190

1300 LIR

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI
SPED. IN ABB. POST. GR. 1/70

SREDA, 28. JULIJA 1993

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

BANCOMAT

Moja banka, v žepnem formatu.

PREVOZI / PO SPORAZUMU Z VLADO

Tovornjaki spet na cestah prevozniki prekinili stavko

Davčne in druge olajšave za avtoprevoznike - Dvodnevna stavka izsušila bencinske črpalke - Navali v trgovinah

RIM - Italijanski tovornjaki bodo danes spet hrumeče privozili na italijanske ceste. Organizacije avtoprevoznikov so namreč včeraj po dveh dneh stavke prekinile napovedani 15-dnevni protest, potem ko so dosegle z vlado zadovoljiv sporazum. S prekinitvijo je Italija, ki jo je zacelo že dusiti pomanjkanje goriva in prehranbenih proizvodov, spet zadihala. Odslej se ji ni več bati za prazen avtomobilski tank ali hladilnik...

Podpisani sporazum predvideva za kakih 200 milijard lir davčnih

olajšav avtoprevoznikom; zvišanje posebnega sklada za to kategorijo na 200 milijard letno za triletnje 1994-96 (doslej je znašal ta sklad 80 milijard lir za leto 1994 in 120 milijard za leto 1995); nadalje tudi zvišanje prevoznih tarif v skladu z rastjo inflacije (za letošnje leto za 3, 5 odstotka, za prihodnje pa za nadaljnja 2, 5 odstotka).

Po podpisu sporazuma je minister za prevoze Costa napovedal, da bo vlada v teku treh mesecev izdelala zakonski osnutek, v katerem bo

reorganizirala ves prevozni sektor. »Odslej se ne bo smelo več dogoditi kaj takega,« je obrazložil. »Pripravili bomo tak zakon, ki bo dopuščal največ do stiri ali petdnevne stavke,« je ostro pristavil. Take napovedi dajejo misliti, da je protest avtoprevoznikov »razjezil« italijansko vlado.

Prekinitev stavke je pršla res ob pravem času. Po dveh dneh protesta so začeli v italijanskih mestih že močno občutiti posledice prevoznega »black outa«. Bencinske črpalke so

večinoma že izčrpale običajne zaloge goriva; ljudje so navalili v trgovine, da bi si - v pričakovanju hujšega - pravčasno preskrbeli živila in najnujnejšo hrano. Ponoči je prišlo tudi do incidentov v Laziu, Emiliji Romagni in na Siciliji, kjer so stavkajoči obsuli s kamenjem tovornjake stavkokazov. Prekinitev stavke je imela se en blagodejni učinek: prekinila je gladovno stavko, ki sta jo včeraj - iz protesta zoper protest prevoznikov - zacela poslanca Zelenih Maurizio Pieroni in Sauro Turrone...

ŽENEVA / MIROVNA POGAJANJA

Ves Balkan spet za okroglo mizo

V Sarajevu so Srbi spet napadli Francoze - Hrvati se ne bodo umaknili iz Maslenice

Srbi so v torek spet napadli francoske pripadnike modrih čelad v Sarajevu (Telefoto: AP)

ŽENEVA, SARAJEVO - Voditelji vseh treh bosansko-hercegovaških narodnosti in predsedniki Srbije, Hrvaške in Črne gore so v torek ob šestih popoldne prvič po treh mesecih spet sedli za okroglo mizo v Ženevi in se začeli pogajati o miru oziroma o prihodnji delitvi Bosne.

Na pogajanja je tokrat pristala tudi muslimanska stran, ki ne skriva, da so jo k temu prisilili me-

narodni pritiski, vendar menda tudi tokrat pripravlja svojo različico zemljevida Bosne in Hercegovine.

Ker se je od zadnjega ženevskega srečanja na bojnih marsikaj spremenilo (Hrvati so izgubili dober del srednje Bosne, ki so jo zasedli Muslimani, na muslimanski račun pa so se uvrstili okrog Mostarja, Srbi so z vzhoda prodrl skoraj do Sarajeva in do konca ogrozili muslimanske pogajalske pozicije), mednarodna pogajalca Owen in Stoltenberg pričakuje, da se bodo pogovori vrтели predvsem okrog zemljevidov, ki sta jih pripravila Srbija in Hrvaška in po katerih naj bi bila BiH razdeljena na tri nacionalne države, povezane v konfederacijo.

Na bosanskih in hercegovskih bojnih tudi v

torek - kljub uradnemu premirju in pogajanjem v Ženevi - ni bilo miru. Srbi so napadali okrog Brčkega in obstreljevali Sarajevo, žrtve njihovih obstreljevanj pa so bili se enkrat vojaki francoskega bataljona modrih čelad. Francija je zato zahtevala od Združenih narodov, naj takoj začnejo uresničevati resolucijo, po kateri bodo lahko vojake svetovne organizacije, če bodo napadeni, varovali z letalskimi napadi.

Hrvaška je sinoci opozorila, da ne bo umaknila svojih čet z območja Maslenice, Zemunika in Peruće, če Srbi ne bodo prej predali Združenim narodom svojega težkega orožja. Poveljnik modrih čelad general Cot se zato boji, da bo v zadržkem zaledju spet prišlo do hrvaško-srbskega spopada. (R. S.)

Milošević v Ženevi

TRST / POPRAVEK KD IN PSI IMA LE MALO MOŽNOSTI, DA GRE SKOZI

Pravilnik tržaških rajonskih svetov: raba slovenščine še v dvomu

TRST - Bo tržaska občinska uprava v pravilniku rajonskih svetov morda ohranila pravico do rabe slovenščine? To je usmeritev, ki je prevladala na začetku sinočnje občinske seje, potem ko so tudi zastopniki Liste za Trst, Liberalcev in Severne lige podprli stališče načelnikov skupin KD in PSI, v nadaljevanju seje v poznih večernih urah pa so liberalci in Lista odrekli podporo popravku PSI in KD. Rinaldi in Marchetti sta že pred dnevi v bistvu predlagala ponovno vzpostavitev člena o rabi slovenščine.

Demokristjani in socialisti so sprva predlagali posebni člen o slovenščini, najnovejši predlog pa predvideva predhodno dolocilo o tem vprašanju, ki pa v bistvu ohranja nekdanji člen st. 27. S pripisom nadzornega odbora, da italijanska ni uradni jezik občine, in z qbvezo, da bo ta usmeritev ostala v veljavi, dokler ne bo

država odobrila zaščitnega zakona za Slovence.

V trenutku ko zaključujemo redakcijo, je občinska seja se v teku. Skupščina je končala splošno razpravo, nakar je župan Staffieri dal na glasovanje številne popravke k osnutku pravilnika, ki ga je predstavila občinska uprava.

Vzdusje v sejni dvorani je bilo sinoči manj napeto kot na prejšnjih sejah, na katerih je nacionalistična desnica nado- to glasovanje številne popravke k osnutku pravilnika, ki ga je predstavila občinska uprava.

Na sliki (foto S. Ferrari/KROMA): s sinočnjega tržaškega občinskega sveta.

VOLILNA REFORMA / PO POZIVU PREDSEDNIKA SCALFARA

V parlamentu tekma s časom za sprejemanje volilnih pravil

Senat spet pokazal večji posluh za manjšinsko problematiko

RIM - Po skupnem pozivu predsednika republike Oscarja Luigi Scalfara, predsednika senata Giovannija Spadolinija in predsednika poslanske zbornice Gior- gina Napolitana je bila začrtana institucionalna pot novih volilnih pravil, ki bi jih parlament moral sprejeti pred 6. avgustom, ker bi bila po tem datumu volilna reforma v pristojnosti dvodromne parlamentarne komisije za ustavne reforme in bi bilo treba zaceti dejansko vse znova. Vprašanje je zato, ali bodo parlamentarci prisluhnili pozivu treh najvišjih državnih predstavnikov, ki je izzvenel kot opomin.

Dogajanje v zbornici in v senatu zaenkrat navaja k mnenju, da bo parlament odobril nova volilna pravila, toda presenečenja so vselej možna. To se je na primer pokazalo včeraj na skupščini poslancev Kršćanske demokracije, kjer je bilo veliko nerganja nad predlaganimi pravili kljub ponedeljkovi obvezi tajnika Mina Martinazzolija (ki so jo vsi sprejeli), da bo KD odobrila ta pravila in prispevala k temu, da se prepriča nevarnost morebitnih volitev z dvojnimi pravili.

Kot kaže bosta tako zbornica kot senat se nekoliko priredila volilna pravila, tako da bosta zakona

(eden za senat, drugi za zbornico) se enkrat v odobritev v oba doma. Zbornica je včeraj na plenarni seji začela z glasovanjem o pravilih za izvolitev poslancev, ki jih je senat pred dvema tednoma korenito popravil.

Zaenkrat ne kaže, da bi zbornica hotela vnesti velikih sprememb. Včeraj so poslanci le nekoliko popravili odnos med kandidati in koalicijskimi v večinskih uninominalnih okrožjih. Sedaj je predvidena kot možnost, medtem ko je bila v besedilu senata ta povezava obvezna.

V četrtek pa bo o volilnih pravilih za izvolitev senatorjev razpravljala senat. Včeraj je razpravo o tekstu, ki ga je izoblikovala zbornica, končala ustavna komisija, ki je vnesla nekaj popravkov. Med temi velja omeniti predvsem dejstvo, da je ob prizadevanju sen. Darka Bratine komisija spet obnovila prvotno besedilo odstavka, ki zadeva volilna okrožja na narodnostno mešanih področjih ter spet dodala stavek, ki določa, da pri zamejevanju volilnih okrožij na takih območjih ni nujno upoštevati kriterijev, ki veljajo v vsedravnem merilu. Predlog Bratine, ki ga je komisija osvojila, so podprli poleg DSL se SKP, PSI, KD in mešana skupina. (VT)

Predsednik republike Scalfaro

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

»Rafal« obvestil za politike?

Kaže, da se je v milanskem zaporu Opera, jezik bivšemu predsedniku Montedisona Giuseppe Garofanu in bivšemu poverjenemu upravitelju iste družbe jezik razvezal. Med včerajšnjim zasliševanjem sta baje navedla imena politikov, ki so bili deležni milijardnih podkupnin. Zato se obeta nov »rafal« obvestil vidnim italijanskim politikom.

..... stran 2

Protest Severne lige proti Turellovemu odboru

Deželni svetovalci Severne lige so včeraj priredili pred deželno palačo protestno manifestacijo »proti nadutosti Turellovega odbora«, ki ga obtožujejo, da se ne omejuje le na upravljanje tekočih zadev, saj je od volitev do danes odobril približno osemsto upravnih sklepov.

..... stran 2

Dvojezične table v tržaški občini

V noči s ponedeljka na torek so neznanci že drugič odnesli komaj postavljeno dvojezično tablo na Opčinah pri Trstu. Table so, kot znano, na lastno pest postavili domačini, potem ko so 21. t. m. »skrivenost« izginile iz raznih okoljskih vasi tržaške občine. Sicer pa je tržaški župan Staffieri napovedal, da bo dal table odstraniti, češ da so protizakonite. O zadevi se je včeraj oglasila SSK.

..... stran 3

Odločno zavzemanje za strpnost in sožitje

Svelovalska skupina demokratične zveze je priredila včeraj pred pričetkom občinske seje tiskovno konferenco, na kateri je predstavila svoja stališča in gledanja o vprašanju sožitja v Trstu in zaščite pravic slovenske narodnostne skupnosti. Svetovalci DSL so se odločno izrekli proti nestrpnosti in nacionalizmu, ki zastruplja Trst.

..... stran 3

NOVICE

Misasi bo verjetno ohranil imuniteto

RIM - Odbor za parlamentarno imuniteto poslanske zbornice je včeraj zavrnil zahtevek državnega pravdnika iz Catanzara, da bi uvedli sodno preiskavo proti demokratskemu poslancu in bivšemu ministru Riccardu Misasiju. Državni pravdnik je v utemeljitvi svojega zahtevka Misasija obtožil združevanja v zločinske namene mafijske narave in korupcije. Misasi naj bi bil član skupnice catanzarskih mogotcev, ki so vedrili in oblačili z javnimi prispevki in z javnimi deli v Kalabriji. Kaze pa, da je obtožba podprta s šibkim dokaznim gradivom, saj so za zavrnitev zahtevka v odboru za imuniteto glasovali predstavniki vseh strank, razen MSI.

Policijski inšpektor sodeloval z mafijo

CATANZARO - V Catanzaru so včeraj dopoldne aretirali policijskega inšpektorja Elia Caloiera pod obtožbo združevanja v zločinske namene mafijske narave. Caloiero naj bi sodeloval z mafijskim kolvodjem Girolamom Costanzom, ki ga policija že več let zama isce.

Da je s Caloierom nekaj narobe, so v sami catanzarski kvesturi že dalj časa sumili. Moski je namreč zivel zelo razkošno, bil je lastnik vile ob morju in luksuznih avtomobilov, cesar bi si ne mogel privoščiti s svojimi uradnimi dohodki. Z njim so včeraj aretirali še druge, med temi pooblaščenega upravitelja nekega distribucijskega podjetja ter lastnika največjega pogrebnega podjetja v mestu.

Davčni vijak bo morda popustil

RIM - Ugodni podatki o davčnih dohodkih bi vlado lahko pripravili do tega, da bi del tako imenovanega davčnega grabeza povrnila davkoplačevalcem v plačah. Tako je včeraj povedal finančni minister Franco Gallo na skupni seji finančnih komisij obeh vej parlamenta, na kateri je predstavil vladni osnutek gospodarskega in finančnega plana za leto 1994-96. Gallo je poudaril, da bo vlada razpolagala s popolnimi podatki o davčnih dohodkih šele konec avgusta, tako da bi sklep o znižanju davčnega grabeza lahko sprejela šele čez dober mesec.

Koncerti Mednarodne šole za glasbenike

CEDAD - V soboto je bil v Cedadu koncert učiteljev Mednarodne poletne šole za mlade glasbenike. Ob zaključku delovanja šole si bo od jutri dalje sledila vrsta nastopov solskega orkestra. Prvo srečanje bo jutri ob 21. uri v občinski loži mesta Venzene, 30. t.m. bo orkester nastopil na gradu Dobrovo v Sloveniji, v soboto, 31. t.m., bodo gojenci igrali na trgu Marconi v Miljah, v nedeljo, 1. avgusta, pa bodo v čedajskem gledališču A. Ristori ob 11. uri zaključili prvi sklop letosnjih poletnih tečajev za mlade.

KRŠČANSKA DEMOKRACIJA / ODMEVI NA PROGRAMSKO SKUPŠČINO

Segni je razočaran Cerkev pa zadovoljna

DSL očita Martinazzoliju nejasnost o zavezništvi

RIM - Ocene so delje. Po mnenju nekaterih, je bil narejen spodbuden korak naprej, drugi pa so globoko razočarani. Zaključek ponedeljkove programske in ustanovne skupščine, ki je dokončno upokojila Krščansko demokracijo in nakazala rojstvo Italijanske ljudske stranke, razdvaja politično in družbeno sceno. Med najbolj naklonjenimi so odmevi iz cerkvenih krogov, medtem ko kritiki ugotavljajo, da je skupščina odložila vse jasne izbire.

Za agencijo italijanske skofovske konference Sir »se je nova faza politične angažiranosti demokratičnih katolikov začela dobro«. Agencija hvali »tako kompleksno, obenem pa tako jasno« Martinazzolijevo razmišljanje in ugotavlja, da bo treba sedaj »prevesti v vsakodnevno politično prakso in v dialog z italijanskim srednjim slojem tisto sporočilo upanja in poziv gledati naprej, ki je izšel iz skupščine«. Prav tako zadovoljen je tudi vatikanski »L'Osservatore Romano«, ki naglasja prevsem dejstvo, da »nova stranka nastaja predvsem iz volje po spremembah«.

Toda iz vrst demokratičnih katolikov prihajajo tudi zelo negativne ocene. Razočaran je predvsem referendumski lider

Tako Rosy Bindi kot Mino Martinazzoli sta bila zadovoljna z zaključkom skupščine KD (AP)

Mario Segni, ki je upal v »nastanek nove politične sile, ki bi bila sposobna graditi novo Italijo«, medtem ko skupščina »ni imela poguma, da bi prekinila s preteklostjo. V novo stranko bo prepeljena vsa stara Kd, spremljeno bo ime, obraz pa bodo ostali isti«. Segni tudi očita svoji nekdanji stranki pomanjkanje vsakršne izbire glede zavezništva. Večje jasnosti bi si želel tudi tajnik PRI Giorgio Bogi, medtem ko liberelec Raffaele Costa očita Martinazzoliju »demonizacijo Severne lige«. To je po oceni Coste negativ-

no, ker se bo morala nova stranka obrniti na edino drugo razpoložljivo silo, DSL. V bipolarnem sistemu, kakršen se nakazuje, kam se bo postavila nova stranka? To je vprašanje, ki ga predsednik poslanecv DSL Massimo D'Alema naslavlja Martinazzoliju. Nova stranka, meni D'Alema, ne bo več nekdanja KD, ker so se razmere spremenile. »Toda dvomnost in sikhnost nove formacije se izražajo prav v nejasnih izbirah glede zavezništva«.

V demokratskih vrstah je zaznati precejšnje

zadovoljstvo za ponedeljkove izbire. Ne manjkajo pa tudi tisti, ki jih unanizem (proti predlaganemu dokumentu je namreč glasoval samo Ermanno Gorrieri) skrbi. Med temi je podpredsednik senata in predstavnik demokratske leve Luigi Granelli, ki ugotavlja, da se »je novo začelo ob ponavljanju napak preteklosti. Mnogi, ki so se v KD vedno upirali prenavljanju, so skočili na krov nove ladjice pripravljeni, da sprejmejo tudi novo ime stranke, samo da bi vse, ali skoraj, ostalo kot prej«.

ENIMONT / OBTOŽBE GAROFANA

Nov »rafal« obvestil za politike?

MILAN - Medtem ko si Mediobanca prizadeva, da bi oblikovala sanacijski nacrt, ki naj bi rešil koncern Ferruzzi bankrota, se v milanskem zaporu Opera nadaljuje zaslisevanje bivših upraviteljev grupe. Včeraj je sodnik za preliminarne preiskave Italo Ghitti potrdil aretacijo Carla Same, poverjenega upravitelja finančne družbe Ferfin in koncerna Montedison, ki je prevzel vodstvo grupe, ko je bil Raul Gardini odstranjen.

Zaslisevanje Same je trajalo več ur, vendar ni bilo mogoče zvedeti ničesar o tem, kar je podjetnik povedal sodniku. Njegova branilca Francesco Arata in Franco Mucciarelli sta novinarjem rekla le, da je Sama »miren«. O vsebini njegovih izjav pa sta poudarila, da ne moreta povedati ničesar, tudi ker naj bi v prejšnjih dneh krožile zelo netočne informacije o izplačanih vsotah.

Medtem ko je sodnik za preliminarne preiskave Italo Ghitti zasliseval Samo, je javni tožilec Antonio Di Pietro zasliseval Giuseppa Garofana, bivšega predsednika družbe Montedison, ki dobro pozna vse zakulisno dogajanje okoli Montedisona, predvsem pa o oblikovanju in razpustu kemijskega koncerna Enimont. Kaze, da preiskovalci niso zelo zadovoljni s sodelo-

vanjem Garofana, katerega sicer priznavajo, da se v Svicu ni uprli zahtevi italijanske pravice po izročitvi, vendar v izrisovanju zakulisja naj bi bil Garofano skop z informacijami. V bistvu naj bi potrdil le to, kar so sodniki že vedeli, kot na primer okoliščine kupoprodaj nepremičnin, s katerimi naj bi si Montedison ustvarila črna sredstva.

Vsekakor pa se nakazujejo nova jamstvena obvestila za politike. Nekaj imen naj bi povedal Sama, imena drugih pa je vpletel Giuseppe Garofano. Slednji je že v ponedeljek priznal podkupnine za desetine milijard lir vodstvom vladnih strank, imen pa ni hotel povedati. Včeraj pa se je najbrž premislil.

Sicer pa zaromet preiskav včeraj niso bili usmerjeni samo na Milan in na afero Enimont. V Turinu je tožilstvo zahtevalo, naj sodnik za preliminarne preiskave formalno obtoži korupcije, izsiljevanja podkupnin in motenja javne dražbe bivšega predsednika vlade in finančnega ministra v Amatovi vladi Giovannija Gorio v zvezi s podkupninami pri gradnji bolnice v Astiju. Neapeljski sodniki pa so naslovili novo jamstveno obvestilo bivšemu proračunskemu ministru Paulu Cirinu Pomiciu.

Ustica: Curzija dolžijo kršitve tajnosti

RIM - Novinar, ki v opravljanju poklicne dolžnosti, skuša prispevati k razkrivanju nepojasnjenih afer v Italiji se vedno trci ob zapreke slabo tolmačene pravice. To se je spet pokazalo včeraj, ko je sodstvo iz Perugia naslovilo odgovornemu uredniku tretjega televizijskega dnevnika Alessandro Curziju jamstveno obvestilo, s katerim je bil osumljen nedovoljene objave sodnih aktov v zvezi s tragedijo pri Ustici.

Novico o jamstvenem obvestilu je sporočil sam Curzi, ki je dodal, da obvestilo zadeva objavo telefonskih pogovorov med vojaki, ki so bili v službi v radarskem centru v kraju Poggio Ballone. Ti pogovori, ki so jih vojski vrhovi dolgo časa prikrižali, so prispevali k temu, da je bil vsaj odskrnjen zastor, ki je preprečeval pogled v zakulisje strmoglavljenja letala pri Ustici, ki je zahtevalo 80 človeških življenj.

Novinarski sindikat FNRS je obsodil potezo sodstva iz Perugia, saj gre dejansko za cenzorski korak.

DEŽELA / ŠE NI IZGLEDOV ZA POLITIČNI SPORAZUM

Glasen protest Severne Lige pred palačo deželne vlade

SKP kritična do ostalih levičarskih sil, posebno pa do DSL

TRST - Dezelni svetovalci Severne lige so včeraj priredili pred deželno palačo protestno manifestacijo »proti nadutosti Turellovega odbora«. Kot je povedal načelnik svetovalske skupine Lige Matteo Bortuzzo (na sliki - foto KROMA) bi se morala Turellova vlada do izvolitve nove omejitve le na upravljanje tekochih zadev, v bistvu pa ne dela samo tega. Od volitev do danes naj bi odbor odobril približno osemsto upravnih sklepov. Bossijevi pristasi so jezi tudi nad nekaterimi imenovanji, posebno pa nad imenovanjem (nekdanjega) odbornika PSDI Cisilina za načelnika deželne oddelke za gozdarstvo.

Miroljubnega protesta sta se udeležila tudi

tržaški pokrajinski tajnik Lige Fabrizio Belloni in njegov furlanski kolega posl. Roberto Visentin. Predsednik Turello je vsekakor zavrnil vse očitke in poudaril, da se je dosedanja dezelna vlada strogo držala zakonskih predpisov, imenovanje Cisilina, ki ni bil več izvoljen v deželni svet, pa sodi po njegovem med tekoče upravne zadeve.

V palaci na Trgu Oberdan se bodo medtem danes sestali načelniki dezelnih svetovalskih skupin, da se sporazumejo o datumu zasedanja skupščine. Stranke vsekakor se niso dosegle političnega sporazuma o novi upravi, tako da bodo najbrž prihodnji teden - razen presenečenj - izvolili manjšinski odbor Severne lige, ki ga bo vodil

sedanji predsednik skupščine Fontanini.

V Vidmu so se včeraj znova sestali predstavniki DSL, Zelene liste, republikancev in Furlanskega avtonomističnega gibanja, ki imajo namen sestaviti skupni politični program in ga nato skupno predložiti Ligi. To pa ni po gođu Komunistični prenovi, ki ne razume kako lahko nekatere levičarske stranke - predvsem DSL - sploh vztrajajo pri soocenju s Severno ligo, potem ko so javno označili to gibanje za konservativno, če že ne desničarsko. Če pa ni tako, se polemiki sprasuje načelnik SKP Monfalcone, ne razumem, zakaj nas niso povabili na današnje videmsko srečanje. Polemike na levičarje, kot vidimo, nadaljujejo.

PREDLOG PARKA JULIJSKIH PREDALP

V Reziji deljena mnenja o uresničitvi parka

Nekateri zahtevajo, naj bi se prebivalci izrekli z referendumom - Občine podpirajo predlog o parku

RUDI PAVSIC

REZIJA - Kakšna bodočnost se piše parku Julijskih Predalp, ki nastaja na območju Rezije? Na to vprašanje naj bi odgovorili neposredno občani, ki naj bi z referendumom odločili, če je uresničitev takšnega nacrta pametna in koristna za tukajšnje območje.

Pred dnevi je referendumski odbor, ki nasprotuje realizaciji parka, zbral v rezijanskih občini kar 570 podpisov, kar predstavlja 43 odstotkov celotnega prebivalstva. Odbor zahteva sklicanje referenduma, s katerim naj bi se občani neposredno izrekli o parku.

Povejmo, da je pred samim zbiranjem podpisov isti odbor dal izobesiti po vsej rezijanski dolini lepake, v katerih je ljudi prepričeval o škodljivosti parka.

Nasprotnega mnenja so seveda občinski upravitelji z županom Luigiem Palettijem na čelu. Občinski moze namreč ugotavljajo, da bi realizacija parka pomenila valorizacijo Rezije

tako z gospodarskega kot tudi s krajinskega in turističnega vidika. V ta namen že deluje odbor, ki ga sestavljajo predstavniki občinskih uprav, na ozemlju katerih bi se park razprostil. Sprico zahteve po referendumu je župan Paletti ugotovil, da bodočnost parka ostaja ovita v negotovost. Čeravno občinska uprava ne razpolaga z instrumenti, da bi izvedla referendum, si bo prizadevala, da se uresniči volja občanov. Če se bo večina izrekla proti parku, bodo to dejstvo vzeli na znanje in spoštovali izraz ljudi. Sicer so že danes pripravljeni vnesti nekatere spremembe, če bi to zadostovalo, da bi odbor umaknil zahtevo po referendumu.

Ne glede, kako se bo stvar razvila, ostaja vendarle ugotovitev, da bi se rezijanski dolini z ureditvijo parka Julijski Predalp ponudila priložnost za celovit razvoj in bi delno naknadila to, kar je izgubila z dolgoletnim izseljevanjem.

CEDAD / ZANIMIVA KNJIŽNA ZBIRKA »I QUADERNI DEL PICCHIO«

Razkrita tajna ozadja protislovenske gonje v Benečiji

Potrebne bodo še nadaljnje zgodovinske raziskave za sestavo popolnega mozaika stvarnosti ob meji

CEDAD - Ni dolgo tega, kar se je zbirka »I quaderni del Picchio« pojavila na furlanskem knjižnem prizorišču. V tem času pa se je že močno uveljavila, vzbudila je precejšnje zanimanje ter izzvala nemalo polemik. Razlog je zelo preprost: v vseh doslej objavljenih knjigah se namreč različni avtorji dotikajo aktualnih vprašanj furlanske politične stvarnosti, čeravno je ta obravnavana v širšem deželnem, vsedržavnem in mednarodnem okviru. Gre za vrsto vprašanj povojne zgodovine, ki so doslej veljala kot tabu teme.

V prvi objavljeni knjigi Pierluigi Visentin in Aleksandra Kerševan predstavljata proti-

slovno osebnost videmskega škofa Nogare. V knjigi »Il Friuli segreto« novinar Marco Pacini obravnava znani furlanski klub »Il circolo della morra«, kjer so se zbirali najvidnejši predstavniki političnega, sodnega in industrijskega sveta Furlanije in v tem okviru men- da sklepali posle in politična zavezništva. Objavljeni so sez- nami članov kluba, nekateri od njih pa so tudi v seznamu framazonske lože.

Tik pred volitami je izšla knjiga z naslovom »Kako zmagati na volitvah«, v kateri Faustino Nazzi in Pierluigi Visentin obravnavata volitve iz leta 1948 v Furlaniji. Zadnja je izšla knjiga »Da Gladio a Cosa

nostra« izpod peresa novinarja Luigijsa Grimaldija.

Knjžni deli so ob prisotnosti avtorjev predstavili pred dnevi v Cedadu, v prostorih knjižarne Cooperative Borgo Aquileia. Izhodišče je bila politična stvarnost od povojnih časov do današnjih dni v Nadiških dolinah, ki ima vidno mesto v obeh knjigah. Govora je namreč o trikotaristih, o protislovenski gonji, o napa- dih na slovensko duhovništvo. Se posebej izstopata lik in vlo- ga Albanca Zefa Marginajja, ki je več let živel v Spetu, kjer je bil več kot 10 let na celu Krščanske demokracije.

Benečija in z njo širša Furla- nija-Juljska krajina, postavlje-

na na meji z vzhodom, je ime- la pomembno stratesko funkcijo, bila je vredišču dogajanja, mimo tega območja so se prepletali sevili ilegalni, tajni kanali. Sirova javnost pa je bila slepa prica, kajti se ni zav- edala, kaj se ni dogajalo. Sele danes, po padcu berlin- skega zidu, po tem ko so po- stali nekateri dokumenti do- stopni, se začena razumeti te dogodke in resnica prihaja na dan.

Tako Grimaldi kot Visentin sta poudarila, da so potrebne nadaljnje in poglobljene raz- skave zgodovinarjev, zato da se počasi začne sestavljati bo- gat mozaik stvarnosti krajev vzdolž državne meje (j.n.)

VRSTE PRED ČRPALKAMI

Večji nakupi pred prekinitvijo »stavke TIR«

TRST - Ljudje so si oddahnili. Grozeca nevarnost pomanjkanja živil, prehrabnih proizvodov in predvsem goriva, se je včeraj popoldne razblinila s prekinitvijo stavke avtoprevoznikov.

Dopoldne, ko je bila nevarnost se realnost, je bilo mogoče v mestu, na ulicah in v trgovini- nah zaznati zaskrblje- nost ljudi. Na ulicah so se zacele pred bencin- skimi crpalkami po- javljati prve daljše vrste avtomobilov in drugih vozil. Avtomobilisti so začeli resno skrbeti za tanke svojih vozil, po- tem ko so iz sredstev javnega obveščanja iz- vedeli, da se pogajanja med stavkajočimi in vlado sicer nadaljujejo, da pa ni pričakovati nič dobrega. Položaj v nasi deželi ni bil tako dramatičen, kot drugod po državi, saj so imeli avtomobilisti kljub vse- mu se dober adut v svojih rokah: ako bi se stanje poostriilo, bi se lahko zatekli po gorivo v bližnjo Slovenijo.

Slovenski bencin bi bil nekoliko dražji od ben- cina po znani ceni, ki ga lahko Tržacani in Goričani kupijo z ben- cinskimi boni, a bi vsaj ljudem omogočil pro- sto vožnjo. Včeraj so trzasko bencinske cr- palke kljub vsemu »zdrzale« izredno po- večanje povprasevanja, tako da ni bilo opaziti napisov o iztočenem bencinu, ki so viseli z bencinskih crpalk pred nekaj leti ob prejšnji dolgotrajni stavki avto- prevoznikov.

Trgovci so si tudi včeraj meli roke. Kljub pozivom oblasti in Zveze potrošnikov so številni Tržacani emo- cionalno odgovorili na nevarnost pomanjkanja živil in prehrabnih proizvodov. V velebla- govnicah so včeraj bla- gaine poslovala s polno paro. Ljudje so nakupo- vali predvsem najnuj- nejša živila, in to v ne- primerno večjih količi- nah kot običajno. Na- mera je bila jasna: na- polniti shrambo, da ne bi bili v prihodnjih dneh odvisni od milo- sti in nemilosti stav- kajocih. Polni vozicki vsemogočega blaga, sadja, zelenjave, teste- nin, mineralne vode, sokov, ki so se gnetli pred blagajnami, so pričali o pravcati naku- povalni mrzlici. Popol- danske vesti so vsaka- kor potrdile, da je bila tolikšna skrb za »prezi- vetje« pretirana.

Ob sedaj že preki- njeni stavki avtopre- voznikov gre pa omeni- ti vsaj nekaj. Prehrab- nih proizvodov in ži- vil ni zmanjkalo, cene posameznih proiz- vodov pa tudi niso po- skočile, kot so se bali pri Zvezi potrošnikov. Trgovci na drobno in veleblagovnice so sk- ratka razumno odgovo- rili na dvodnevno »iz- redno stanje«. Ohranili so cene kot ob »običaj- nih dneh«, niso jih na- vili. Seveda pa so bili zadovoljni z večjim obiskom in s količinsko večjimi nakupi. Zanje je bila dvodnevna »stavka tovarnjakov« vsekakor... dobrodošla.

BRŠLJANOVKA SPOMENIK

Lažne in nevarne teze iredentističnih sil

TRST - Ob vesti, da je predsednik republike Scalfaro proglasil tako imenovano »fojbo pri Repentabru«, med do- mačini znano kot Brslja- novka, za »nacionalni spomenik«, je Paolo G. Parovel, ki se že dolgo ukvarja z zgodovinskimi in političnimi problemi naših krajev, polemичno pripomnil, da bi morali vprašanje fojb obravna- vati predvsem zgodovi- narji in strokovnjaki, na- mesto da bi dopustili instrumentalizacije tu- kajšnjega iredentizma. Namen iredentističnih krogov, pravi Parovel, je

dokazati, da je bila suve- renost Slovenije in Hr- vaske nad Istro doseže- na z »genocidom Italia- nov«, kar je izredno ne- varna teza. Parovel ob- žaluje, da s to tezo uspe- li prevarati tudi de- mokratični politični svet tja do samega pre- sednika republike, kar predstavlja zalitev repu- blike in predsednika re- publike, zaradi česar bo- do avtorji prijavljeni sodstvu. Parovel v svoji izjavi poudarja, da vse- buje Brsljanovka samo ostanke nemških voja- kov, ki so padli v bojih okrog Opčin.

TRŽAŠKA OBČINA / KRAJE NA OPČINAH, GROZNJE ŽUPANA STAFFIERIJA

Dvojezične table tarče novih napadov

Tiskovno poročilo SSK o pravni osnovi napisov

Dvojezične table po kraskih vaseh trzasko občine so se vedno v srediscu političnega in ne samo političnega dogajanja. Potem ko so jih domaćini do nedelje postavili povsod tam, kjer so se poprej stale, preden so bile »skrivnostno« odstranjene 20. t. m., so jih ponekod neznanzi odnesli. To velja predvsem za Opčine, kjer je tabla stala blizu obeliska. V noči z nedelje na ponedeljek so neznanzi komaj postavljeno tablo odstranili, tako da so domaćini v ponedeljek postavili novo. Toda v noči s ponedeljka na torek je tudi ta nova tabla izginila. Domaćini so krajo prijavili pristojnim oblastem, nameravajo pa tablo cim prej obnoviti.

Medtem pa je tudi trzaski župan Giulio Staffieri v izjavi za tisk napovedal, da namerava na novo postavljene dvojezične table odstraniti, čes da so protizakonite. Seveda pa tega zdaj ne bo mogel storiti kar tako, kot je to zgodilo 20. t. m., saj so table vendarle zasebna lastnina, ki se nahaja na zasebnih zemljiščih itd., kar vse v obstoječi pravni ureditvi zahteva določen postopek. Slišali smo, da so si včeraj trzaski občinski redarji ponekod že ogledovali table, najbz zato,

Postavljen je table na Opčinah, ki je zdaj spet ni (Foto KROMA)

da bi sestavili uradne zapisnike o njih.

O zadevi je trzasko pokrajinsko tajništvo SSK včeraj izdalo tiskovno poročilo. V njem najprej poudarja, da sodijo večjezični toponomastični napisi na narodnostno mešanih področjih v osnove manjšinskega prava, ki ga spoštujejo vse omikane države. Tako ga Italija do neke mere ze spoštuje v nekaterih občinah na Trzaskem in Goriskem, kjer prebiva slovenska manjšina, sistematicno pa na Južnem Tirolskem, kjer živi italijanska manjšina, ter v Dolini Aoste, kjer je avtohtona frankofonska manjšina;

isto pravno načelo dosledno spoštuje npr. tudi Slovenija na naselitvenem področju italijanske manjšine.

SSK nadalje poudarja, da je trzaska občinska uprava, ko je leta 1984 odstranila dvojezične table v nekaterih okoljskih vaseh, ravnala ne samo proti temu splošnemu načelu, ampak tudi proti 8. členu Osimskih sporazumov, s katerimi se je Italija obvezala, da bo ohranila »ze sprejete notranje ukrepe« v zaščito slovenske manjšine. SSK pa tudi opozarja, da se je trzaski župan Franco Rinchetti 13. aprila 1990 v okviru sporazuma za namestitev sinhotrona na

področje T8 pri Bazovici obvezal, da bo občinska uprava postavila »dvojezične table v krajih in vaseh trzasko občine, v katerih je slovenska manjšina zgodovinsko prisotna«.

SSK pristavlja, da se je tedaj tudi izredni komisar paderskega Centra za raziskave Domenico Romeo obvezal za postavitev »večjezičnih napisov« znotraj samega centra, kar se do danes tudi ni zgodilo.

SSK zaključuje tiskovno noto poudarjajoč, kako je nesprejemljivo, da javne uprave in ustanove ne spoštujejo formalno sprejetih obveznosti in norm.

VZHODNOKRAŠKI RAJONSKI SVET

Zagotoviti rabo slovenščine

Predstavniki DSL, SKP in SSK zahtevajo ohranitev člena 27

Na ponedeljkovi seji vzhodnokraskega krajevnega sosveta so stranke KD, PSI, SSK, DSL in SKP soglasno (vzdržal se je le predstavnik LpT, medtem ko so bili svetovalci Severne lige in MSI odsotni) izglasovale sledeči dnevni red z dvema popravkoma k osnutku novega pravilnika o decentralizaciji krajevnih svetov:

1) Ozemeljske razmejitve krajevnih svetov:

absolutno je treba spet pregledati ozemeljske razmejitve krajevnih svetov s spremembami meja v smislu boljše artikulacije in spostovanja zahtev zainteresiranega prebivalstva. V tem okviru vzhodnokraski krajevni svet zeli, da se vključi v teritorij, ki je v njegovi kompetenci, tudi področje Ferlugov, kot zahtevajo tamkajšnji prebivalci.

2) Raba slovenskega jezika pri delovanju organov krajevnega sosveta:

v pričakovanju zakonskih ukrepov, ki so v pristojnosti Parlamenta glede zaščite manjšine, in na podlagi preciznega sklicevanja na člen 96 statuta trzasko občine, je potrebno nepreklonljivo zagotoviti rabo slovenskega jezika na sejah krajevnega sosveta kot po sedanjem veljavnem pravilu (člen 27 pravil-

nika o krajevnih sosvetih).

Vzhodnokraski krajevni svet je poslal izglasovani dnevni red vsem nacelnikom svetovskih skupin v trzaskem občinskem svetu ze pred sredino sejo občinskega sveta. Kljub temu, da so na isti seji vzhodnokraskega sosveta stranke KD, PSI in Liste za Trst nerazumljivo zveze je na tiskovni konferenci pred pričetkom občinske seje predstavila svoja stališča in gledanja o koljivih vprašanjih sožitja in slovenskih pravic.

Nacelnik Roberto Treu je ugotovil, da kljub padcu berlinskega zidu nekateri v Trstu se razmišljajo o »sla-

vokomunizmu« ter pozabljajo na skodo in na tragedije, ki jo povzročajo zaostreni narodnostni odnosi. Kot Trzacan italijanske narodnosti se ne čuti na noben način oskodovalnega, če slovenski rajonski svetovalci govorijo v materinem jeziku in če pred vami stojijo dvojezične table.

Treu je rekel, da spustu je prizadevanja Sama Pahorja, bil pa je kritičen do njegovega maratonskega posega na zadnji občinski seji, ko so obstajali po njegovem pogoji, da bi skupščina odobrila člen o slovenscini. Giuseppe Dell'Acqua vidi v svetovalcu SSK modernega hlapca Jerneja, ki se pravilno sklicuje

na ustavo in na zakone. Mnogi primeri nespoštovanja ustave pa terjajo, da je treba ustvariti politične pogoje za spoštovanje zakonov, tudi zato, ker slovensko vprašanje ne sme biti samo stvar Slovencev, a vsetrzasko skupnosti.

Anamarija Kalc je z nekaterimi stvarnimi primeri prikazala ogromno skodo, ki so jo Staffieri in njegovi sodelavci povzročili Trstu. Obracun uprave je katastrofalen, slovenska manjšina pa ne sme na noben način iti na limanice nacionalistom, ki iščejo samo preteve za narodnostne napetosti. Najhujše bi bilo, je dejala Kalceva, če bi se Slovenci v tem zelo težkem trenutku zaprli vase, kar bi predstavljalo poraz za politiko sožitja, ki jo je treba graditi ramo ob rami z demokratičnimi Italijani. Med Slovenci ne smemo na noben način tekmovali, kdo je bolj glase, ampak moramo skupno rusiti pregrade, ki jih skušajo postavljati italijanski nacionalisti.

Demokratska zveza kliče vse k razumnosti in k ustvarjanju pogojev, da se bodo v Trstu cutili vsi enakopravni. V tem sklopu njeni svetovalci napovedujejo vrsto strokovnih pobud za uveljavitev sožitja na osnovi znanega dokumenta o pretnem Trstu, ki so ga podpisali ugledni italijanski in slovenski razumniki.

DSL / TISKOVNA KONFERENCA

Ne tekmujejo kdo je glasnejši

Sožitje je treba graditi ramo ob rami

V Trstu spet piha nevaren veter nestrpnosti in nacionalizma, ki ga spodbuja Staffierijeva uprava. S takim početjem skusa občina zakrivati popolni polom na upravnem in družbenem področju ter si poceni pridobiti volilni konsens, pri čemer računa na dejstvo, da del javnosti slabo in površno pozna manjšinsko vprašanje. Svetovalska skupina demokratične zveze je na tiskovni konferenci pred pričetkom občinske seje predstavila svoja stališča in gledanja o koljivih vprašanjih sožitja in slovenskih pravic.

Nacelnik Roberto Treu je ugotovil, da kljub padcu berlinskega zidu nekateri v Trstu se razmišljajo o »sla-

vokomunizmu« ter pozabljajo na skodo in na tragedije, ki jo povzročajo zaostreni narodnostni odnosi. Kot Trzacan italijanske narodnosti se ne čuti na noben način oskodovalnega, če slovenski rajonski svetovalci govorijo v materinem jeziku in če pred vami stojijo dvojezične table.

Treu je rekel, da spustu je prizadevanja Sama Pahorja, bil pa je kritičen do njegovega maratonskega posega na zadnji občinski seji, ko so obstajali po njegovem pogoji, da bi skupščina odobrila člen o slovenscini. Giuseppe Dell'Acqua vidi v svetovalcu SSK modernega hlapca Jerneja, ki se pravilno sklicuje

Z včerajšnje tiskovne konference DSL (f. Ferrari/KROMA)

ŠOLSTVO / MANJ OTROK V PRVIH RAZREDIH

Manjši vpis »v skladu« z demografsko krivuljo

V prvih razredih septembra 128 prvošolčkov

OSNOVNE SOLE	1993/94		1992/93	
	l.r.	skupno	l.r.	skupno
Sv. Jakob	5	33	6	33
Ul. Donadoni	6	32	4	30
Skedonj	1	13	5	16
Sv. Ana	3	17	6	25
Sv. Francšek	0	0	0	0
Sv. Ivan	10	52	14	50
Barkovje	1	20	7	21
Rojan	6	32	9	29
Kalnara	5	35	8	36
Opčine	13	74	13	82
Bazovica	3	16	1	18
Gropada	7	18	4	17
Treboče	3	22	3	16
Prosek	10	55	12	60
Križ	5	14	3	19
Repentabor	3	18	3	23
Nabrežina	5	24	6	28
Devín-Sesjan	7	29	6	31
Cerovlje	0	0	0	0
Mavhinje	0	0	0	0
Silvo-Sempolaj	6	22	4	22
Zgonik-Salez	5	35	4	37
Gabrovce	0	2	2	6
Bitški	0	2	0	2
Dolina	5	24	8	26
Mackolje	3	13	3	12
Domo-Romanje	9	48	11	47
Borš	0	14	4	16
Pesek	0	9	4	9
Bojunec	6	31	6	34
Mije	1	16	4	19
SKUPNO		160		764

VRSI PO DIDAKTIČNIH RAVNATELJSTVIH

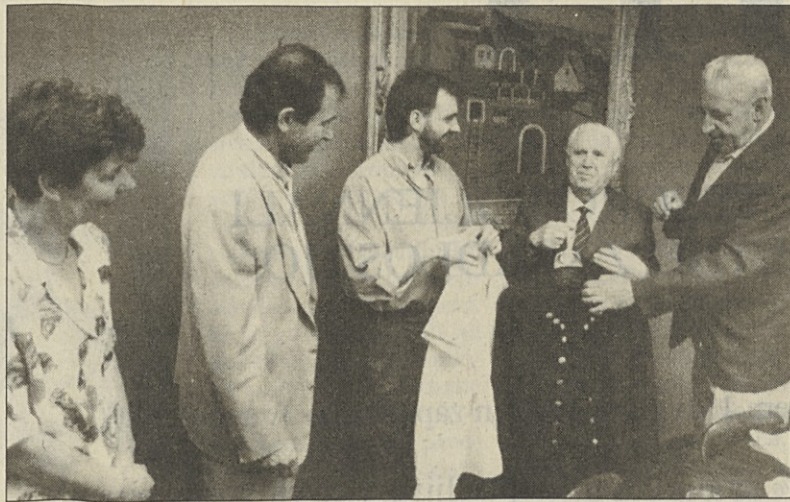
DIDAKTIČNA RAVNATELJSTVA	1993/94		1992/93	
	l.r.	skupno	l.r.	skupno
Sv. Jakob	15	95	21	104
Sv. Ivan	22	139	38	136
Opčine	44	217	39	235
Nabrežina	23	114	22	126
Dolina	24	155	40	163
SKUPNO	128	720	160	764

PRIJETNA SLOVESNOST NA SKGZ

Kraška ohcet se naglo bliža ženin že dobil poročno obleko

Obleko je izdelal krojaški mojster Zoro Štokelj

Samo se mesec dni nas ločuje od ene najbolj cenjenih in priljubljenih folklornih manifestacij v naši deželi - Kraško ohcet. Na Repentaboru ze vre v pripravah. Zenin in nevesta se ze prestopata v napetem pričakovanju zahtevne preizkušnje, in z njima seveda sorodniki, zeni in neveste iz preteklih ohceti in vsi, ki se bodo udeležili tega cudovitega obreda. Zacela so se ze stekati tudi prva poročna darila. Eno od teh je zeninova obleka, ki jo ze po tradiciji daruje Slovenska kulturno gospodarska zveza. Prav včeraj je bila na sedezu SKGZ v Trstu prisrčna slovesnost, na kateri je bila ob prisotnosti predsednika Klavdija Palčiča in predsednika zdruge Nas Kras Egon Krausa izročena poročna obleka letosnjemu zenu. Kraško ohceti Davorinu Grigicu. Slavnostno ljudsko noso je tudi letos po vseh pravilih in z veliko strokovno veščino izdelal krojaški mojster Zoro Štokelj (na

sliki Sergia Ferrarija drugi z desne, ko jo izroča zenu Davorinu), ki je prav za Kraske ohceti oblekel ze celo vrsto zeninov.

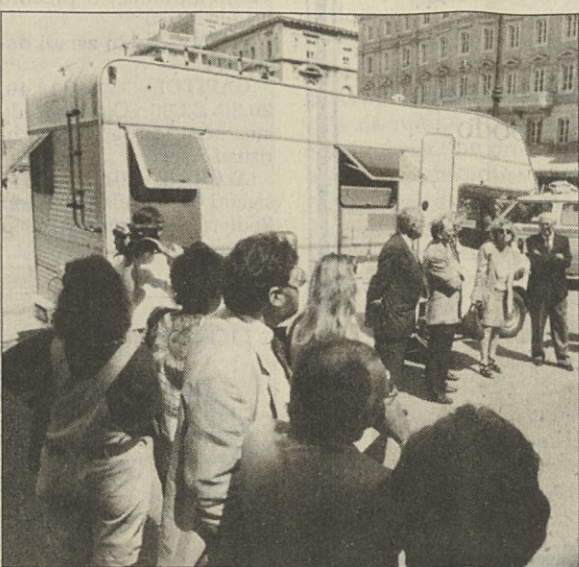
Predsednik SKGZ Klavdij Palčič je med včerajšnjo prisrčno slovesnostjo izrekel tople čestitke

in voscila zenu (in seveda tudi njegovi bodoči družici Mirjam) ter izrazil zadovoljstvo, da je za svoj življenjski korak izbral eno najlepših priložnosti, to je Kraško ohcet, na katero je nasa skupnost upravičeno ponosna.

ZDRAVSTVO / POMEMBNA PRIDOBITEV

Trzaski SERT ima novo premično enoto

SERT-u, ki se ukvarja z zasvojenji z mamili, je nakup omogočil prispevek Dežele F-JK

Sluzbi, ki se pri trzaski krajevni zdravstveni enoti (USL) ukvarja z zasvojenji z mamili (SERT), so včeraj izročili novo vozilo, ki so ga kupili s prispevkom Dežele F-JK in ki bo omogočalo posege na teritoriju. Predstavitev novega vozila so se med drugim udeležili deželni odbornik za zdravstvo Mario Brancati, izredni komisar USL st. 1 Domenico Del Prete in primarij Maria Grazia Cogliati Dezza, ki je odgovorna za trzaski SERT. V nasi deželi je predvidenih skupno šest SERT-ov. Trzaski deluje

zlasti v starem delu mesta in pri Valmauri. Med drugim deli injekcijske igle za enkratno uporabo, metadon in preservative. Cogliati je naglasila, da je premična enota SERT lani obravnavala okrog 600 primerov. Po prečna starost tistih, ki so se obrnili do trzaskega SERT-a, je 26-27 let (imeli pa so opravka z osebami od 14. do 45. leta starosti). Statistike kažejo, da se je število primerov od leta 1989 do 1991 podvojilo, vendar menijo, da je fenomen dejansko trikrat obsejnejši.

NOVICE

Poletni pust v Miljah

Danes se bo v Miljah zacel stiredeseti Poletni pust. Ob 21. uri je na sporedu baklada z deseti miljskimi pustnimi skupinami. Baklada bo potekala po poti, ki je dolocena za zimski pust. V naslednjih dneh si bo sledila vrsta srečan in pobud, kot je miljsko otroško gledališce, ki vabi jutri na okroglo mizo z naslovom Otroci in vojna: nove žrtve obveščanja. Okrogla miza bo ob 11. uri v konferenčni dvorani na Trgu Republike v Miljah.

Spodletel vlom v tobakarno

Brata Franceschin, 32-letni Bruno iz Ul. Grandi 18 ter 29-letni Alessandro iz Istrske ulice 44, sta si zaman belila glavo, kako bi na tuj račun nekoliko napolnila svojo mosnjo: ko sta skušala vdreti v tobakarno na Trgu sv. Jakoba 8, ju je namrec zalotila patrolja trzasko kvesture. Agenti so okrog 1.20 opazili moska, ki sta se skušala skriti. Takoj so posumili, da nimata ciste vesti in so ju ustavili. Zatem so na tobakarni opazili znake, po katerih je bilo razvidno, da se je nekdo pripravil na vlom. Ko so nedaleč stran tudi našli za to početje primerno orodje, sta brata priznala svojo namero. Policija pa se vedno isče 34-letnega Daria Piso iz Trsta, Stara istrska ulica 21. Pisa je bil zaradi prekrškov proti tui lastnini v trzaskem zaporu, kjer bi moral sedeti do 30 septembra. Za dva dni pa so ga izpustili domov, a od 24. t.m., ko bi se bil moral vrniti za rešetke, ni za njim ne duha ne sluha.

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzasko tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E. d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Fotostavek: ZTT, Trst
Tisk: VITA, Videm

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR

Redakcija: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418

Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958

Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462

Ljubljana, NIA, Slovenska 54, tel. 061-113121, fax 061-322468

Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska sluzba

Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418

Gorica, Drevored 24, maja 1, tel. 0481-533723 fax 0481-532958

Ekonomski propagand: Trst in Gorica: Publistel

tel. 040-7796611, fax 040-768697

Italija: podružnice SPI

Slovenija: Studio Vista - Ljubljana

tel. 061-153244 int. 38, fax 061-224943

Cene oglasov

Italija: 1 oglasni modul (širina 1 stolpec, višina 42 mm) 80.000 LIT.

financin in legalni 120.000 LIT. ob praznikih povšek 20%; mali oglasi

850 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.300 LIT - 45 SIT

Naročnina za Italijo: letna 315.000 LIT

za Slovenijo: mesečna 1.300 SIT, plačljiva preko DISTRIEST.

Partizanska 75, Sezana, tel. 067-73373

Registriran na sodišču v Trstu st. 14 z dne 6. 12. 1948

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

GLEDALIŠČE / LEPLJENKA ALEKSIJA PREGARCA

Božji vitez na slovenski zemlji

Po premieri v repentabrski cerkvi

HELENA JOVANOVIĆ

Med kvalitetne kulturne dogodke letošnjega poletja sodi nedvomno tudi najnovejša gledališka delo domačega avtorja Aleksija Pregarca z naslovom: "Božji vitez na slovenski zemlji". Gre za odskočno lepljenko, ki zajema najpomembnejše trenutke in misli iz življenja skofa Antona Martina Slomška, neke vrste mozaik o tej izredni osebnosti, ki ima ogromne zasluge za razvoj in ohranitev slovenskega jezika in v času, ko je našemu narodu grozilo ponemčenje.

Igro so prvič pri nas predvajali 17. in 18. julija v cerkvi na Repentabru, ki je nudila nadvse primerno okolje za to predstavo. Osebnosti iz igre so zaziveli z igralci gledališke skupine Beseda in Povirja, delo pa je zreziral sam avtor, ki je bil obenem tudi eden od igralcev. Skofa Slomška je odlično poosebil Marko Kosmac. Kljub temu, da se z igranjem ne ukvarja poklicno, saj je drugače odvetnik, je bilo v njegovi interpretaciji videti, da je vaje nastopanja na odru in da zelo ljubi gledališče. V svojo vlogo, ki nikakor ni bila lahka, saj je mo-

Aleksij Pregarc

ral v razmeroma kratkem času večkrat popolnoma spremeniti držanje, kot je pac zahteval tekst, se je poglubil z vsem srcem. Slomškov »duhovni« oče Jakob Prasnikar je bil sam avtor in režiser teksta, ki je odra že od nekdaj vaje; njegova interpretacija je bila nadvse prepričljiva. Igralec Adrijan Rustja je odlično prevzel vlogo Slomškovega prijatelja in sodelavca Mihaela Stojana, celjski opat Matija Vodusek pa je bil Drago Gorup, ki je tudi v tej igri dokazal

svoje igralske sposobnosti. Edino žensko vlogo - Nezico, odličnjakinjo v nedeljski soli, pa sta izmenično prevzeli dve mladi, nadarjeni amaterski igralci Masa Pregarc in Tanja Pecar.

Odrska lepljenka Aleksija Pregarca je z več vidikov zanimiva in kvalitetna. Avtor je gotovo veliko prebral o skofu Slomšku, preden se je sploh lotil zahtevnega pisanja, in je izbral res najzanimivejše misli te izredne osebnosti. Kdor lika in življenja tega skofa že pozna, bo igro morda še globlje doživel, kdor pa o njem ve le malo, ga bo s tem delom lahko spoznal in vzljubil. Pregarc je v igri dal veliko poudarka na Slomškovo ljubezen do slovenskega jezika, njegovo globoko vero, a tudi njegove dvome, upe in slabosti. Skušal ga je prikazati tudi s cloveške in ne le »uradne« plati, kar mu je odlično uspelo. Igra "Božji vitez na slovenski zemlji" so oblikovali se: umetnik Demetrij Čej, ki si je zamislil scenografijo, popolnoma prilagojeno cerkvenemu okolju. Snežica Černic in Marija Atelšek (kostumi), Ivan Florjanc (glasbena oprema) in Darko Perhac (luci in zvoki).

NEVA LUKES

Dijaski dom Srečko Kosovel v Trstu je kot mravljišče. Eni prihajajo, drugi odhajajo, tretji prezivljajo tu lepe počitnice, zopet drugi obnavljajo vilo na dvorišču Dijaskega doma, v kateri bo imel svoj sedež Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje; nekateri kot na primer kuharice in njihove pomočnice, opravljajo nelahko vsakdanje delo v zvezi s prehrano vseh teh stalnih in drugih gostov doma.

»Res smo zelo zaposleni, kar pa nam je tudi v veselje in zadovoljstvo,« nam je povedal ravnatelj doma Edvin Svab. »Zaključili smo letovanje naših mladih v Ptuj, odpravili drugo skupino na letovanje v Vrhpolje - medtem ko poteka v samem domu poletni center za otroke slovenske in italijanske narodnosti, ki je zelo pomemben, pa tudi zelo uspešen.«

Sonja Babic, vzgojiteljica, je bila tudi tokrat vodja počitnic mladih v Ptuj. Pretekli četrtek so se vrnili tako zadovoljni, da so s posebnim anketo že potrdili, da bi se zeleti v ta kraj vrniti se prihodnje leto. Pa tudi z lepimi spomini na prijatelje, ki so si jih pridobili v Ptuj, s katerimi bodo ostali se naprej v stikih in ki bi jih zeleti srečati tudi na prihodnjih počitnicah.

»Vzdušje na letosnjih počitnicah v Ptuj je bilo res

POČITNICE / PESTRA DEJAVNOST

V Dijaškem domu vse bolj živahno

V soboto družabmo srečanje udeležencev letovanja v Ptuj

Skupinska slika z letovanja v Ptuj

izredno prijetno,« nam je povedala Sonja. »Mladi - mnogi med njimi so bili že na počitnicah v Ptuj, so se v tem okolju zelo dobro znašli. Predvsem jih je pričakalo prijateljsko razpoloženo osebje, ki ni poskrbelo samo za dobro kuhinjo, temveč je dalo na razpolago tudi svoje strokovnjake za vodenje raznih dejavnosti, tako v delavnici za ročna dela, kot pri oblikovanju gline, v glasbeni in plesni delavnici.«

Dozivetja so bila tudi izlet v Maribor, orientacijski pohod, izlet na Pohorje, na kmetijo pri Svabovih, pa na grad Statenberg. V Dijaskem domu, kjer so prebivali, so imeli tudi tekme v košarki in atletiki, v večernih urah pa so se s svojimi ptujskimi prijatelji srečevali se v domaci diskoteki »Super-lee«.

Za vse to gre zasluga vzgojiteljem Sonji, Gorazdu, Mariji, Dariji, Neviji, Srečki in Igorju kot tudi vzgojiteljema iz Ptuja Juretu Sarmanu in Zlatki Jauševcu.

V ponedeljek se je začelo poletno letovanje tudi v Zelenskem centru na Vrhpolju. V prvi skupini je bilo 15 mladih. Tri tedne zapore se bodo zamenjale druge skupine. Tu živijo mladi v resnični svobodi in prostosti, v tesni povezavi z naravo in njenim okoljem. Pobudo vodi vzgojitelj Drago Gherlani.

Ze na dvorišču Dijaskega doma je bilo, ob času našega obiska, zelo živo. Otroci poletnega centra za otroke slovenske in italijanske narodnosti so se zabavali v baze, na peskovniku, z risanjem, ali drugimi igrami.

Kuharice in njihove pomočnice: Bruna, Binka,

Cvetka, Majda, Jelka, Alenka in Vojka, letos ne poznajo počitka.

Vodstvo doma je medtem na delu za pripravo prihodnjega solskega leta. »Zelo smo zadovoljni z vpisom, saj so takorekoc zmogljivosti doma, kar zadeva stalno bivanje, v njem že oddane. Veliko bolj pesimisti smo glede kritja materialne plati nase dejavnosti. Reševanju tega problema bomo posvetili vse naše napore,« nam je povedal Edvin Svab, ki so ga ze cakali mladi udeleženci letovanja na Ptuj, ki se ze lijo zbrati na skupni družabni to soboto v domu.

Odhajali smo z občutkom, da je Dijaski dom v Trstu z vso svojo razvejano dejavnostjo resnično ustanova, ki smo ji dolžni posvečati kar največ paznje in pozornosti.

NA PRIJETEN VEČER v Bazovici, na vrtu Gospodrske zadruge vabi SZ Sloga, ki prireja »Športni praznik« v soboto, 31. julija in v nedeljo, 1. avgusta. Ob pestri gastronomski ponudbi, osvežilnih pišcah in brskem vinu bo igral priznan ansambel »Zvezde«.

LUMIERE - 18.00, 20.00, 22.00 »Lezioni di piano«, r. Jane Campion, i. Holly Hunter, Harvey Keitel.

GRAD SV. JUSTA - Poletno predvajanje filmov: v nedeljo, 1. avgusta ob 21.30 »Basic instinct«.

RADIO - 15.30, 21.30 »Jesefine la viziosa«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

VČERAJ-DANES

Danes, SREDA, 28. julija 1993 VIKTOR

Sonce vzide ob 5.44 in zatone ob 20.39 - Dolžina dneva 14.55 - Luna vzide ob 16.38 in zatone ob 1.00.

Jutri, CETRTREK, 29. julija 1993 MARTA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 26,5 stopinje, zračni tlak 1018,8 mb raste, veter 16 km na uro severo-vzhodnik s sunki 48 km na uro, vlaga 34-odstotna, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 22,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI RODILI SO SE: Silvia Luis, Nicolò Faggiani, Gaia Bestagno, Veronika Collovati. UMRLI SO: 76-letni Elpidio Forti, 85-letna Malvina Ceriana, 86-letna Maria Cherlani, 76-letni Giovanni Del Re, 86-letna Carmela Vascotto, 90-letni Antonio Diracca, 94-letna Amalia Sandrin, 90-letna Ernesta Bole, 83-letna Rosa De Mattia, 56-letni Giuseppe Dodich, 89-letni Lodovico Mlach.

LEKARNE

Od ponedeljka, 26. julija, do nedelje, 1. avgusta 1993 Normalen urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00 Ul. Baiaumonti 50 (tel. 812325), Trg Gioberti 8 - Sv. Ivan (tel. 54393), Milje - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124).

SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30 Ul. Baiaumonti 50, Trg Gioberti 8 - Sv. Ivan, Trg Oberdan 2, Milje - Mazzinijev drevored 1 (tel. 271124).

SESLJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Slovenski taborniki v Italiji

RMV Trst - Gorica

obveščajo starše, da je prihod iz taborjenja danes, 28. t. m., ob 18. - 18.30 v Novi Gorici - Rožna dolina in ob 19. - 19.30 v Sežani pri Komposu ob meji na Femečih.

Vid bi rad vsem povedal, da je dobil sestrico

Faniko

NOCNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30 Trg Oberdan 2 (tel. 364928).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 - TELEVITA Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpriznana od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118. Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

PRIREDITVE

SK BRDINA vabi na gledališko predstavo SREČANJE jutri, 29. t. m., ob 21. uri na dvorišču prenovljene Društvene gostilne na Opcinah.

KD J. RAPOTEC priredi SAGRO V PREBENEJU 29., 30. in 31. t. m. ter 1. in 2. avgusta. Nastopajo ansambli Karaoke, Times, Lojze Furlan in Happy day. V nedeljo, 1. avgusta nastop Pihalnega orkestra Breg.

SD VESNA vabi v soboto, 31. t. m. ter v nedeljo, 1. avgusta na dvorišče Ljudskega doma v Kriz na PRAZNIK SPORTA. V nedeljo, ob 21. uri zrebanje loterije. V primeru slabega vremena se bo praznik nadaljeval tudi v ponedeljek, 2. avgusta.

NA PRIJETEN VEČER v Bazovici, na vrtu Gospodrske zadruge vabi SZ Sloga, ki prireja »Športni praznik« v soboto, 31. julija in v nedeljo, 1. avgusta. Ob pestri gastronomski ponudbi, osvežilnih pišcah in brskem vinu bo igral priznan ansambel »Zvezde«.

IZGUBILA se je bela mucka, stara stiri meseca, z enim očesom plavim, drugim pa rjavim. Tel. 44357.

ISCEMO natakario za julij in avgust. Tel. 200848.

PISARNISKE prostore na Opcinah nudim v najem. Tel. st. (0337) 535627 od 10. do 20. ure ob delavnih.

TRBIZ - počitniško 3-sobno stanovanje z vrtom oddajam, avgust in september. Tel. na st. (040) 360307, ali (040) 830013.

OBVESTILA

SLOVENSKO KULTURNO GOSPODARSKA ZVEZA obvešča, da so uradi odprti do 31. avgusta v jutranjih urah.

KNJIVARICA P. TOMAZIC IN TOVARISNI bo v avgustu zaprta.

PATRONAT INCA CGIL iz Nabrezine obvešča, da bodo uradi v mesecu avgustu odprti ob torkih od 9. do 12. ure ter ob četrkih od 15. do 18. ure.

IZTOK MLAKAR - priljubljen primorski kantavtor posveti Skladu Mitja Cuk CELOVČERNI KONCERT. Poslušali ga bomo v gostilni Varena v Krizu ob ribji specialiteti jutri, 29. t. m., ob 20.30. Vse informacije in rezervacije dobite na Skladu, tel. st. 212289 in pri Mirandi Vodopivec, tel. st. 212119 (mesta so omejena).

POLETNO SREDISCE Sklada Mitja Cuk bo v Prosvetnem domu na Opcinah od 16. do 27. avgusta. Vpisovanje od 2. do 6. avgusta med 9. in 12. uro na Narodni ul. 126, Opcine.

UPRAVA OBCE DOLINA sklicuje v petek, 30. t. m., ob 20. uri v prostorih KD V. Vodnik v Dolini INFORMATIVNI SEŠTANJE o gradnji dveh naftnih rezervarjev družbe SIOT. Vabljeni vsi domačini.

SK BRDINA obvešča vse atlete, da so treninji vsak petek ob 18. uri. Zbirališče na Brdini - Opcine.

SK BRDINA obvešča, da je razvedrilni trening za otroke od 3. do 11. leta starosti ob sredah, ob 17. uri. Zbirališče na Brdini - Opcine.

SK BRDINA organizira poletni trening v Pohorju v hotelu Bellevue od 16. do 21. avgusta. Prijave na tel. st. 212859 ali 226271 do 7. avgusta.

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE - Tajništvo Trst sporoča dijakom trzaskih višjih sol, da je v teku vpisovanje v poletno solo slovenskega jezika, ki jo organizira jezikovna sola Babylon. Jezikovna delavnica se bo odvijala od nedelje 15. do sobote, 22. avgusta v Celju. Oblika dela: šest ur pouka dnevno, po ko-

silu sportne dejavnosti in ogled kulturnih mestnih znamenitosti, spoznavanje zgodovine celjskih knezov, zvečer večerne aktivnosti. Pri pouku bodo udeleženci izdelali tudi svoj casopis. Cena tečaja 22.000 SIT (zajema gradivo in učenike), cena bivanja: 7x 28.000 SIT (polpenzion v hotelu Turška macka v središču Celja), skupno približno znaša 530.000 lir. Rok prijave 3. avgust 1993. Informacije in vpisovanje na sedežu SSS, Ul. Carducci 8, Trst, vsak torek in četrtek od 9.30 do 11.30, tel. st. 370301.

GLASBENA MATICA TRST - SOLA MARIJ KOGOJ sprejema potrditve vpisov svojih gojencev za solsko leto 1993/94 do petka 30. t. m., od 9. do 11. ure na sedežu ul. R. Manna 29.

ČESTITKE

Nasa MATEJA slavi 8 let. Da bi bila pridna doma in v soli ji želijo mama, očka, brata Aljosa in Sandi, noteti, tete in strici,

MALI OGLASI

OSMICO je v Sovodnjah odprl Marko Kovic (pri Mihelcu) v vasi. Toci belo in crno vino lastne proizvodnje. PEPE SERVOTOV iz Dberdoba je odprl osmico na Trzaski ul. st. 15 in toci belo in crno domače vino.

OSMICO je odprl Rado Milic - Salez. Toci belo vino in teran.

OSMICO je odprl Miro Laurica, Dolina 233. Toci crno in belo vino.

OSMICO ima odprto Romano Puric, Repen 13.

OSMICO je odprl Zdenko - Ricmanje st. 145.

OSMICO imata odprto Mario in Ondina Gruđen v Samatorici st. 17.

PRODAM jadrnalno padalo. Tel. st. (0481) 20764 po 20. uri.

PODJETJE prodaja kompjuter sestavljen iz file server Asem SP 386/33, work station Asem, desk 2020, tipkovnica in zaslon, tiskalnik-Okki 393. Tel. ob uradnih urah na st. 368651.

PRODAM ford fiesta XR, letnik 86, sive barve v odličnem stanju, nove gume in motor aprilia futura, letnik 90. Tel. na st. 291121 v uradnih urah.

POPRAVNI IZPITNI? Lekcije iz matematike in fizike za vse sole na razpolago. Tel. st. 43176.

GOSPA nemškega materinega jezika nudi lekcije za vse stopnje znanja po zmernih cenah. Tel. st. 220730.

USPEŠNO dajem lekcije iz angleščine. Tel. st. 308089.

IZGUBILA se je bela mucka, stara stiri meseca, z enim očesom plavim, drugim pa rjavim. Tel. 44357.

ISCEMO natakario za julij in avgust. Tel. st. 200848.

PISARNISKE prostore na Opcinah nudim v najem. Tel. st. (0337) 535627 od 10. do 20. ure ob delavnih.

TRBIZ - počitniško 3-sobno stanovanje z vrtom oddajam, avgust in september. Tel. na st. (040) 360307, ali (040) 830013.

PRISPEVKI

Ob 4. obletnici smrti moza Milana Slokarja daruje Anica 25.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev, 25.000 lir za Zadrudni center za socialno dejavnost in 50.000 lir za Slovensko Karitas - za begunske otroke.

Namesto cvetja na grob Marije Gregori in Rafaela Kocijana daruje družina Razem (Bazovica 37) 20.000 lir za SD Zarja, 20.000 lir za KD Lipa in 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Bazovici.

V spomin na prijatelja Walterja de Waldersteina daruje družina Zettin 50.000 lir za SZ Sloga.

V spomin na dragoga prijatelja Walterja de Waldersteina daruje družina Del Piero in Cok 50.000 lir za SD Sloga.

Namesto cvetja na grob Rafaela Kocijana daruje Marija Pecar (Cukova) 20.000 lir za Sklad Mitja Cuk.

+

Po dolgi in težki bolezni je mirno zaspal naš dragi moz, oce in brat

Poldo Radetič

Pogreb bo jutri, 29. t. m., ob 13.30 iz mrtvašnice trziške bolnišnice v stivansko cerkev.

Zalostno vest sporočajo zena Maurica, hčerki Sidorja in Maja, brat Pepi ter sestre Cvetka, Marija in Dragica

Namesto cvetja na grob, darujte v dobrodelne namene.

Medja vas, Stivan, Sesljan, 28. julija 1993

BTP

BUONI DEL TESORO POLIENNALI
Z DESETLETNO ZAPADLOSTJO

- BTP so obveznice s koriščenjem 1. avgusta 1993 in zapadlostjo 1. avgusta 2003.
- Obveznice dajejo letno 10% bruto obresti izplačljive v dveh posticipiranih šestmesečnih obrokih.
- Obveznice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana za banke in druge pooblaščen operaterje.
- Dejanski letni donos BTP znaša 8,94%, če bodo obveznice prodane po ponujeni ceni.
- Cena, ki bo iznešena na dražbi in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.
- Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne 30. julija
- Obveznice BTP se koristijo s 1. avgustom; ob vplačilu (4. avgusta) bo treba plačati poleg cene, iznešene na dražbi, tudi do takrat dozorele obresti. Te bodo zasebniku izplačane ob prvem šestmesečnem obroku.
- Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.
- Obveznice so v ponudbi v svežnjih po najmanj 5 milijonov lir.
- Podrobnejše informacije nudijo banke.

SREDI OAZE ALP
v osrčju BOHINJA
vas

»HOTEL APOLON«

bivši MLADINSKI DOM

vabi

da preživite prijetne dneve oddiha v njegovem objemu.

UGODNE CENE:

nočitev z zajtrkom 31 Dem
polpenzion 41 Dem
penzion 51 Dem

Popusti za skupine, otroke in bivanje nad osem dni.

Informacije po telefonu 064-723-469
(za tujino 38-64-723-469)

KINO

ARISTON - Poletno predvajanje filmov - 21.15 »Dracula«, r. F.F. Coppola.

EXCELSIOR - 18.30, 20.20, 22.15 »Bagliori nel buio«, r. Robert Lieberman.

EXCELSIOR AZZURRA - 19.00, 20.00, 22.00 »Liberas«, r. Pappi Corsicato.

NAZIONALE 1 - Zaprto zaradi dopusta.

NAZIONALE 2 - Zaprto zaradi dopusta.

NAZIONALE 3 - Zaprto zaradi dopusta.

NAZIONALE 4 - Zaprto zaradi dopusta.

GRATTACIELO - 18.30, 20.20, 22.15 »The vanishing - Scomparsa«, i. K. Sutherland, J. Bridges, N. Travis.

MIGNON - Zaprto zaradi počitnic.

LJUDSKI VRT - Poletno predvajanje filmov - 21.15 »Zanna bianca, il piccolo grande lupo«.

EDEN - Zaprto zaradi dopusta.

CAPITOL - 17.00, 18.40, 20.20, 22.00 »Qualcuno da amare«, i. Marisa Tomei, Christian Slater.

ALCIONE - 20.00, 22.10 »I signori della truffa«, i. Robert Redford, Dan Aykroyd, Ben Kingsley.

parket

Ul. S. Zenone 6
Tel. 763429

PREVOZI / OSKRBA Z ŽIVILI JE BILA VSESKOZI REDNA

Promet se je zmanjšal predvsem na meji

SDAG: včeraj za polovico manj kamionov

VLADO KLEMSE

Vsredzavna blokada avtoprevoznikov združenja Unatras na Goriskem ni povzročila večjih težav v preskrbi z gorivom in drugimi potrebščinami. Protest naj bi bil zaključen in z njim nevarnost stopnjevanja težav v naslednjih dneh. Iz Rima je namreč včeraj popoldne prišla vest o sporazumu med predstavniki strokovnega združenja stavlajočih avtoprevoznikov in vlado ter o preklicu protesta, ki je bil sprva napovedan do 8. avgusta. V krajevnem merilu so sicer stalisti stavlajočih nekoliko ostrejša, saj negativno ocenjujejo prekinitev protesta, ni pa pričakovati, da bi ga nadaljevali sami. Stanje naj bi se zato z današnjim dnem ze povsem normaliziralo, četudi bo ponekod potrebnih nekaj dni, da se spet obnovijo zlaoge blaga.

Trije dnevi protesta torej niso povzročili resnejših težav v dobavi goriva proste cone kakor prehranbenih izdelkov, zlasti sadja in zelenjave iz južnih predelov države. Edino področje, kjer je bilo že včeraj občutiti posledice stavke, je mednarodni blagovni promet. V ravnateljstvu

družbe SDAG ugotavljajo, da so imeli za dobrih 50 odstotkov manj prometa, spediterji pa ocenjujejo, da je promet včeraj upadel za 15 do 20 odstotkov. Sicer pa velja upoštevati tudi možnost, da je padev v blagovnem pretoku posledica tudi drugih vzrokov, n.p. gospodarske

recesije, obdobja dopustov itd.

Povsem običajne so bile včeraj razmere na goriski pokriti trznici. Bila je dobro založena, niso pa ugotovili primerov spekulacije z navijanjem cen. Nekaj tovorov sadja in zelenjave je stalo pri Mestrah, vendar je šlo za blago, ki prihaja na tržni-

co tudi iz drugih krajev.

Nobenih težav pa ni bilo v velikih goriskih samopostrežnih trgovinah, v Standi, Meti in Interspar. »Nismo opazili, da bi kupci nabavljali večje količine blaga, v pričakovanju pomankanja«, so bili soglasni v oceni predstavniki omenjenih blagovnic. Razlog je v dejstvu, da distribucijska mreža dobro deluje in da stavka ni bila splošnega znaka. Ob napovedani stavki so v marsikateri blagovnici ravnali modro in storili vse potrebno za reden dotok blaga.

Prve težave so se včeraj pojavljale v distribuciji goriva, ker je bil blokiran dostop v skladišče bencinskih proizvodov pri Viscu.

V skladišču AGIP v Gorici, kjer sicer razpolagajo z lastnimi sredstvi so vsekakor imeli zaloge se za nekaj dni. Pri drugem podjetju, ki skrbi za distribucijo naftnih derivatov (IP) pa so včeraj opravili zadnje prodaje goriva. Seveda gre za gorivo proste cone. Nobena problema pa ni glede dobav kurilnega olja za ogrevanje, tudi ker je poraba v poletnih mesecih najnižja.

Kot rečeno pa naj bi bil alarm po dogovoru v Rimu dokončno mimo se preden so se pri nas sploh pojavile hujše težave.

OBČINA / DVE VARIANTI ZA REŠITEV KRIZE

Vsi sedaj čakajo na opredelitev KD

Če hoče preprečiti jesenske volitve, mora stranka izbrati med "laiki" in "transverzalc"

MARKO MARINCIC

Goriski občinski svet je predsinoci po sesturni razpravi odobril odstop zupana Erminia Tuzzija. Za odstop so glasovali svetovalci vseh strank z izjemo Zelenih golobice Bortolottijeve in Fiorellija, ki očitno niti glede odstopa nista hotela dovoliti zupana. »Upam, da bom vsaj z odstopom dosegel soglasje vseh svetovalcev«, je namreč dejal Tuzzi, toda Fiorelli je kmalu razočaral in se navezal na nedavno "vojno napoved" upravi: vojno stanje ne dopusca dialoga z nasprotnikom, niti, ko gre za odstop.

Razprava je bila kot rečeno dolga. Dosti je bilo poudarkov na potrebi, da se oblikuje nova uprava, ki naj bi vsaj začasno obdržala krmilo občine in preprečila predčasne volitve že jeseni. Po drugi strani pa ima glede tega vsakdo svoj recept in se ni videti na obzorju dovolj solidne rešitve. Sprico razdrobljenosti v občinskem svetu, ki so jo povzročile diaspore v nekaterih strankah in nastanki novih skupin, je bilo politično stanje na občini v zadnjem času precej zmeden. V tem pogledu se sedaj nekaj premika z nastankom novih zavezništov, kar bo -

če drugega ne - obrodilo vsaj selitev političnega pogajanja za izhod iz krize iz strankarskih tajnistev v prozornejšo institucionalno sredino. Novi večinski sistem sili v to smer. Tako se manjše skupine povezujejo v dve širsi, zaenkrat se ohlapni zavezništvi, ki sta si v konkurenci za povezavo s KD. Kljub razkroju, ki ga doživlja, je ta stranka se vedno odločilna za oblikovanje vsake večine.

Novi zavezništvi, o katerih je že nekaj časa govor, sta se predsinoci dejansko prvič uradno predstavili v občinskem svetu. Nacelnik PSI Zucalli je predstavil "laicni" blok, ki naj bi združil socialiste (vendar najbrž ne vseh 5, saj je ta desna usmeritev v nasprotju s stalisci pokrajinskega vodstva stranke, ki išče dialog na levi), dva socialdemokrata, predstavnik PLI in odpadnika PRI. Skupina si prizadeva, da bi se povezala s KD v imenu kontinuitete, pri čemer pa bi skoraj nujno potrebovala vsaj "zunanjo" pomoč skrajne mislovke desnice.

Na drugi strani vse bolj enotno nastopa tudi ti. "transverzalna" opozicija, ki zajema 5 svetovalcev skupine Per Gorizia,

4 DSL, zelenega Genove-seja in Pecorarija od PRI. S skupno 11 svetovalci se skupina postavlja kot enakovredni partner dvanajstim predstavnikom KD v morebitnem zavezništvu, ki naj bi pritegnilo tudi dva svetovalca SSK.

Odločilna bo torej izbira KD. Njen nacelnik Zappala se predsinoci se ni izrekel, kar je očitno znak, da so razhajanja med posameznimi "dusami" v stranki vsaj tako močna, kot je strah pred jesenskimi volitvami in Severno ligo. Le ta strah bi utegnil strniti sile KD: bo to v smeri previde prenovne v povezavi s "transverzalc" ali v smeri obnavljanja preživelih koalicij z "laiki" in "novostjo" MSI? Spopad v KD lahko obrodi eno ali drugo varianto ali pa tudi nobene. V tem primeru pa bi bile volitve neizbežne.

Izven teh iger sta svetovalca Zelenih golobice, ki ponujata svoj program koz zametek neke vsebinsko bistveno nove uprave, medtem kot je SSK se neodločen: prišlo bi ji zavzenistvo KD-transverzalc, težje pa bi se znasla v primeru zasuka na desno, ki bi vključil v igro tudi misovce.

NOVICE

Postaje v Redipugli ne bodo ukinili

Na županstvu v Foljanu je bilo včeraj srečanje med županom in člani odbora ter predstavnikom uprave državnih železnic inž. Corradom Leonarduzzijem in Albertom Durijem. Govor je bil o ohranitvi železniške postaje v Foljanu-Redipugli ter o možnosti uskladitve urnikov vlakov. Vlaki bodo v tem kraju se ustavljali predvsem zaradi dotoka številnih obiskovalcev kostnice. Torej je mimo nevarnost, da bi postajo ukinili. Ob pripravi urnika vlakov za obdobje 1994/95 pa bo uprava železnic upoštevala predloge, ki so bili predstavljeni na včerajšnjem sestanku.

Filmski večer v Tržiču

V Tržiču se danes nadaljuje cikel filmskih večerov na odprtem. Ob 21.00 bodo na Trgu Republike vrteli film "Sister act" ameriškega režiserja E. Ardolina. Vstopnine ne bo. Prihodnji film na sporedu bo v sredo, 4. avgusta, ob 21. uri, ko bodo vrteli film "Gli sgangheroni".

Navodilo vinogradnikom

Opazovalnica za rastlinske bolezni in Konzorcij za zaščito vin "Isonzo" priporočata vinogradnikom, da v najkrajšem roku in po možnosti se danes poskropijo nasade proti peronospori in oidiju. Proti peronospori priporočajo skropiva, ki vsebujejo baker, proti oidiju pa žveplo, topljivo v vodi in sicer v največji dozi. Ob ugotovitvi prisotnosti zajedalcev opazovalnica za rastlinske bolezni priporoča vinogradnikom, da se pred odločitvijo za skropljenje posvetujejo s strokovno službo.

Požrešnost je izdala sladkosnedna tatova

Agenti trziškega komisariata so brez težav izsledili storilca tatvine v restavraciji "Aglia alberoni" v Lidu pri Starancanu. Tatova, ki sta včeraj ponoči vlomila v prostore restavracije in v stanovanje lastnika Maria Papa v prvem nadstropju istega poslopja, sta namreč za seboj pustila "podpis": poleg denarja iz blagajne restavracije in zlatnine iz stanovanja sta se namreč polastila prsutov, sira in drugih gastronomskih specialitet. To ju je izdalo. Brz ko so lastniki prijavili obisk tatov, je policija najprej preverila, kaj počne njihova stara znanca in avtorja ze številnih gastronomskih tatvin, bratrance Rocco in Fabio Jacoviello, doma iz Tržica, ki pa poletne mesece navadno prebivata v sotoru prav ob starancanskem nabrežju. Agenti so ju priselili, ko sta se sladko spala sredi prsutov in drugega plena v vrednosti nekaj milijonov lir. Aretirali so ju in se sedaj namesto ob morju hladita v celici v Ul. Barzellini v Gorici.

SDZPI / TEČAJI 1993/94

Zadnji dnevi za vpis v poklicne tečaje slovenskega zavoda

Letos bo v Gorici kar enajst tečajev

Pri Slovenskem dežel-nem zavodu za poklicno izobraževanje v Gorici zaključujejo v teh dneh s prvim, julijskim terminom vpisovanja v 11 tečajev, ki jih zavod prireja v prihodnjem sol-skem letu. Precejšnja pozornost so pri izbiri programov posvetili področjem, ki so v minulih solskih letih bila delezna največjega zanimanja, to je jezikovnemu izobraževanju in računalnistvu, poleg tega pa bo tudi nekaj zanimivih novosti.

Med novosti sodi gotovo gledalska sola, ki jo prireja v sodelovanju z ZSKD in ki je že v prvih tednih vpisovanja pritegnila pozornost številnih interesentov. Sola bo nekaj več kot naveden gladaliski tečaj, saj bo skupno trajala 150 ur pouka. Predavali bodo razni gladaliski izvedenci in to za vsa področja gladaliskega izražanja od telesa, giba, govora, do kostumografije in scenografije.

Med drugimi tečaji je že sedaj precej zanimanja za zacetniški tečaj anglescine, ki bo v 120 urah pouka nudil osnove "mednarodnega" jezika. Na lingvističnem področju prireajo tudi tečaj italijanscine za zacetniške (50 ur).

Drugo zanimivo področje dopolnilnega izobraževanja je računalnistvo: s tega področja je namreč kar pet tečajev oziroma šest, ce pristejemo še strojepis z videotipkanjem (150 ucnih ur). Dva 30-urna tečaja bosta nudila uvod v osnove informatike. Tečajniki bodo spoznali sistem MS

DOS 5, ki predstavlja med drugim osnovo za nadaljnje poglobljanje računalniškega izobraževanja. Kdor bo opravil ta tečaj oz. kdor ze obvlada to snov, se bo lahko posvetil raznim aplikacijam, ki jih bodo obravnavali na treh tečajih (vsi trajajo po 60 ucnih ur). Prvi bo nudil možnost spoznavanja sistema WORD 5 za urejanje besedil, drugi je posvečen elektronskim razpredelnicam oz. sistemu LOTUS 1 2 3, tretji pa ima kot temo DATA BASE III in urejanje datotek.

Program enajstih tečajev, ki jih zavod prireja s prispevki Dezele Furlanije - Julijske krajine dopolnjujeta se tečaja za vodenje knjigovodstva v podjetju (80 ur) in enologije. Ta tečaj, ki bo trajal 20 ucnih ur, je namenjen vinogradnikom in ga bodo priredili v vinski zadruzi Brda na Bukovju.

Poleg vseh navedenih imajo pri SDZPI tudi letos na sporedu tečaj Master, za katerega pa vpisovanje se ni v teku. Priredili ga bodo s prispevkom Evropskega denarnega sklada, vpisovali pa bodo predvidoma septembra.

Za vse druge tečaje se lahko interesenti prijavijo se ta teden do petka na sedežu SDZPI, Ul. della Croce 3, kjer bodo dobili vse potrebne informacije. Urad je v ta namen odprt med 10. in 14. uro, kdor zeli pa lahko klice tudi na telefon 81826. Zamudnikom bo sicer na voljo možnost vpisa tudi v septembrskem terminu, kdor pa si zeli takoj zagotoviti mesto na tečaju, ki ga zanima, naj pohiti.

DOBERDOB / VEČER DRUŠTVA HRAST IN AGIMUS

Mezzosopranistka Basso in mladi pianisti izvajali skladbe velikih klasikov

Društvo Hrast je v Doberdobu prejšnji teden v sodelovanju z zvezo Agimus in občinsko upravo priredilo glasbeni večer, na katerem so se predstavili obetajoči mladi poustvarjalci. Dela Beethovna, Chopina, Liszta in drugih klasikov so izvajali pianisti Mirko Spacapan, F. Ceccarello in B. Popazzi, mezzosopranistka Romina Basso pa je ob spremljavi pianista Hilarija Lavrenčiča očarala občinstvo (na sliki - Studio Reportage) z arijami Rossinija in Saint-Saënsa.

SOVODNJE / SLOVENŠČINA

Žalitive po pošti

Župan Primožič prejel anonimno pismo

Sovodenski župan Vid Primožič je pred nekaj tedni na goriski preturi zahteval in dosegel pravico, da se kot pripadnik priznane manjšine poslužuje lastnega jezika na sodni obravnavi. Te dni je na dom prejel anonimno pismo, napisano v nerodnem goriskem narečju (neznane avtorja je lahko sram, da niti lastnega narečja ne obvlada), polno izrazov kot "scia-von" in "mona", iz katerih kar izžareva kulturna raven pisca. K anonimnemu sporočilu so priloženi casopisni odrezki poročil o procesu, na katerem je Primožič zahteval rabo slovenscine, ki je tako zbudila neznanega grafomana.

Zadeva, ki jo je sovodenski župan javil karabinjerjem, niti ne bi zaslužila casopisne pozornosti, ko ne bil to bil le največji med vse številnejši podobni primeri. V zadnjem času namreč ni prvič, da vidnejši Slovenci ali tudi do Slovencev odprti Italijani prejmejo taka pisma ali celo grozilne telefonske klice. Vedno strogo anonimne, seveda.

GRADEŽ / JUTRI ZVEČER PREDSTAVITEV

Video o Gradežu in laguni

Posnel ga je goriski novinar in režiser Antonio Devetag

Goriski novinarski kolega Antonio Devetag, ki je svojcas delal v redakciji dnevnika v Višnu, se je lepega dne pred leti navelical vsakodnevnega rutinskega dela za novinarsko mizo v veliki redakciji, pustil gotovo službo in se posvetil ti-stemu, kar si je najbolj zelel: urejanju filmskih scenarijev. Pod besedo "urejanje" je treba razumeti izbiro teme, iskanje dokumentacije, pisanje teksta, režiranje, itd. Na tak način se ni izneveril živahnemu svetu casnikarstva, v njem pa se sedaj giblje na nekoliko

drugačen način. Najprej so na vrsto prišli kratki dokumentarci za nekatere javne ustanove in industrijska podjetja, poleg teh pa se številne vesti za videmsko televizijsko postajo Telefriuli s katero se vedno sodeluje.

Poleg teh del, ki so mu prinesla kar precej slovesa, se je Antonio Devetag lotil še druge zanimive teme, ki je sicer sele na zacetek, utegne pa zado-bili širše osnove. Posnel je ze nekaj videokaset, na katerih so prikazana mesta naše dezele. Prva je bila na vrsti Gorica, za-tem sta na vrsto prišla se

Videm in Palmanova (ta ob priloznosti 400-letnice izgradnje). Sedaj je na vrsti Gradež. Videokase-to o Gradežu bodo javno predvajali na velikem platnu jutri ob 21.30 v Gradežu, na prostem, v vrtu Marchesan.

Za sedaj se Devetagove videokasete lahko kupijo le v knjigarnah, v kratkem pa jih bo mogoče dobiti tudi v casopisnih kioskih s čemer se bo gotovo povečala prodaja. Jasno je, da bodo tem prvim sodobnim zgodovinskim in turističnim vodnikom sledili še drugi.

MARKO WALTRITSCH

KINO

GORICA
CORSO Danes zaprto.
Jutri: 18.00-20.00-22.00
»The vanishing (scomparsa)«.
GRADEŽ
CRISTALLO 20.30-22.30 »Un giorno di ordinaria follia« M. Douglas.
TRŽIČ
TRG REPUBLIKE (na prostem) 21.00 »Sister act«.

OBVESTILA

SSO sporoča, da bo v torek, 3. avgusta, na Goriskem skupina slovenskih maturantov iz Argentine. Zvečer bo v Katoliškem domu v Gorici srečanje z goriskimi maturanti in mladino. Naprosajo družine maturantov in vse, ki bi zeleli nuditi komu od rojakov iz Argentine prenočišce v noči med 3. in 4. avgustom, da se javijo na sedežu SSO v Gorici, tel. 536455.

KOMISIJA ZA SOCIALNA VPRAŠANJA PRI PO SKGZ v sodelovanju s Krožkom za kulturo, sportno in podpor-no udeleževanje iz Trsta (KRUT) prireja 10-dnevno zdravljenje v zdravilišču Radenci od 22. septembra do 2. oktobra 1993. Za podrobnejše informacije in prijave se zglasite na sedežu SKGZ v Gorici.

GLASBENA MATICA sprejema potrditve vpisov svojih gojencev in vpisuje nove gojence za solsko leto 1993/94 do 30. julija, vsak dan razen sobote od 10. do 12. ure na sedežu v ulici della Croce 3.

OBČINSKA KNJIZNICA V DOBERDOBU je zaprta zaradi dopusta do 31. julija, avgusta pa bo odprta samo ob sredah od 15. do 18. ure.

OBČINSKA KNJIZNICA V SOVODNJAH posluje v ponedeljek, sredo in petek od 15. do 18. ure.

LJUDSKA KNJIZNICA DAMIR FEIGEL v Gorici je do 29. avgusta zaprta zaradi dopusta.

IZLETI

SEKCIJA VZPI-ANPI DOL-JAMLE priredi 28. avgusta avtobusni izlet v mestee Asolo v Venetu ter z obiskom nekaterih drugih zanimivosti v okolici (Marostica, Bassano del Grappa, Maser). Prijave sprejemajo Ettore Moro, Karlo Kobal in Mario Croselli. Zadnji rok za prijavo je 18. avgust 1993.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV - GORICA sporoča, da so za teden dni odgodili izlet, ki je bil napovedan v nedeljo, 8. avgusta. Izlet s piknikom na Mašunu bo torej 15. avgusta, spored pa ostaja nespremenjen.

PRISPEVKI

Družini Dino in Marjan Roner darujejo namesto cvetja na grob Luciana Sturma 100 tisoč lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB iz Standreza.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
BASSI THEA, Rastel 52, tel. 533349.
DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. ANTONIO (Vittori), Ul. Romana 147, tel. 40497.

POGREBI

Danes ob 12.45 Sergio Bregant iz bolnišnice Janzeza od Boga v cerkev in na pokopališče v Mošu.

Kulturno društvo Oton Zupancic sočustvuje z družino pokojnega Luciana Sturma.

NOVICE

Poostren nadzor na mejah ZDA

CHICAGO - Ameriški predsednik Bill Clinton je v torek razglasil načrt za ostrejši nadzor nad vstopom v Združene države. Načrt bo obmejne organe pooblastil za temeljitejše preverjanje oseb, ki bodo vstopile na ozemlje Združenih držav, se zlasti tistih, ki so kakorkoli povezane s terorističnimi skupinami. Glavni razlog za poostreitev nadzora na ameriških mejah sta predvsem nedavna eksplozija v World Trade Centru in streljanje pred stavbo Cie v Virginiji. Za učinkovito izvajanje načrta bo ameriška vlada najela še 600 mož, zvezne ustanove pa so dobile nalogo, da bolje koordinirajo delo. Koliko bo načrt stal, se ni znano. (STA, AP)

Nasilje v Peruju pred dnevom neodvisnosti

LIMA - Nekaj dni pred praznovanjem dneva neodvisnosti (28. julij) in ob tretji obletnici prihoda Alberta Fujimorija na mesto predsednika Peruja so se v državi, predvsem v glavnem mestu, okrepili napadi njegovih nasprotnikov. Skupina osmih prókubanskih gverilcev organizacije Tupac Amaru (revolucionarno gibanje) je v ponedeljek podtaknila bombo na policijski postaji v Limi, pri čemer je bila ubita ena oseba, trije policaji pa so bili ranjeni. Pripadniki teroristične skupine Svetleca se pot pa so v torek pred noko zasebno solo v elitnem delu mesta v avto podtaknili bombo. Na srečo ranjenih ni bilo. Prav tako naj bi uporniki napadli poslanca majorja Soplinija in njegovega telesnega stražarja. Policija je zabeležila napade upornikov tudi v drugih delih Lime, ki so poleg ranjenih terjali tudi nekaj smrtnih žrtev. (Reuter, STA)

Jelcin odstavil ministra za državno varnost

MOSKVA - Ruski predsednik Boris Jelcin je v torek v imenu predsedstva odstavil ministra za državno varnost Viktorja Baranikova. Baranikova je Jelcin obtožil hudih nepravilnosti in napak pri opravljanju dela in krsenja etičnih nacer. Predvsem pa mu je očital napadno vodenje enot obmejne straže oziroma mu dal vedeti, da je kriv za smrt petindvajsetih ruskih vojakov, ubitih v obmejnih napadih tadžikistanskih upornikov in afganistanske vojske. Jelcin je odpustil tudi poveljnika ruske obmejne straže Vladimirja Slijahtina. Opazovalci menijo, da se je Jelcin za odstavitev odločil zaradi vse večjega pritiska konservativcev in zato, da bi se izognil konfrontaciji s predsednikom ruskega parlamenta Ruslanom Hasbulatovom, ki je skušal napake ministra Baranikova v boju za oblast obrniti v svojo korist. (Reuter)

BLIŽNJI VZHOD

300.000 novih beguncev

V torek 57 izraelskih napadov na Libanon

BEJRUT - Izraelsko to-pništvo je v torek deset ur toliko južna območja Libanona, predvsem kraje, kjer imajo taborišča gverilci proiranske organizacije Hezbolah, in izstrelilo več kot deset tisoč granat. Letalstvo je v istem času izvedlo kar 57 poletov in odmetavalo bombe. Do sinoci so nasteli novih 16 smrtnih žrtev in 85 ranjencev. Med ranjenci so tudi stiri vojaki Združenih narodov.

Pred napadi je pobegnilo iz vasi in begunskih tabo-

rišč več kot 300.000 ljudi, večinoma Palestincev. Sko-raj vsi so bili doslej pod »zaščito« mirovnih sil Organizacije združenih narodov. Proti libanonskemu severu se vijejo dolge kolone novih izgnancev; tisti, ki so ostali na napadanih območjih, pa po mnenju modrih celad nimajo veliko možnosti za preživetje, saj Izraelci taborišča in vasi do-besedno ravnaajo z zemljo.

Fundamentalisti Hezbolaha so Izraelcem odgovarjali z raketami na izraelsko

ozemlje, predvsem pa na ti-ste zasedene dele Libanona, ki jih je Izrael razglasil za svoja »varnostna območja«.

Iz Jeruzalema poročajo, da se je premier Rabin odločil napadati jug Libanona tako dolgo, da bo pri-silil libanonsko vlado k razorožitvi islamskih fundamen-talistov, oziroma dok-ler ne bodo uničili vseh gverilskih oporišč. Vod-stvo Hezbolaha pa je spo-rocilo v Jeruzalem, da Izra-el čaka neskončno dolga vojna. (R. S.)

Clinton še vedno upa v pogajanja

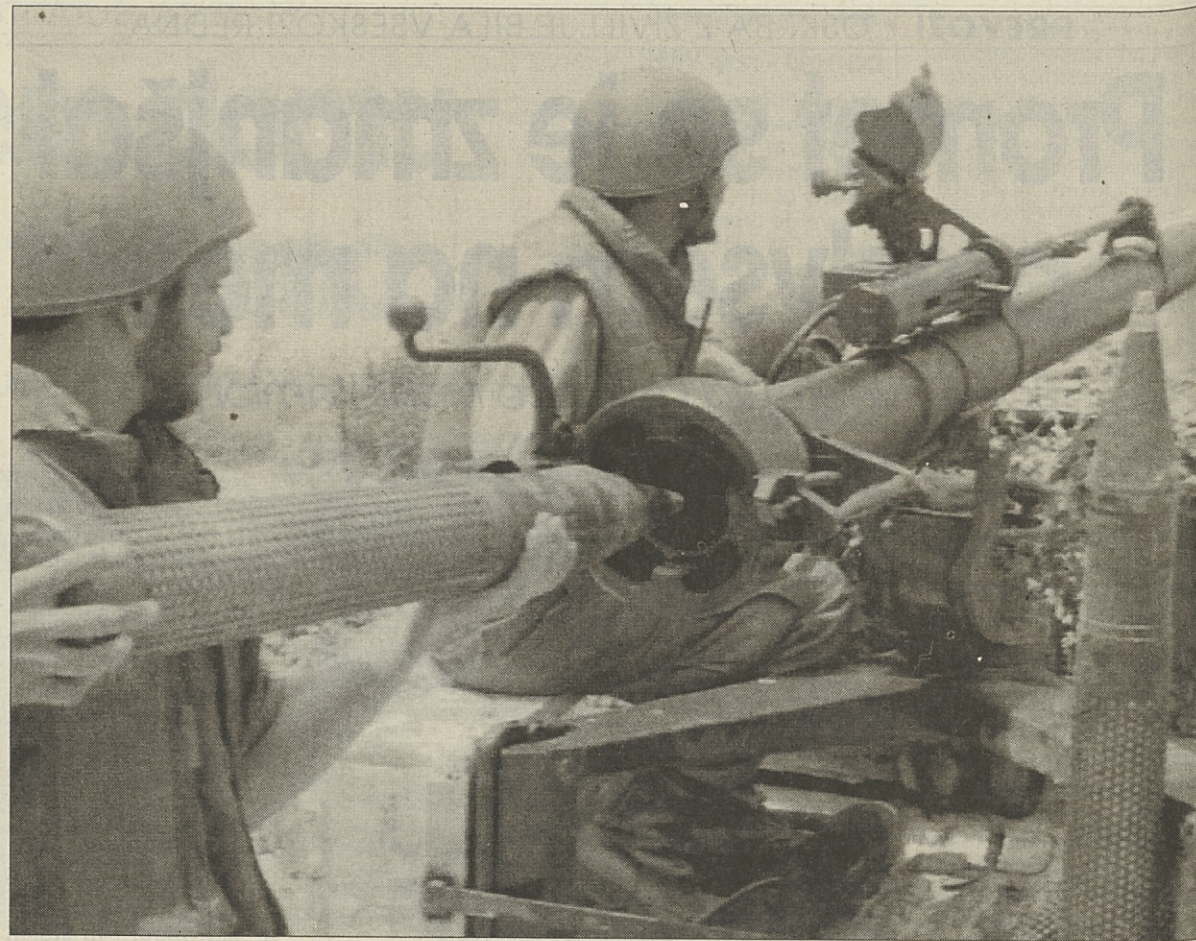
WASHINGTON - V Združenih državah Amerike je ponovni izbruh vojne na Bliznjem vzhodu vnesel več vznemirjenja kot dolga in bolj krvava vojna na Balkanu. Predsednik Bill Clinton je v torek izrekel upanje, da mirovni proces in pogajanja, pri katerih dejavno sodeluje tudi Washington, zaradi izraelskih napadov na Libanon ne bodo pretrgani.

Njegov državni sekretar Warren Christopher je nekaj ur prej prekinil svojo turnejo po Aziji in se odrekel tudi obisku v Avstraliji. Predsednik ga je poklical na posvet in mu nemudoma naročil diplomatsko akcijo. »S Christopherjem se hočem pogovoriti pred njegovo turnejo po Bliznjem vzhodu,« je rekel Clinton in potrdil, da odhoda zunanjega ministra v Jeruzalem, Bejrut, Damask in Kairo zaradi izraelskih napadov na Libanon ne bodo odložili.

Christopher se je po Clintonovem naročilu po telefonu pogovarjal z libanonskim premierom Harirjem, ki je v torek jutraj ze obiskal Sirijo. Podrobnosti o Harirjevih pogovorih v Damasku niso znane, pravijo pa, da je Sirce preprečeval, naj ne odgovarjajo na izraelske napade, ampak naj pomagajo ustaviti morebitne vojne širšega obsega na Bliznjem vzhodu. (R. S.)

Ameriški državni sekretar Christopher skuša po telefonu ustaviti operacijo »poravnava računov«.

Z juga Libanona bežijo tisoči civilistov, fundamentalisti Hezbollaha pa napadajo sever Izraela (Telefoto: AP)

Ministri pod povečevalom

TEHERAN - Iranski konservativci, ki imajo v parlamentu večino, hočejo sodelovati pri oblikovanju nove vlade predsednika Alija Akbarja Hachemija Rafsandzanija. S tem so potrdili, da imajo glavno vlogo v političnem življenju Irana. Ker je od skupno 270 poslancev v parlamentu kar 160 konservativcev, so se ti razvrstili v več komisij in vzeli pod lupo dosedanje delo vsakega ministra Rafsandzanijeve vlade, ki so jo ponovno izvolili za naslednji štiriletni mandat. Ker je predsednik na volitvah dobil razmeroma majhno število glasov (63 odstotkov), je to sprožilo narasčajočo moc konservativcev, ki menijo, da imajo zdaj oni glavno besedo pri izboru ministrov. »V prihodnji vladi bo moral sef države slediti navodilom parlamenta,« so izjavili konservativci. Prvic po petnajstih letih islamskega režima se je zgodilo, da parlament zahteva parlamentarno večino pri izvajanju oblasti.

Islamska desnica, ki je na tem, da postane glavna politična sila na celu z voditeljem Islamske republike Alijem Khamenejem in ob podpori konservativne duhovščine, je mnenja, da mora vladna politika »temelji-

ti na islamu, socialnih pravicah in na upoštevanju islamskih kriterijev«, ki so glavne tri ideje islamskega režima.

Konservativci se sicer strinjajo z glavnimi smernicami gospodarske politike, ne pa tudi s posledicami takšne Rafsandzanijeve politike na področju sociale in kulture. Bojijo se namreč, da lahko »ideološki zdrsr« iz revolucije v tržno gospodarstvo omogoči sirjenje »zapadnjastva« v družbi in oddaljitev od režima in njegovih temeljnih nacer, ki jih zagovarja šiitska duhovščina.

Prvi Rafsandzanijev mandat poteče 3. avgusta letos; takrat bo moral predsednik pred parlamentom priseči in predstaviti svoj novi vladni kabinet ter prositi za njegovo zaupnico. Nujnost sprememb v sestavi vladnih ministrstev je trenutno glavna tema političnega dogajanja v Iranu, saj časopisi posvečajo temu dolge članke in različne komentarje ter napovedi. Nekateri na dolgo in široko navajajo razloge za spremembe v vladi, medtem ko drugi kritizirajo »poseganje skupščine v izvršno oblast«.

(K. Dorrane / AFP)

KUBA

»Socializem ali smrt« je še vedno Castrovo geslo

JORGE AYMAMI

SANTIAGO DE CUBA - Stiridesetletnice svoje-ga prvega (neuspelega) poskusa državnega udara, 34 let po prevzemu oblasti kubanski voditelj Fidel Castro ni več praznoval na stadionu pred deset ali sto tisoči navdušenih državljanov, pa tudi govoril ni šest ali sedem ur kot ponavadi. Kar je imel povedati, je v zaprtem gledališču Heredia v Santiagu pred samo tri tisoč izbranci strnil v dveurni govor, poln negotovosti, kar zadeva gospodarsko prihodnost, a hkrati se vedno oblozen z ideološkimi fraza-

mi. Kubanci so ga spremljali po televiziji in vsak trenutek tehtali, kaj pomenijo njegove besede. Doumeli so, da jim ponuja pravico do njihovih lastnih dolarjev, ki jim jih hkrati tudi jemlje, saj jih hoče speljati v prazno državno blagajno, slisali so, da dveh milijonov njihovih prebeglih sorodnikov (tudi svojih, saj na Floridi v Združenih državah Amerike živi tudi del Castrove družine) ne zmerja več s »crvi« (gusanos) in je pri-

pravljen sprejemati tudi njihove dolarje.

Na tihem so v Santiagu in v Havani že komentirali, da utegne »dolarska pomlad« dolgoročno vendarle prinesiti veliko več, kot se ta trenutek zaveda »vrhovni poveljnik«. To pa je bila tudi edina prava tolažba gledalcev in poslušalcev, ko jih je Castro ob koncu govora obsul z visokodonečimi besedami o socializmu, ki bo pac preživel samo na Kubi, in o sovjetskih in drugih komu-

nistih, ki so izdali in zapravlili socializem, ko so imeli za to idealno priloznost, namesto da bi ga izboljšali. Za sklepni hladni tus je Castro poskrbel z opozorilom, da ne more ponuditi nobenih magicnih formul, ki jih Kubanci od njega vedno pričakujejo, z vzklikom, da je zmaga (njegova) edina alternativa, in z večnim refrenom »Domovina ali smrt, socializem ali smrt«. Kubanci si upajo samo na tihem pripomniti, naj socializem in smrt skupaj ostane-ta Fidelu, oni pa bi pac radi živeli.

Ko je Castro vzklil »Socializem ali smrt«, so imeli skoraj po vsej Kubi dovolj elektrike, ki je sicer ni (Telefoto: AP)

ZAKAVKAZJE / MIROVNA POGAJANJA

Sporazum o Abhaziji

Premirje bo začelo veljati v sredo opoldne, nadzorovale pa ga bodo gruzijske in abhaške sile ter Rusija, ki je pripravila mirovni načrt

SOCI - V črnomo-rskem letovišču Soci so se v torek pozno popoldne na mirovnih pogajanjih abhazijski separatisti in gruzijske oblasti pod pokroviteljstvom Rusije podpisali mirovni sporazum. Se pred podpisom sporazuma so pogajalci obravnavati vrsto amandmajev k osnutku premirja, ki sta jih predložila Tbilisi in Gudauta.

Sporazum predvideva premirje, ki naj bi se začelo v sredo opoldne po lokalnem času (ob 8. uri po Greenwichu) v Abhaziji na zahodu Gruzije, kjer ze skoraj leto dni divja vojna, in zamrzitev slehernih vojaških akcij. Abhazijsko delegacijo na pogajanjih je vodil podpredsednik parlamenta Sokrat Dzindzolia, gruzij-

ske pa sef parlamenta Vahtang Goguadze. V imenu Rusije, ki ze dva meseca vodi ta pogajanja, je sporazum podpisal minister za zunanje zadeve Andrej Kozirjev. Osnutek sporazuma doslej se ni bil uradno objavljen, pa pa je v Moskvi, v Tbilisiju in v Sočiju v obtoku več verzij. Besedilo sporazuma, ki so ga obravnavali v Sočiju, predvideva, da bodo spoštovanje premirja nadzorovale vse tri strani, dokler ne pridejo mednarodni opazovalci. Nato naj bi bila do 5. avgusta ustanovljena skupna komisija ob sodelovanju ZN, ki bi obravnavala vojska vprašanja in problem beguncev. Načrt sporazuma predvideva tudi umik vseh obo-roženih enot s konflik-

tnega območja, tako gruzijskih kot abhazijskih. Doslej so se namreč pogajanja zatikala ravno pri vprašanju umika enot, saj je Tbilisi odločno zavr-cal abhazijske zahteve o popolnem umiku gruzijskih vojakov z ozemlja Abhazije.

Gruzijški predsednik Eduard Sevardnadze je ze v nedeljo sprejel predlog osnutka sporazuma in izjavil, da ga je pripravljen podpisati kljub kritikam večine gruzijskih poslancev, ki v njem vidijo »kapitulacijo«. Vo-dja Nacionalne stranke za gruzijsko neodvisnost Irakli Cereteli je sporazum včeraj zavrnil in dejal, da se je pripravljen spustiti v »vojno« proti gruzijski vladi, če pride do podpisa. (AFP)

Gruzijški tanki bodo od danes mirovali (Telefoto: AP)

KITAJSKA / VPLIVI REFORM

Vojakom prepovedali ljubezen do denarja

Trimilijonska vojska mora ostati zvesta svoji veliki nalogi - ohraniti komunistično partijo na oblasti

PEKING - Kitajska je v ponedeljek posvarila svojo vojsko, naj se ne pusti zapeljati kapitalizmu in ljubezni do denarja, saj bi se lahko zgodilo, da bi v zameno za materialne dobrine opustila svojo edino resnično nalogo - obdržati na oblasti komunistično partijo. Članek o tem, da vojakov ne smeta premagati udobno življenje in možnost dobrega zaslužka, ki ga omogočajo nove gospodarske reforme sta napisala generala iz samega vodstva kitajske vojske, Liu Huaqing in Zhang Zhen. Objavljen pa je bil na prvi strani vojaškega

casopisa in v glasilu komunistične partije Ljudski dnevnik. »Ko se odpiramo navzven, da bi se naučili napredka v znanosti in si sposodili moderne tehnologije kapitalizma, v naso deželo iscejo pot tudi pokvarjene misli in zahodnjaki način življenja,« sta napisala generala. Kitajsko vodstvo se je odločilo, da poskusi v kapitalističnem trznem sistemu zagotoviti višji življenjski standard svojim ljudem in se tako izogniti usodi

komunističnih partij v nekdanji Sovjetski zvezi in vzhodni Evropi. Medtem ko so starejši voditelji, ki se vedno sprejemajo glavne odločitve na Kitajskem, nenehno prise-gali, da ne bodo nikoli izgubili političnih vajeti, so prav trzne reforme zmanjšale njihove možnosti za ohranitev absolutne poslušnosti in zvestobe 1.2 milijarde kitajskih prebivalcev.

Generala sta opozorila, da kitajska vojska, ki je bila vselej pod popolnim

nadzorom partije, lahko izgubi disciplino in red. »Različne nezdrave navede in pojavi negativnega značaja počasi vdirajo v vrste nase vojske, kar ogroža vojaško strukturo,« sta povedala predstavnika vojaških oblasti. »Svoje partije ne smemo pustiti na cedilu.« Generala sta uporabila celo besede Deng Xispinga, v upanju, da bosta zagotovila absolutno podporo vojske vodilni komunistični partiji. Obstaja tudi dvom, da so se nekateri oficirji

in generali okoristili z reformami, saj se po vsej Kitajski vozijo v temnih mercedesih in avdijih.

Generala sta opozorila tudi na to, da je vojska, ki je partijo leta 1949 s težkim bojem pripeljala na oblast, zdaj sama ogroza sadove svojega zaslužnega dela.

»V kitajski zgodovini in tudi v zgodovini tujih držav je bilo veliko dežel, ki jih je lastna vojska pripeljala v propad, potem ko sta v deželi zavladala mir in blaginja, zato, ker so državni uradniki postali brezbrizni, vojaški generali pa objestni«.

RICHMOND / UHAJANJE ŽVEPLENE KISLINE POVZROČILO HUDE NEVŠEČNOSTI

Zastrupitev

Po zdravniško pomoč se je zaradi raznih težav zateklo kakih 1.700 oseb - Obsedno stanje

RICHMOND (ZDA) - Kakih 1.700 oseb iz Richmonda, industrijskega mesta, ki je oddaljeno kakih 24 kilometrov od San Francisca, se je včeraj zateklo v bolnišnico zaradi zastrupitve z žvepleno kislino. Navarno snov, ki je zacela uhajati skozi spranjo, so prevazali v vagonu - cisterni vlaka. Ob stiku z zrakom se je spremenila v strupen oblak, ki je povzročil precej zdravstvenih težav prebivalstvu.

Nesreča se je pripetila okrog 7.15 (po našem času ob 16.15), ko so delavci družbe General Chemical Corporation skušali priklopiti vlakcu vagon, v katerem so prevazali koncentrirano žvepleno kislino.

slino.

Prebivalci Richmonda so takoj občutili škodljive posledice. Večina se je zatekla k zdravniku zaradi težav z oči, dihanjem ali bruhanja in neznosnega srbenja, nekateri pa so zastrupitev še bolj občutili, saj so imeli celo napade astme. Zdravniki, ki so imeli več ur polne roke dela, so pacientom nudili prvo pomoč in večino takoj odpustili iz bolnišnice, saj je slo le za lažje oblike zastrupitve. Tiste, ki so imeli hujše posledice, pa so zadržali na opazovanju v bolnici.

Krajevne oblasti so takoj opozorile prebivalce, naj, v kolikor je mogoče, ostanejo doma ter skrbno

zaprejo vrata in okna, da se tako zavarujejo pred škodljivim plinom, dokler se strupeni oblak ne razprši. Opozorilo velja za ves predel severovzhodno od San Francisca, saj se oblak premika.

Reševalne ekipe si predvsem prizadevajo, da bi omilile učinke strupenega oblaka. Kako je lahko prišlo do nesreče, se ni znano. Vagon, v katerem so prevazali tako nevarno strupeno snov v koncentrirani obliki, bi moral biti po vseh pravilih neoporečen, saj izvedenci vedo, da žveplena kislina ne sme priti v stik z zrakom, ker je škodljiva okolju in nevarna ljudem. (Reuters, AFP)

ŠKANDAL

Slikar Kooning v vrtincu polemik

Sporne »usluge« žene kritikom

WASHINGTON - Eden najslavnejših ameriških slikarjev, utemeljitelj abstraktnega ekspresionizma Willem De Kooning, ki bo čez nekaj mesecev star devetdeset let, se je znašel v vrtincu polemik zaradi nove knjige o njegovem življenju, ki jo je napisal Lee Hall. V knjigi, ki je povzročila hud skandal in prepire v uglednih umetniških krogih, pisec trdi, da je slikar zaslovel zaradi posebnih »uslug« njegove žene Eliane trem vplivnim mozem, lastniku znane galerije Charlesu Eganu in umetnostnima kritikoma Tomu Hessu in Haroldu Rosenbergu.

Knjiga, ki je povzročila skandal, nosi naslov: Elaine in Bill: portret nekega zakona. V njej Hall opisuje skupno življenje umetnika in njegove žene, ki je bila tudi sama umetnica in je bila 14 let mlajša. Ko sta se poročila leta 1943 Kooninga sploh ni še nihče poznal. Ločila sta se leta 1957 in takrat je bil Kooning že uveljavljen umetnik.

Prijatelji in znanci priletnega umetnika so zaradi vsebine knjige zagnali vik in krik. Nihče sicer ne zanika izvenzakonskih zvez gospe Elaine, vendar mozeva kariera ni bila vzrok za to.

RIM / NEVERJETNO V GAETI

Mater zabodla in ranjeno vrgla z balkona

»Da bi se rešila hudiča«

RIM - V kraju Gaeta blizu Rima je včeraj v zgodnjih jutranjih urah 26-letna Filomena Fratricciardi z nožem napadla 51-letno mater Domenico Miele in jo nato vrgla z balkona s prvega nadstropja. Zenska je utrpela več hudih zlomov in drugih poškodb. Karabinjerjem, ki so jo odpeljali v rimski zapor Rebibbia, je svoje noro dejanje hči utemeljila rekoč, da se je v njeno mater naselil hudič in da ga je morala ubiti. »Večkrat sem jo zabodla, a ni hotela umreti,« je dejala presenečenim preiskovalcem.

Mati, vdova po znane nem neapeljskem pediatru, se sedaj zdravi v bolnišnici v Gaeti. Hčer je celo skušala braniti in je rekla, da je sama po nesreči padla z balkona. Preiskovalci pa so seveda takoj ugotovili, kaj se je v resnici zgodilo, saj je bila vsa hiša v nepopisnem neredu, stene pa so bile pomazane s krvjo. Filomena Fratricciardi pa je tudi sama kmalu priznala, da je skušala mater ubiti. Povedala je, da sta v zgodnjih jutranjih urah skupaj molili rožni venec, »da bi izgnali Satana iz hiše«. Nena doma pa se ji je zazdelo, da je mater obsedel hudič.

Zgrabila je star kuhinjski nož in z njim večkrat zabodla mater, nato pa jo je med pririvanjem zvelkala do balkona in jo porinila čez ograjo.

Domenica Miele se niti ni mogla braniti, so povedali karabinjerji. Hči se je vedla, kot da bi se hotela nečesa osvoboditi. Ko je mater oblezala na dvorišču, je Filomena vrgla za njo vse, kar je lahko sama dvignila - od stolov do zavese, pohištva in raznih drugih večjih in manjših predmetov. Preiskovalci so tudi dejali, da se je hči že vsa leta po očetovi smrti bala počitniškega stanovanja v Gaeti, ker naj bi v njem cutila prisotnost zlih sil.

Kaj je vodilo obojeno roko Filomene Fratricciardi ostaja zaenkrat ovito v tanci skrivnosti. Sosedje so povedali, da so v stanovanju v nočnih urah večkrat slišali sepetanje in ropot, karabinjerji pa trenutno izključujejo, da bi zenski opravljal kake satanske obrede. Mati za sedaj vsekakor ni hotela povedati ničesar. O hčeri je dejala samo, da je bila »morda delezna prestroge vzgoje.«

NOVICE

Poplave terjale številne smrtno žrtve

PEKING - V hudih poplavah, ki so v zadnjem tednu prizadele pokrajino Human na jugu Kitajske, je vsaj 72 oseb izgubilo življenje, 20 jih pogrešajo, a ranjenih jih je bilo več kot 2 tisoč.

Kot je sporočilo osebje za civilno zaščito, se je zaradi šest dni trajajočega deževja s hudimi nalivi zrušilo 133.200 stanovanj. Brez strehe nad glavo je tako ostalo okrog 70 tisoč prebivalcev. Na področju, ki so ga prizadele poplave, živi 7, 5 milijona ljudi. Hudo škodo so utrpeli tudi infrastrukture in poljedelstvo. Od začetka leta je po dosedanjih nepopolnih izračunih v poplavah, ki v poletnih mesecih prizadenejo zlasti južna področja Kitajske, izgubilo življenje že 1.700 prebivalcev.

Japonska Občina nudi 30 milijonov za povratek na podeželje

TOKIO - Občinska uprava v kraju Aba na jugu Japonske nudi cedno vsoto (30 milijonov v našem denarju) družinam, ki bi se preselile na njeno področje. Pri tem postavlja dva pogoja: da imajo posamezne družine po enega ali več otrok, ki niso še dopolnili 15. leta, in da zgradijo ali kupijo hišo v vasi, ki jo je v zadnjih letih, kot marsikje na Japonskem, zapustila večina prebivalstva, ki sta ga premamili mestno življenje in zaposlitev v industriji. Občina Aba, ki šteje 777 prebivalcev, je pripravljena primakniti še 500.000 jenov (7, 5 milijona lir) za gradnjo ali nakup hiše ter nadaljnjih 300.000 jenov (4, 5 milijona lir) za stroške pri selitvi. Politika japonske vlade, ki vseskozi skrbi za zaostala področja in kmetovalcem nudi razne prispevke, je omogočila, da so tudi na podeželju ohranili visok življenjski standard, številne vasi pa lahko nudijo lepe denarce, da prebivalce zvabijo iz mesta. Nihče pa doslej ni ponudil toliko kot Aba.

Strupen škorpion morda še na plaži

MADRID - Čeprav enega škorpiona se niso našli, so oblasti v Valencii spet odprle plazo v El Puigu de Santa Maria, kamor so zasle živali, ki jih je imel neki škotski rokohitec. Slednji je povedal, da je v zabojih v svojem avtomobilu poleg dveh izredno strupenih škorpionov imel še tri majhne in nenevarne kace. Avto so mu ukradli neznanci, ki pa so se zivali znebili na plaži. Sledno so preiskali ped za pedjo in našli enega škorpiona, samca, o samici ni bilo ne duha ne sluga. Domnevajo, da so jo odplavili valovi. Čeprav nevarnost se obstaja, so oblasti dovolile kopalcem, da se znova odpravijo na plazo, saj so se s potrebnim cepivom že oskrbeli v Alziriji.

Poskus ropa v British Museumu

LONDON - Prejšnjo noč so spet poskusili oropati British Museum, najbolj znani muzej v londonskem glavnem mestu. V petek so neznanci odnesli nekaj rimskih kovancev in draguljev, včeraj pa so podobno namero prepričali varstveniki. Policija je nemudoma obkrožila poslopje in tudi s pomočjo psov pregledala vse dvorane ter aretirala nekega moskega, ki ga zasiluje. Potem ko se je nekaj pred eno uro sprožil alarm, so ugotovili, da je bilo neko okno s silo odprto, a ena vitrina je bila v neredu. Zaenkrat niso sporočili, če je bil kakšen predmet tudi ukraden. Vrednost v petek ukradenih predmetov znasa več kot pol milijarde lir. Policija domneva, da je bil izveden po naročilu in je malo verjetno, da bodo spet prišli do kovancev in draguljev.

Skoraj 60-letna Britanka se bo poročila pred rojstvom dvojčkov

LONDON - Neka 58-letna Britanka, ki bo povila dvojčke, je obljubila, da se bo kmalu poročila. Zenska, katere ime ni znano, se je zatekla po pomoč k rimskemu ginekologu Severinu Antinoriju, s čimer si je nakopala jezo britanskega javnega mnenja. Zenska je že predvčerajšnjim preko neke britanske triskovne agencije zaprosila, naj jo pustijo pri miru, sicer tvega splav. Njen poziv pa ni nič zalegel, bulvarski tisk je celo razkril, da sploh ni poročena. Zato je zainteresirana (slo naj bi za bogatašino) včeraj po istem kanalu sporočila, da je custveno vezana s clovekom, s katerim ima povsem enak odnos, kot je »med možem in ženo« in da nihče od njiju ni bil porocen ali imel otrok. »Oba neznansko želiva rojstvo teh dvojčkov«, piše v sporočilu, ki se nadaljuje z obljubo, da bosta »do tega datuma že poročena«. Odvetniki Britanke, ki so objavili sporočilo, so poleg tega povedali, da so se že obrnili do sodnih oblasti, od katerih zahtevajo, naj preprečijo imena ali fotografije njihove klientke.

ZDA / KO LISICO POSVOJI SLAŠČIČAR

Tudi lisice ljubijo domač sladoled

Desettedenska lisčka, ki so ji povozili mater in jo je posvojila ameriška družina z velikim navdušenjem liže sladoled, ki ga Taggartovi izdelujejo v domači slaščičarni

SEUL / ODKRILI ŠE DVA NOVOROJENČKA

Dokončni obračun letalske nesreče v Koreji: 68 mrtvih

Vzroki letalske nesreče za sedaj še dokaj nejasni

SEUL - Stevilo smrtnih žrtev letalske nesreče, do katere je prišlo v ponedeljek v Južni Koreji, medtem ko je nad območjem, kjer je letalo korejske družbe letelo, divjalo neurje, se je povzpelo na 68. Vzroki nesreče so še vedno dokaj nejasni.

Dokončni obračun so južnokorejske oblasti objavile danes, potem ko so v razbitinah odkrili trupelci dveh novorojenčkov, ki ju v prvem trenutku niso opazili. Otroka sta se vozila s starši in torej nista bila registrirana, ker nista imela lastnega sedeza. Letalo je prevazalo 106 potnikov in 6 članov posadke. Preživelo je 44 ljudi, od katerih je 26 v zelo hudem stanju.

NEW YORK / NAJBOLJ ZNANA POLICIJSKA POSTAJA NA SVETU ZAPIRA DURI

Zapirajo mitični »Fort Apache« v Bronxu

CRISTIANO DEL RICCIO / ANSA

NEW YORK - Legenda umira: »Fort Apache« v Bronxu, najbolj znana policijska postaja na svetu, bo zaprla duri. Stavba, na kateri je vse polno rešet in železnih mrež, ki so jo v znanim filmu s Paulom Newmanom opisovali kot oblegano prednjo strazo, ne bo več gostila 41. okraja newyorške policije, dolga leta romarskega cilja pustolovščin želnih turistov. Policijsko centralo bodo premestili v modernejšo stavbo.

»Misticnost Fort Apacheja je se živa«, z obzaloovanjem trdi kapetan Harvey Katowitz, ki je odgovoren za okraj. »Za ljudi, ki so ziveli in delali v tej stavbi, je dolga leta predstavljala zadnji varnostni ščit v tej izmučeni skupnosti Bronx.«

V sedemdesetih letih, ko so v Bronxu divjali kruti spopadi med nasprotujočimi si tolpmi s slikovitimi imeni (»Sedem nesmrtnih«, »Divji nomadi«) in so ljudje »umirali kot muhe«, je bila zgradba simbol mestnega pekla Big Appleja, ki so ga preplavili mamila, kriminal in rasna mrznja.

»Fort Apache« je s svojo trdnjo strukturo in nenehno policijsko dejavnostjo prednjačil v mo-

reči mestni panorami, z bližnjimi stavbami, porušeni do temeljev, zapuščenimi ali pozganimi.

To so bilo casi, ko so ljudje, če so le mogli, v obupu zbežali iz bednega in tudi strah zbujajočega South Bronxa. Leta 1970 je na tamle zivel več kot 93 tisoč ljudi, danes jih je se 39 tisoč.

Okrožje se je dandanes eno najrevnejših v vseh ZDA. Poprečni dohodek na prebivalca znasa 5 tisoč dolarjev, kar je tretjina poprečja v drugih me-

stih. Mamila in prostitucija sta najbolj razširjeni gospodarski dejavnosti. Okrog »Fort Apacheja« je španski jezik najbolj razširjen: 79% prebivalcev te četrti je španskega izvora, 19% jih je temnopoltih. Manj kot 1% je belcev, ki niso španskega izvora.

Razmerje med policijo in prebivalci ni več tako konfliktno kot v sedemdesetih letih. Stevilo kriminalnih dejanj je upadlo. Vidno se je zmanjšalo število umorov, ki je pred dvajsetimi leti dosegalo zastrašujočo številko 130 na leto: v polovici letosnjega leta so jih nasteli 18. »Nismo

več oblegani«, zatrjuje kapetan Katowitz. Nedavno so na tistem področju odprli dve veleblagovnici: po dolgih letih »velikega pobege« gre za prvi znak gospodarskega preporoda opuščene »Fort Apacheja«. Vendar legenda ostaja. Narednik Robert Kippel, ki so mu zaupali nove agente, svoje lekcije pricenja s predvajanjem filma Paula Newmana. »Ni veliko policijskih okrajev, ki se lahko pohvalijo, da so jim posvetili cel film,« trdi Kippel. »In Newman je tudi moj idealni policaj. Zelel bi, da bi bilo veliko takih med nami.«

SF leta 1994 v severno Nemčijo?

LJUBLJANA - "Slovenska kultura ni bila nikoli jugoslovanska!" je bil naslov pogovora s slovenskim ministrom za kulturo Sergijem Pelhanom, ki ga je objavil Hamburg Abendblatt. To se je zgodilo med nedavnim (23. do 25. julija) obiskom delegacije našega ministrstva za kulturo in ekonomske odnose s tujino v severni Nemčiji. Njeni pogovori s predstavniki kulture, gospodarstva in vlad obeh najbogatejših dežel v Zvezni republiki Nemčiji, Hamburga in Schleswig - Holsteina, so pokazali - je zapisalo kulturno ministrstvo v informaciji, ki nam jo je poslalo - da je precej možnosti za tesno sodelovanje. Tako so sklenili dogovor za podelitev petih stipendij na poletnih seminarjih Festivala glasbe Zvezne dežele Schleswig - Holstein za najbolj nadarjene mlade glasbenike. Vsako leto ga organizira Glasbena akademija v Lubeku, razpis pa bo objavilo naše ministrstvo za kulturo za leto 1994.

Nadalje: v Hamburgu so pričeli tudi z dogovori o daljši turneji Slovenske filharmonije v letu 1994 v večjih glasbenih središčih severne Nemčije ter dogovori glasbenikov in ansamblov v okviru Festivala. Njihovo izmenjavo naj bi organizirala CD in Festival Ljubljana.

Slovenska delegacija se je med drugim seznanila tudi z načinom organiziranja festivalov in ugotovila, da ni tako neusklajen kot pri nas in dosega tudi finančne rezultate. Tako so na primer povedali na Festivalu, ki je bil med gostitelji naše delegacije, da obišče koncert resne glasbe na mestnem stadionu 20 tisoč ljudi. Sicer pa prispevajo za Festival 4 milijone DEM sponzorji, 7 milijonov DEM pa da vstopnina. Festival in deželo obišče 300 tisoč turistov, od tega pa dosežejo na drugih področjih 190 tisoč DEM dohodka.

NOVO V KINU

Restauracija Linguini (The linguini Incident), režija Richard Shepard, scenarij Tamar Brott in Richard Shepard, igrajo: Rosana Arquette, David Bowie, Eszter Balint, Andre Gregory, distribucija Mladina film, Premiera bo 29. julija v kinu Bežigrad

Režijski prvenec Richarda Sheparda na področju celovečernih filmov je romantična komedija z naslovom Restauracija Linguini, ki se odvija sredi New Yorka, glavni akterji Lucy (Rosana Arquette), Vivian (Eszter Balint) in Monte (David Bowie) pa v njem iščejo tisto veliko priložnost, ki bi jim omogočila drugačno življenje. Osnovna tema filma je vsekakor beg pred lastnim življenjem, ki pa se ga filmski liki lotevajo vsak po svoje. Lucy dela kot natakara v najpopularnejši restavraciji na Manhattanu, Vivian oblikuje nenavadno spodnje perilo, Anglez Monte dela kot barman v isti restavraciji kot Lucy, osnovni cilj, ki ga skusa na vsak način doseči, pa je zelena karta, ki bi mu omogočala stalno naselitev v obljudeni deželi. Tako Lucy kot Monte nujno potrebujejo denar, zato se odločita za rop v restavraciji, kjer delata. Zadeve se nikakor ne iztečejo tako, kot sta si želela, Vivian nepričakovano zaslovi in obogati, Lucy in Monte pa padejo v vodo vsi nacrti. (V.S.)

Rt strahu (Cape Fear), režija Martin Scorsese, scenarij Wesley Strick, Universal Pictures 1991, igrajo: Robert de Niro, Nick Nolte, Jessica Lange, Juliette Lewis, Robert Mitchum, Gregory Peck, distribucija Carnium Trade, premiera bo 29.7. v letnem kinu Rio.

Leta 1962 je režiser Lee J. Thompson posnel Rt strahu z Gregoryjem Peckom, Robertom Mitchumom in Martinom Balsamom. Scorsese pa je devetindvajset let kasneje vsem trem zvezdnikom nasel mesto, v svoji adaptaciji filma. Težisce zgodbe je Scorsese prenesel s psihopata na ne ravno srečno in harmonično družino, ki se brani pred njim. Glavno vlogo Maxa Cadyja, zlobnega in mascevalnega psihopata, ki se po stitirajstvih letih zapora vrne, da bi poravnal račune s svojim odvetnikom, je zaupal igralcu, ki v njegovih filmih skoraj redno nastopa, Robertu de Niro. Odvetnik Sam Bowden (Nick Nolte) skusa rešiti svojo ženo (Jessica Lange) in hčer (Juliette Lewis) pred norcem, vendar se vsi skupaj zapletejo v njegovo mrežo. Glavna tarča je seveda petnajstletna Samova hči, ki je zaradi odtujenosti od staršev precej lahek plen, prav to pa je po mnenju scenarista Wesleya Stricka morda osrednja moralna sporočila filma, ki pa na trenutke kar prestopi lasten žanr - triler in zdrsne v parodijo samega sebe. (V.S.)

Miti in legende v bronu

V galeriji Cankarjevega doma so zaradi velikega zanimanja podaljšali do 28. avgusta razstavo malih plastik kiparja Batiča

Sultan, videc, da je zmagan, je ukazal vojakom naj potolcejo Klepeca. A Klepec je izdrli bližnje drevo pa opletal in treskal po Turkih ter jih pometal kakor smeti po planjavi. Pobil je vse, kar mu jih ni zbežalo. Tako je mogočni Klepec naklepal Turke na tesce jutraj zarana. In Turki od tistega časa niso več prišli na slovensko zemljo. (Peter Klepec)

Prvih deset filmov v preteklem tednu (od 19.7. do 25.7.93)

V ljubljanskih kinematografih prejšnji teden bi bilo premier, pač pa so bile predpremierne predstavitve filmov Zlahta, Polnoca vročica, Polnoletna in Preko rdečih noči, ki se odvijajo v dvorani Kinoteke oziroma v Poletnem kinu Rio; med njimi se je še najbolje obnesla Zlahta s 122 gledalci (43.850 SIT). Posebno predpremiero (akcija je Stopovimi kuponi za vstopnice) je v kinu Dvor imel tudi Sommersby, uspešnica v ZDA in na mednarodnem tržišču, ljubljansko testiranje občinstva pa je imelo tokrat manjši odziv od pričakovanega. Na vrhu nase lestvice je prišlo do manjših sprememb, prvi stiri filmi so zamenjali mesta med seboj: Boter III se je s tretjega povzpел na prvo mesto, Driblerja pod košem sta s prvega zdrknila na tretje mesto, Waynovemu svetu je v tretjem tednu po premieri število gledalcev poraslo za 53, 72 odstotka in je sedaj na drugem mestu, Sramota pa na četrtem.

Legenda: Prva številka pomeni št. predstav, druga št. gledalcev in tretja bruto izkupicek v preteklem tednu. Številke v oklepajih predstavljajo dosedanj skupni seštevek predstav, gledalcev in izkupicka.

1. Boter III/Carnium	25 (67)	2.562 (4.357)	997.550 (1, 715.550)
2. Waynov svet/Carnium	29 (53)	2.292 (4.128)	890.600 (1, 611.450)
3. Driblerja pod košem/Mladina film	21 (63)	1.355 (4.649)	456.800 (1, 596.350)
4. Sramota/Mladina film	22 (79)	901 (9.316)	355.750 (3, 652.400)
5. Ne meč'te se stran/Lj. kinem.	21 (84)	849 (7.398)	289.300 (2, 504.750)
6. Drakula/Mladina film	21 (162)	510 (20.186)	198.950 (7, 897.500)
7. Prsut, prsut/Mladina film	17 (159)	494 (10.074)	165.150 (3, 407.500)
8. Ninja zelve III/Mladina film	7 (80)	413 (5.542)	140.400 (1, 913.550)
9. Sommersby/Lj. kinem.	4 (4)	186 (186)	74.400 (74.400)
10. Univerzalni vojak/Mladina film	7 (102)	143 (7.496)	47.200 (2, 564.900)

V Zagrebu sta bili premieri filmov Iron Eagle III in Reka poje mi. Tudi v Zagrebu se je Boter III (tako kot v Ljubljani) povzpел na prvo mesto lestvice. Navajamo št. gledalcev v preteklem tednu in (v oklepaju) skupno št. gledalcev.

1. Boter III	3.859	(6.931)
2. Single White Female	3.512	(9.523)
3. Univerzalni vojak	2.519	(10.327)
4. Reka poje mi	1.869	(1.869)
5. Cape Fear	1.439	(20.875)
6. Ninja zelve III	1.075	(5.084)
7. Big Girls Don't Cry	1.073	(2.397)
8. Iron Eagle III	244	(244)

Igor Kernel

Kipar Stojan Batic, katerega ustvarjanje je že od začetka potekalo v dveh smereh - v monumentalnem kiparstvu, skozi katerega je izrazil široko življenjsko in narodno problematiko, in v malih plastikah, večinoma posvečenih izrazanju intimnejših tem in občutij. Spomeniki so razpršeni po mnogih krajih Slovenije; večina je posvečena NOB, ljudskemu odporu, kipi, ki stoje v različnih parkih po državi, pa nosijo v sebi ve-

cinoma lirčno in mitološko vsebino. Kipar je vedno znal najti pravi trenutek za oblikovanje določene aktualne tematike, v Cankarjevem domu se tokrat predstavlja s ciklusom male plastike, temelječe na slovenskih pravljicnih, literarnih in legendarnih junakih, ki so v času velikih skrbi za nacionalno identiteto gotovo temelj, iz katerega narodna zavest izhaja. Ciklus z naslovom Slovenski miti in legende upodablja

osebe od mitskih časov prek junakov ljudskih pesmi in pripovedk pa do literarnih oseb 20. stoletja. Junaki iz ljudskega izročila so pogosto nastopali v delih slovenskih pesnikov in pisateljev, kiparji pa so jih le redko upodabljali. Batičev ciklus literarnih junakov tako postavlja pred opazovalca galerijo oseb, nacionalnih junakov, ki nosijo simbole naroda in njegove tragične zgodovine.

Vanda Straka

Le stoja, stoja, brata dva, ki sta mi Zoro uplenila!

Zdaj pa se vname silni boj, o silni boj, krvavi boj! Po bliskavo mu sablja gre, utrinja plamen se od nje; hudo se brata branita,

junasko mece sučeta; v srce ga vbode stari brat. Zavpije Zora, zakrici, raz konja pade, omedli.

To storil je neznan koren, neznan koren, koren lečen. (Mlada Zora)

NA KRATKO

Po uspehih na letovanje

LJUBLJANA - Akademski pevski zbor Tone Tomšič Studentske organizacije univerze v Ljubljani je z letnim koncertom v Cankarjevem domu zaokrožil se eno uspešno pevsko sezono. Po tekmovalju Nasa pesem '93, ko so maja v Slovenski filharmoniji že sedmič prejeli zlato plaketo, se je zbor pod vodstvom dirigenta Stojana Kureta odpravil na zahtevno turnejo Vatikan (bazilika sv. Petra) - Rim - Sardinija - Barcelona, ki je trajala od 4. do 20. julija. Na turneji so se udeležili dveh tekmovalj: v Algheru (Sardinija) tekmovalja IX. rassegna internazionale di canto corale za IV. Trofeo nettuno d'Argento in v konkurenci šestih zborov iz Rima, Graza, Salerno, Desia in Bastie osvojili prvo nagrado in denarno premijo v vrednosti 2 milijona italijanskih lir. Prav tako so poželi triumfalen uspeh v Cantonigrosu (Spanija), kjer so na XI. Festivalu de musica de Cantonigros prav tako dosegli absolutno prvo mesto in denarno nagrado 100.000 pezet, v kategoriji mešanih zborov - folklorja pa so osvojili 4. mesto, kar pomeni glede na močno konkurenco (na tekmovalju je nastopilo 46 zborov in folklornih skupin iz 23 držav Amerike, Azije in Evrope) velik uspeh. Clani APZ so vsak svoj postanek izkoristili za turistično promocijo Slovenije, pri čemer so jim z reklamnim materialom pomagale številne turistične agencije. V avgustu (13.-15.) načrtuje APZ se tradicionalno letovanje v kranjskem kampu v Premanturi pri Puli, kjer bo 14.8. družabno življenje, okronano s krstom

pevk in pevcev - brucev. Zbor vabi ob tej priložnosti v Pemanturo vse generacije svojih članov!

Otto Tohockinski

Nastopi izseljeniskih kulturnih društev

LJUBLJANA - Konec tega in v začetku prihodnjega meseca se bosta v najrazličnejših krajih Slovenije s svojimi programi predstavljali dve skupini oziroma kulturni društvi, ki združujeta Slovence, živeče v Kanadi. Prva je folklorna skupina Soca, ki deluje več kot 20 let v okviru slovenske zupnije sv. Gregorja Velikega v Hamilton in je že dopotovala ter nastopila v kongresni dvorani hotela Radin v Radencih. Skupina, ki šteje nekaj več kot 60 članov, se v Sloveniji predstavlja prvič, čeprav ima za seboj že mnogo nastopov, med katerimi je bil najpomembnejši v Lincolnu Centru v New Yorku. Med pomembnejše velja steti se njen nastop na tradicionalnem letosnjem folklornem festivalu v Beltincih in nastope v Slovenji Gradcu, Metliki in Rogaski Slatini. Skupina, ki pogosto nastopa v Ontariu, Quebecu in ZDA, bo gostovanje zaključila v Ljubljani (v petek, 6. avgusta). Prav tako prihaja v Slovenijo druga skupina, osemindvajsetčlanska mladinski pevski zbor Circle 2 (Krožek 2) iz Clevelanda, ki praznuje letos 55 - letnico delovanja. Zbor prihaja v Slovenijo že tretjič, v času enotedenskega gostovanja pa se bo poslušalcem predstavil v Skofji Loki, Domžalah, Ilirski Bistrici, Kopru, Strunjanu in Ljubljani

Otto Tohockinski

Oh, in sedaj, odkar moj duh odplaval na oni svet, nazaj ga nosim, kamen ta prekleti, pač sto že let!

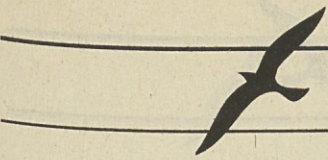
Oh, to težil... Zabliska se: Po cesti pred njim sopeč pripognjen stopa sosed Vid, na rami mejniki noseč!... (Mejnik)

Nova kiparska govorica F. Kiralyja

MURSKA SOBOTA - Na pregledni razstavi obnovljene galerije Pokrajinskega muzeja v murskosobotskem gradu bo do 30. avgusta razstavljenih 63 del kiparja Ferenc Kiralyja, enega tistih slovenskih kiparjev, ki svoja notranja občutja in poglede na svet izpoveduje prek marmorja, lesa in gline že več kot tri desetletja. Zazel je kot dijak na ljubljanski soli za oblikovanje, nadaljeval na ALU v Ljubljani pri Francisku Smerduju, izpopolnjeval pa se je na Akademiji za likovno umetnost v Zagrebu, kjer je tudi diplomiral pri prof. Franu Krsiniću. Svoje izrazne poti je Kiraly iskal v novi kiparski govorici, ki ustreza njegovi lirčni biti, obrnjeni k človeku in cutnim odnosom med ljudmi. Kiraly ima za seboj že pet samostojnih in okoli 40 skupinskih razstav, razstava v Pokrajinskem muzeju v Murski Soboti pa kaže pregled skozi njegovo tri desetletja dolgo ustvarjanje. (Na sliki: F. Kiraly: Izumiranje)

Valerija Visoska

GLEDALIŠČA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KRIZANKE

Andrej Anabaptist Rozman: TARTIF, režija Vito Taufer. Igrajo: Milos Battelino, Ivan Gdnic, Zeljko Hrs, Dario Varga, Jozef Roposa, Uros Macek, Robert Prebil, Andrej Rozman, Janez Skof, Niko Gorsic, Ivan Sikora, Stefan Marcec, Sandi Mikluz, Franci Plestenjak, Daniela Pietrasanta (torek, 24. 8., ob 20.30, 900 SIT).

Po motivih baleta Bertolta Brechta: LUNA NAD MISSISSIPPIJEM - RAZPRODAJA GREHOV, Opera in balet SNG Maribor (petek, 27. 8., ob 20.30, 900 SIT).

Johann Strauss: NETOPIR, Opera in balet SNG Ljubljana. »Tempora mutantur« bi lahko rekli za pojav operete na odru osrednjega slovenskega gledališča. To je opereto pred vojno poznalo in jo gojilo, opereta pa tudi ni nič izjemnega za velika evropska gledališča. Le slovenska domisljavnost jo je izbrisala z nasih odrov, ker naj bi bila opereta malomesnaka iluzija, torej laž, ki naj bi bila povojnemu Slovencu nepotrebna. Opereta je glasbeno-gledališko delo lahkega, zabavnega značaja. Glasba operete hoče biti vsesna in priljubljena, stilno naslonjena na zabavno glasbo. Na oder pripelje ljudi, znajace in dogodke iz vsakdanjega življenja in največkrat se spravi na nezdružbene pojave in jih zasmehuje. Lahkoživost, zaljubljenost vase,

zakonska prevara doživijo svojo kritiko in razgaljenje tudi v Netopirju. Sam naslov opere ne pomeni nič misterioznega ali okultnega, ampak samo maskeradno preobleko glavnega junaka, ki zaradi svoje lahkoživosti ni ne tič ne mis, ne soprog ne ljubimec. Zadosten razlog, da se ga lotijo in razkrinkajo skozi smeh in izmikanje, v barvnih preoblekah (torek, 21. 8., ob 20.30, 1800, 1200 SIT).

CELJE

Anton Novačan: HERMAN CELJSKI, SLG Celje. V avtentičnem prostoru pod Friderikovim stolpom bo rodbina Celjskih snela svoje posmrtno maske in znova odigrala začetek svojega konca ...

Rezija: Franci Krizaj, igrajo: Janez Bermež (Herman II. Celjski), Bogomir Veras (Friderik), Renato Jencek (Herman mlajši), Milada Kalezić (Barbara, ogrska kraljica), Darja Reichman (Veronika Deseniška, Friderikova žena) in drugi.

Predstava je bila v okviru mednarodnega poletnega festivala sprva predvidena na ljubljanskem gradu (četrtak, 26. 8., ob 20.30 na celjskem Starem gradu).

POSTOJNA

ZELJKO VUKMIRICA, dramska predstava v Jamski restavraciji (četrtak, 5. 8.).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

FESTIVAL OPERETE

Gledališce Rossetti

Od 30. julija do 7. avgusta bo na sporedu opereta »Sogno di un valzer«. Predprodaja vstopnic pri blagajni Dvorane Tripovic (urnik: 9-12/16-19).

Trg della Cattedrale

V nedeljo, 1. avgusta se bodo spet pričele predstave »La sera del di di festa«, ki jih organizira Krozec Jacques Maritain. Ob 21. uri bosta nastopila trzaski ansambel Polivox s predstavo »Azimut« in gledališka skupina Teatro Puck iz Bisceglie s predstavo »Tant'aggio ardire e conoscenza«. V nedeljo, 8. avgusta, ob 21. uri pa bo, vedno na Trgu della Cattedrale, nastopila znana glasbeni skupina Gwenc'hlan s splotom bretonskih pesmi ter gledališka skupina I mattatori di Roma s predstavo »Confutatis meledictis«.

GRAD SV. JUSTA

Jutri, 29. t. m., celovečerni koncert glasbenika Alfreda Lacosegliaza in predstavitev njegove nove CD plošce »Reset«.

Straordinario Estivo

V četrtek, 5. avgusta, ob 21. uri Reciral Claudia Bisia.

RAZNE PRIREDITVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

KRIZANKE

BILL YOUNG & DANCERS, sodobni ples (četrtak, 29. 7., ob 21. uri, 600 SIT).

GORJE

Turistično društvo Gorje bo pred vhom v sotesko Vintgar pripravilo proslavo ob stoletnici njenega odkritja.

V programu bosta sodelovali Godba Gorje in moški pevski zbor z Blejske Dobreve. Zaključek proslave bo v sami soteski, na Zumrovih galerijah, ki bodo ta večer razsvetljene z baklami (sobota, 31. 7., ob 19. uri).

KOPER

Koncert skupine TRANSCENDENCE, prve slovenske skupine, ki predstavlja nov glasbeni trend v svetu. Trend, ki želi razvedrilno vlogo glasbe obogatiti z razvijanjem človekove višje zavesti. V prvem delu koncerta se lahko predate spiritualni glasbi Indije, ki je pomirjujoča in vznemirljiva hkrati. Glasbeniki pojejo v poetičnem sanskritu in igrajo na tradicionalne instrumente: mridango (glinasti boben), karatele (cinele) ter flavto. Drugi del pa je pravzaprav rockovski koncert z modernimi glasbenimi instrumenti (četrtak, 29. 7., ob 20. uri, Titov trg, vstop prost).

PORTOROŽ

Festival slovenskih pokrajin, organizator: Music one - Andre Blumauer in Studio Radost - Marija Kos (sobota, 31. 7., ob 21. uri).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Avditorij Muzeja Revoltella

Jutri, 29. t. m., ob 18. uri bo Gianni Gori predstavil Straussovo opereto »Sogno di un valzer«, ki bo na sporedu od 30. julija do 7.

ZA NAJMLAJŠE

SLOVENIJA

MARIBOR

LUTKOVNO GLEDALIŠČE MARIBOR, Rotovski trg 1

Lutkovno gledališče Zagreb, Grimm: MOTOVILKA (sreda, 25. 8., ob 19. uri v atriju gradu).

Gledališče lutk in figur TOEPENEUS iz Belgije: PAPIRCKI (četrtak, 26. 8., ob 19. uri).

Lutkovno gledališče Maribor, Darka Ceh: STOP!-CLAJ! (petek, 27. 8., ob 19. uri).

Lutkovno gledališče Kamnica, Kipling: RADOVEDNI SLONCEK (sobota, 28. 8., ob 19. uri).

Lutkovno gledališče PAPILU, Brane in Mojca Solce: KOZLOVSKA ZGODBA (nedelja, 29. 8., ob 19. uri).

LIKOVNO-LUTKOVNE DELAVNICE: Lutkovna delavnica s Slavkom Rakusem:

USTVARJAMO Z LESOM (sreda, 25. 8., ob 11. uri v atriju gradu)

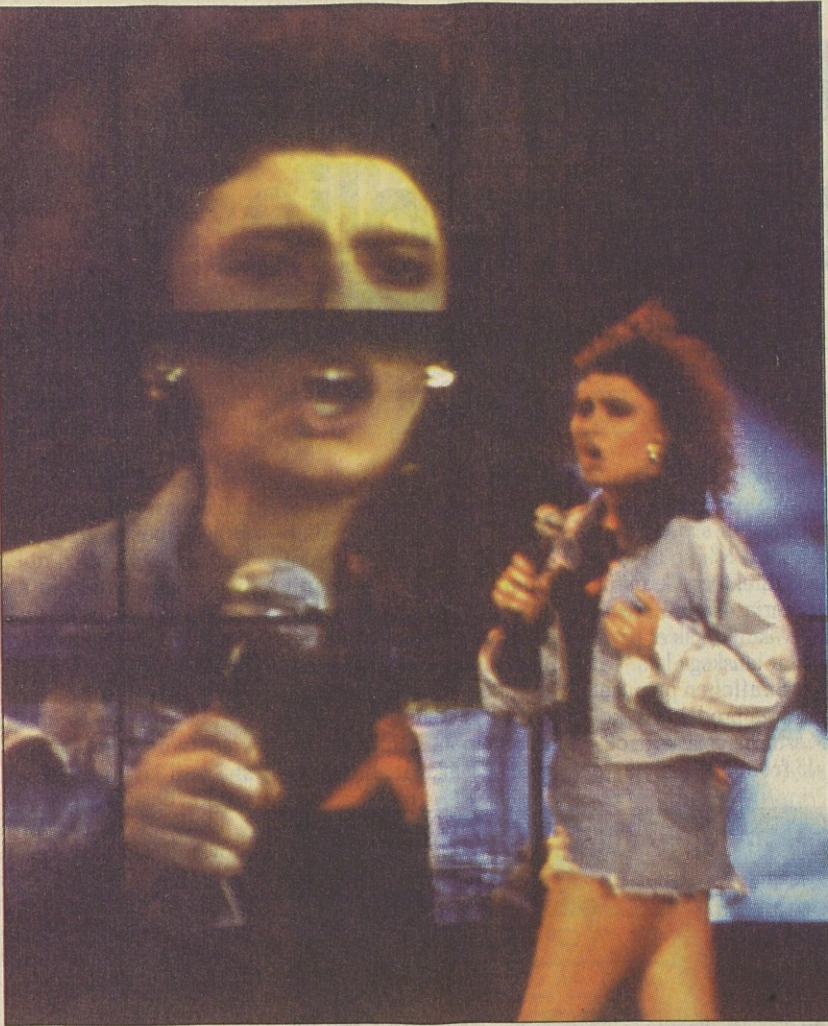
Lutkovna delavnica z Bredo Varl: PLOSKA LUTKA (četrtak, 26. 8., ob 11. uri v atriju gradu).

Lutkovna delavnica s Slavkom Rakusem: USTVARJAMO Z LESOM (petek, 27. 8., ob 11. uri v atriju gradu).

Vse predstave, ki so napovedane v atriju mariborskega gradu, Grajska ulica 2, bodo v primeru dežja v dvorani Lutkovnega gledališča Maribor, Rotovski trg 2, in v minoritski cerkvi na Vojašniškem trgu.

POSTOJNA

Lutkovna skupina US (sobota, 31. 7., ob 11. uri v atriju muzeja).

Spored poletnih koncertov v areni Alpe Adria v Lignanu nam drevi ponuja nastop pevke Loredane Bertè. Znana italijanska izvajalka se vrača na glasbeno sceno po nekajletnem premoru, potem ko smo jo v preteklih letih večkrat našli na top lestvicah s skladbami, kot »Bellissima«, »Il mare d'inverno«, »E la luna bussò«, »Non sono una signora«, »Acqua« in še številnimi drugimi. Njeno najboljšo delo pa je nedvomno zadnji album z naslovom »Carloca«, pri katerem je sodeloval brazilski kantavtor Djavan. Po obdobju zelo razburkanega zakona s švedskim tenisačem Bjornom Borgom, med katerim je poskusila celo samomor, je Loredana Bertè februarja letos s sestro Mio Martini nastopila v Sanremu, pred nekaj tedni pa na Festivalbaru. Drevisnji nastop Loredane Bertè se bo začel ob 21.30. (A.W.)

GLASBA

SLOVENIJA

LJUBLJANA

POLETJE V STARI LJUBLJANI

Koncert BOJANA GORISKA, klavir. Pianist Bojan Gorisek se je po končanem studiju na ljubljanski Akademiji za glasbo izpopolnjeval pri znanem nemškem pianistu in pedagogu Herbertu Hencku v Kölnu. Kot nadarjen interpret sodobne pianistične glasbe je leta 1986 prejel nagrado Zlata ptica. V njegovem repertoarju zavzemajo pomembno mesto dela sodobnih tujih in domačih glasbenih ustvarjalcev in kot vrhunski ustvarjalec klavirske literature je reden gost svetovne glasbene scene v Berlinu, Parizu, Zagrebu in na Dunaju. (četrtak, 29. 7., ob 21. uri v atriju magistrata).

KRIZANKE

41. MEDNARODNI POLETNI FESTIVAL: Koncert SOFIJSKEGA FESTIVALNEGA ORKESTRA (petek, 30. 7., ob 21. uri, 1000 SIT).

Koncert ERNEST KOVACIC, violina in STEFAN VLADAR, klavir (ponedeljek, 2. 8., ob 20.30, 600 SIT).

NARODNA GALERIJA

PRVI NEMSKI ANSAMBEL HARF, umetniški vodja Ruth Konhäuser, solisti: Ruth - Alice Deimel, Christiane Stamm, Christoph Klöhn (danes, 28. 7., ob 20.30, 900 SIT).

DOBROVA

Promenadni koncert Godbe rudarjev - keramikov iz Liboj (nedelja, 1. 8., ob 16. uri).

DOBOVO

Kulturni dom Nova Gorica organizira v okviru organizacije YEM - Evropsko združenje mladih glasbenikov, koncert udeležencev Mednarodne poletne sole za mlade glasbenike (petek, 30. 7., ob 21. uri na gradu Dobrovo).

POSTOJNA

IMMENSUM AD ANTRUM ADITUS

CIKLUS KLAVIRSKIH RECITALOV SLOVENSKI PIANISTI:

Koncert TOMAZA PETRACA, program: W. A. Mozart, L. v. Beethoven, C. Debussy, J. Brahms. Tomaz Petrac se je rodil leta 1969 v Mariboru, kjer je koncal tudi nizjo glasbeno solo. Srednjo glasbeno solo je obiskoval v Ljubljani. Pri prof. Jelki Suhadolnik je po treh letih

diplomiral in bil sprejet v razred nase odlične pianistke Dubravke Tomšic - Srebotnjak. Diplomiral je leta 1990. Univerza v Ljubljani mu je za uspehe v času studija podelila Prešernovo nagrado. Ze med solanjem v Ljubljani se je izpopolnjeval na poletnih tecačih doma in na tujem, zdaj pa je na podiplomskem studiju v Baslu, kjer studira pri avstrijskem pianistu Rudolfu Buchbinderju. Nastopal je v Nemčiji, Svcii, Belgiji... (četrtak, 29. 7., ob 20.30).

PORTOROŽ

PIRANSKI GLASBENI VEČERI 1993: TATJANA LIPOVSEK, violina, NATASA LIPOVSEK, klavir, mladi slovenski umetnici, ki svojo kariero gradita predvsem v tujini, program: Tartini, Mozart, Janacek, Chopin, Ravel (petek, 30. 7., ob 21. uri, Krizni hodnik Piran).

Koncert: CAPELLA ISTROPOLITANA, dirigent: Harald Nerat, izvrsten stira najst-clanski komorni orkester iz Bratislave, program: Sammartini, Tartini, Respighi, Čajkovski (petek, 6. 8., ob 21. uri, Krizni hodnik Piran).

ROGAŠKA SLATINA

Koncert udeležencev poletne violinske sole pod vodstvom prof. Igorja Ozima (četrtak, 29. 7., ob 20.30 v Kristalni dvorani).

Koncert MUSICA CAMERATA, program: Mozart, Haydn (ponedeljek, 2. 8., ob 20.30 v Kristalni dvorani).

SEŽANA

Koncert skupine KOOL & THE GANG (četrtak, 29. 7., ob 21. uri v Kulturnem domu Srečko Kosovel).

TRZIC

POLONA GANTAR, program: J. Rheinberger, J. Alain, P. Hindemith (sobota, 31. 7., ob 18.30 v župnijski cerkvi v Trzicu).

VELENJE

Prvi koncert udeležencev mednarodne poletne violinske sole Igorja Ozima (danes, 28. 7., ob 20. uri v veliki dvorani glasbene sole Velenje).

Drugi koncert udeležencev mednarodne poletne violinske sole Igorja Ozima (petek, 30. 7., ob 20. uri v veliki dvorani glasbene sole Velenje).

Koncert: TOMAZ LORENZ, violina in JERKO NOVAK, kitara, program: Locatelli, Haydn, Beethoven, Sivic, Paganini (ponedeljek, 2. 8., ob 20. uri v veliki dvorani glasbene sole Velenje).

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

Naselje Sv. Sergija

Ljudska hiša - Casa del popolo

Jutri, 29. t. m., ob 20.30 koncert glasbene skupine Bisca.

V petek, 30. t. m., ob 20.30 koncer skupin Silence in Nachende Blues Band; v soboto, 31. t. m., ob 20.30 koncert skupin Veliki Bijeli Slon in 2227 Lubiana.

LIGNANO

Arena Alpe Adria

Danes, 28. t.m., ob 21. uri bo pela Loredana Berte.

V petek, 30. t. m., ob 21. uri koncert Rhythm & Blues Band. Na programu glasba B.B.

Kinga, Ray Charles in Otisa Reddinga. Vstop prost.

V soboto, 31. t. m., ob 21. uri koncert »Musica classica dall'Europa«. Nastopajo Sebastian Di Bin, Mirna Pecile, Lucio Degani in Valter Silvotti.

VIDEM

Trg 1. Maja

V soboto, 7. avgusta, ob 21. uri : Operetni program.

V torek, 10. avgusta, ob 21. uri: Gledališce Verdi iz Trsta »Tutti insieme appassionatamente«.

Giardino del Torso

13. avgusta bo nastopila skupina Frizzi-Comini-Tonazzi: Meglio suonare che ...

28. avgusta ob 21. uri bo na sporedu skupina Mitili Polk

RAZSTAVE

SLOVENIJA

LJUBLJANA

CANKARJEV DOM

Razstava SLOVENSKI MITI IN LEGENDE je ciklus skulptur in risb, ki jih je STOJAN BATIĆ ustvaril v preteklem letu. Razstava bo na ogled do 28. avgusta.

Dokumentarna razstava 40 LET GRAFIČNEGA BIENALA LJUBLJANA (Mala galerija).

DOMUS, Slovenska cesta 17 Razstava DOMACE IN UMETNE OBRTI bo na ogled do 14. avgusta.

MUZEJ NOVEJŠE ZGODOVINE - CEKINOV GRAD, Celovska 23

Na ogled so tri razstave: ponovno odprte razstave slik JANINA KLEMENCICA: POPODNA FOTOGRAFIJA (do konca avgusta), Reševanje zavezniskih letalcev med NOB na Slovenskem in Plakati razglasi 1914-1918.

GALERIJA ZDSLJU, Komenškega 8 Razstava MINI PRIX LUCAS 93 bo na ogled do 14. septembra.

MESTNA GALERIJA

Pregledna razstava fotografij BOZIDARJA DOLENCA bo na ogled do 20. avgusta.

GALERIJA COMMERCE, Einspielerjeva 6

Razstava slik, unikatnega stekla in nakita UMETNIKOV IZ UKRAJINE bo na ogled do 3. septembra.

GALERIJA LALA, Zidovska 5

Razstava slik trzaskega slikarja in grafika ALDA FAMAJA.

GALERIJA PIC LEK, Verovskova 57 Razstava olj in akvarelov MARJANE ARTICEK bo na ogled do 20. avgusta.

GALERIJA KRKA, Dunajska 65

Razstava likovnih del članic in članov društva likovnih samorastnikov iz Ljubljane bo odprta do 8. septembra.

GALERIJA TIVOLI

Razstava nagradencev 19. mednarodnega grafičnega bienala (DAVID SALLE, JANEZ BERNIK, A. R. PENOK, DIMCE NIKOLOV).

SLOVENSKI GLEDALIŠKI IN FILMSKI MUZEJ, Mestni trg 17

Razstava slik igralk METE VRANIC bo na ogled do 1. septembra.

BLED

V Hotelu Astoria bo do 6. avgusta na ogled razstava akademskega slikarja MARKA TUSKA.

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST

TK GALERIJA

Na ogled je razstava lesorezov umetnikov, ki so bila realizirana na Mednarodni soli za grafiiko v Benetkah v letu 1992-93 in na seminarjih, ki jih je vodil Franco Vecchiet.

TKB - AGENCIJA MITNICA

V razstavnih prostorih razstavlja najnovejša materična dela Deziderij Svara.

GALERIJA CARTESIUS

Na ogled je razstava slikarke Marie Terese De Zorzi.

GALERIJA BASSANESE

Na ogled razstava Michaela Goldberga. Urnik: vsak delavnik od 17.00 do 20.00.

ART GALLERY

Jutri, ob 18. uri bodo v galeriji otvorili razstavo slikarke Adriane Scarizza z naslovom Azurro: soffio vitale.

ART LIGHT HALL

(Trg S. Giovanni 3/1.nadstr.) Se danes bo razstavljala svoja dela Erna Ferjancić Fric.

MUZEJ ZIDOVŠKE SKUPNOSTI

CARLO IN VERA WAGNER

Na ogled je razstava Srebrnine in sakralne opreme zidovske liturgije. Urnik: ob nedeljah od 17. do 20. ure, ob torkih od 16. do 18. ure, ob četrtkih od 10. do 13. ure

MUZEJ REVOLTELLA

Na ogled je stalna razstava »Da Canova a Burri«.

V organizaciji Trzasko letoviscarske ustanove se vsako soboto ob 10.30 vršijo vodeni brezplačni ogledi Muzeja Revoltella.

MILJE

V prostorih Letoviscarske ustanove - UJ. Roma 20 - je na ogled razstava slikarke Grazie Pellegrino z naslovom »Pietre scolpite dal tempo« posvečena Krasu. Odprta bo do 28. t.m.

KOROŠKA

CELOVEC

GALERIJA H-PUNKT

Do 31. julija so na ogled avstrijske grafike.

GALERIJA MOHORJEVE KNJIGARNE

Stane Jarm razstavlja svoje akvarele in kipe.

HIŠA UMETNIKOV

Do 31. t.m. razstavlja slikarka Monika Sonnenberger.

CELJE

GALERIJA KOMPAS

Razstava slik BOZIDARJA SCURKA bo na ogled do 31. avgusta.

LIKOVNI SALON CELJE

Od 29. 7. do 21. 8. bo na ogled razstava slikarskih del JONA GALA PLANINCA.

KOPER

V cerkvi sv. Franciska na Martinčevem trgu je do 31. 7. na ogled razstava (instalacija, objekti, audio-videoperformance) z naslovom SARAJEVO 92/93: THE ELIMINATION znanih sarajevskih multimedijki avtorjev Alija Hafizovica Hafe in Vanje Fundić Hafizović.

KOSTANJEVICA NA KRKI

GALERIJA BOZIDAR JAKAC

Razstava TONETA LAPAJNETA: ZEMLJA NA JUTI 1991-1993.

LAMUTOV LIKOVNI SALON

Razstava izbranih slik ob 35-letnici Lamutovega likovnega salona: IVANA KOBILCA in FERDO VESEL (do 31. 8.). Izbor je pripravil kustos Narodne galerije Ljubljana dr. Ferdinand Serbelj.

KRANJ

GALERIJA V PRESERNOVI HISI

V Galeriji v Prešernovi hiši je razstava slik in objektov slikarja KARLA KUHAJA.

GALERIJA MESTNE HIŠE

Na ogled je III. MEDREGIONALNA LIKOVNA RAZSTAVA.

MARIBOR

NOVINARSKI KLUB, Vetrinjska 30

Grafike razstavlja DADO MAR.

MURSKA SOBOTA

POKRAJINSKI MUZEJ

V galeriji Pokrajinskega muzeja je na ogled pregledna razstava del akademskega slikarja FERENCA KIRALYA.

PIRAN

Do konca meseca avgusta bo v Mestni galeriji na ogled retrospektivna razstava kiparskih del akademskega slikarja JOZETA POHLENA

POSTOJNA

Razstava del fotografa JANJA STRAVSA bo na ogled do 10. avgusta v galeriji Modrijanov mlin.

ROGAŠKA SLATINA

Do 20. 8. si lahko v razstavem salonu ogledate razstavo slik ZLATKA GNEZDA.

SEŽANA

V Galeriji AVGUSTA CERNIGOJA je odprta edinstvena zbirka dela trzaskega slikarja.

ŠKOFJA LOKA

GALERIJA LOSKEGA

Bulc ima pač veliko znanstev (Foto: A. P./TRIO)

OROŽJE / IZJAVA BULCA

Bulc trguje le z vojaškim oljem

S podjetjem Drug Impex ni bil sklenjen posel niti za tolar

LJUBLJANA - Potem ko je Marko Bulc zanikal trditve obrambnega ministrstva, da je Drug Impex ponujal prodajo orožja, deklariranega kot hrana, »posel pa naj bi speljali prek firme in zveze z Markom Bulcem«, smo ga včeraj obiskali na sedežu Intermarketin-ga, d. o. o. Ljubljana, kjer je predsednik upravnega odbora. Bulc je se enkrat odločno zanikal kakršno koli povezavo s trgovino z

BOŠTIAN LAJOVIC

orožjem, pokazal pa nam je tudi dokumentacijo o poslovnih stikih s podjetjem Drug Impex. Marko Bulc trdi, da je direktorja Gerharda Schilcherja osebno srečal samo dvakrat, in sicer prvič v začetku lanskega leta. Takrat je Schilcher prinesel ponudbo za prodajo visokokakovostnega vojaškega olja Break free, hkrati pa je

predstavil svoje podjetje. Na naše vprašanje, kako je Schilcher izvedel zanj, Bulc odgovarja, da si je v poslovnem svetu kot nekdanji dolgoletni predsednik Gospodarske zbornice Slovenije nabral precej znanstev. Ponudbo za omenjeno olje je Bulc predal odgovornim na obrambnem ministrstvu in se čez nekaj mesecev po-

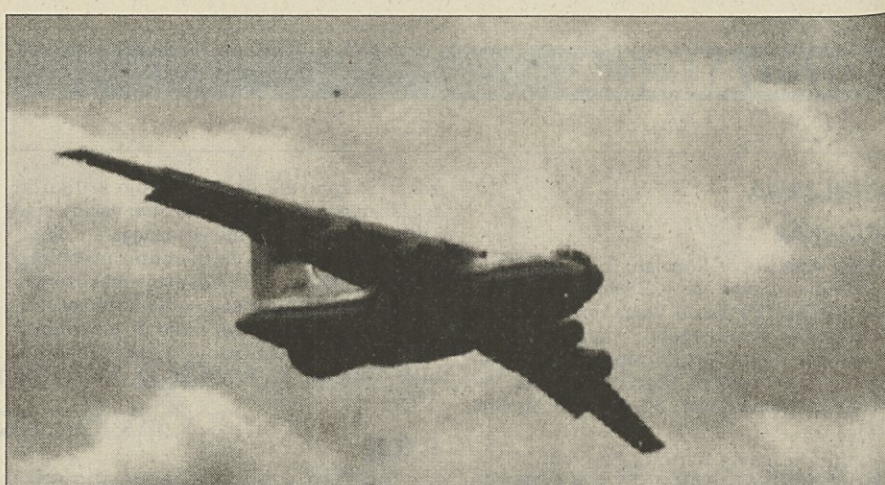
zanimal o njeni usodi. Takrat so mu odgovorili, da jo se vedno analizirajo, po tistem pa ni bilo nobenega odgovora več. S podjetjem Drug Impex so se se nekajkrat pogovarjali o dobavi betonskega železa in živil, vendar do danes niso sklenili posla niti za en tolar, trdi Marko Bulc.

Zaradi neutemeljenih namigovanj je Marko Bulc sredstvom obveščanja poslal tudi javno izjavo, ki jo v celoti objavljamo:

»Kaze, da bi me mnogi v Sloveniji radi povezovali s kar največ aferami, čeprav brez osnove - po načelu umazi človeka, potem pa naj se pere! Z afero orožje nimam nikakršne zveze. Za firmo Drug Impex vemo, kot vemo za stotine drugih firm, naši stiki z njimi pa se nanasajo izključno na ponudbo prehrabnih artiklov in betonskega železa. Nisem bil nikakršna dogovorjena kontaktna oseba ne te, ne drugih firm. Ni mi znano za obiske g. Schilcherja na ministrstvu za obrambo, ker niso bili v zvezi z mano, in če je bil res tam, so se pogovarjali, kar so se pač hoteli. Niti v sanjah, kaj sele v resnici, se s Schilcherjem nisem pogovarjal o takem poslu. Čudno, da ministrstvo za obrambo en dan sumi v vpletenost Drug Impexa, ministrstvo za notranje zadeve pa čez dva dni teh sumov ne potrdi, saj menda delajo skupaj.«

Šlo naj bi le za prodajo vojaškega olja.

Letalca Iljušin 76 so prevažala »humanitarno pomoč« (Foto: Boris Knific)

Predpise je mogoče kršiti, toda ...

Zaplemba orožja na mariborskem letališču se vedno buri duhove. Tako se ob vsaki informaciji o aferi pojavljajo nova in nova vprašanja, prikrade pa se tudi kakšna neločnost.

Usmerili se bomo samo na vprašanja, ki se ticejo letalskega transporta. V mednarodnem letalskem prometu obstajajo določeni predpisi, ki jih morajo članice ICAO - podpisnice Chicasko konvencije o civilnem mednarodnem letalstvu spoštovati. Ze prvi del konvencije vsako članico obvezuje, da civilnega letalstva ne bo uporabljala v namene, ki niso v skladu s cilji te konvencije. Tu pa se že srečamo z mednarodno letalsko publikacijo AIP, v kateri izrecno pise, da je prevoz streliva in orožja v slovenskem zračnem prostoru prepovedan. Kako so torej letala orožje sploh lahko pripeljala na mariborsko letališče? »Skrila« so se pač pod predpis, ki govori o izjemnih kategorijah civilnih letalskih prevozov, torej o prevozih vseh vrst humanitarne pomoči. Takšnih prevozov niti ni treba posebej najvljati republiki upravi za zračno plovbo, kot velja za vse druge lete, razen za natančno določene izjeme. Prevoznik le sporoči načrt leta (flight plan), lahko tudi samo uro pred preletom, ki ga uporablja predvsem kontrola letenja za nadzor prometa. Spisek načrtov leta iz lanskega obdobja, ko naj bi pristajala letala z orožjem obstaja in je zdaj pod drobnogledom.

Vsak humanitarni letalski prevoz blaga morajo spremljati dokumenti, predpisani s Chicasko konvencijo. To je že omenjeni načrt leta, ki vsebuje naslednje podatke: registracijo letala, številko leta, tip letala, namen leta (tudi če je blago humanitarno), predviden čas pristanka in smer leta. Tega pošljejo z letališča, s katerega letalo vzleteli, na vse vmesne kontrole letalskega prometa v smeri leta in končni kontroli letenja. Letališče, kjer letalo pristane, mora dobiti tudi

dokument, imenovan Airway Bill (tovorni list) v katerem so podatki o prodajalcu, prevozniku in kupcu. Skupek vseh tovnih listov predstavlja t. l. cargo manifest. Ta dokument mora dobiti carina. Če je carina v mariborskem primeru dobila ta dokument, bi morala ukrepati.

Vprašanja so povezana tudi s skladiščem, kjer je bil tovor orožja. Vsa skladišča, ki sprejemajo blago iz tujine, morajo biti za to registrirana. Ker naj bi bilo blago na mariborskem letališču v tranzitu, bi ga morala carina zapечатiti, kar pa iz zbranih informacij ni mogoče ugotoviti. Prostor, v katerem se blago iz mednarodnega prometa hrani - mednarodno carinsko skladišče - mora biti zaklenjen, ključ pa imata carinik in odgovorni uslužbenec letališča. Tovor orožja v zabojnikih je ležal v skladišču kar dolgo in carina ima zagotovo predpis, po katerem mora po določenem času takšno skladiščno blago pregledati. Dejstvo pa je, da se po nekaterih dolocilih lezarine v skladiščih za humanitarno blago ne plačuje.

Lastnika, ki prevaja blago v zabojnikih, je tudi mogoče ugotoviti, saj je vsak zabojnik oštevilčen. Ponavadi se zabojnike izposoja, lastnika pa seveda zelo zanima, kdo njegove zabojnike uporablja.

V mariborskem primeru je prvo od starih ali petih letal z orožjem madžarsko-ukrajinskega tovornega letalskega prevoznika HUK Heavy Lift - jasno, vse so zanikali - priletelo v zadnjih dneh septembra lani. Po načrtu leta je vzletelo v Kartumu v Sudanu, končni cilj naj bi bila Budimpešta, alternativna pa Maribor. Tu je letalo »zaradi tehničnih vzrokov« tudi pristalo.

Z mariborskega letališča je vzletelo tudi precej helikopterjev s humanitarno pomočjo. To so bili Mi-8, ki so leteli proti Zagrebu, in prebarvani Mi-26, ki je letel v Split, kontroli pa je napovedal celo polet v Mostar ali Jablanico!

Boris Knific

Drug Impex vložil protestno noto

DUNAJ - »Zame je zadeva zaključena, s to afero ne želim več imeti opravka. Slovenski notranji minister je na predvčerajšnji tiskovni konferenci povedal, da obtožbe zoper Drug Impex niso upravičene,« je včeraj v pogovoru za Republiko dejal vodja dunajskega podjetja Gerhard Schilcher. Schilcher se je v zvezi z obtožbami obrambnega ministrstva proti njegovemu podjetju včeraj zgledal na slovenski ambasadi na Dunaju, kjer je predal uradno protestno noto, naslovljeno na slovenskega predsednika Milana Kučana in predsednika vlade Drnovska. V njej odločno zavrača očitke o vpletenosti Drug Impexa v mariborsko afero in podtikanja o srbski udeležbi pri njegovem podjetju. Med drugim v protestni noti opozarja na to, da je Drug Impex uradni predstavnik gruzinskega ministrstva za zdravstvo na Dunaju. Kučana in Drnovska poziva, naj slovenskemu obrambnemu ministru naročita, naj javno popravi zgrešene izjave.

Avstrijska občila včeraj in danes obsirno poročajo o očitkih zoper du-

najski Drug Impex in o dejstvu, da jih je umaknilo slovensko notranje ministrstvo. Prav tako povzemajo sporočilo o vpletenosti baje skrivnostnega avstrijskega državljanca Dietra Hofmanna, ki je trenutno pripravljen na Madžarskem. Hofmann - eden izmed avstrijskih pustolovcev, ki se bolj ali manj pogosto znajdejo tudi pred sodiščem - je znan kot član aviacijskega cirkusa Flying Tigers, nekaj časa pa naj bi se ukvarjal tudi z majhnim podjetjem za zaščito oseb in objektov. Vendar je tako iz medijskih poročil kot reakcij pristojnih organov mogoče povzeti, da mu ne prisojajo velike pomembnosti in finančne zmogljivosti, ki bi omogočala organizacijsko, logistično in finančno izvedbo prekupevanja z orožjem.

Zadeva torej ostaja zamegljena, iskanje skrivnostnega prekupevalca z orožjem se bo še nadaljevalo. V bolj obveščenih krogih na Dunaju pa hkrati vse manj izključujejo, da gre za hrvaško-slovenski posel, pri katerem bi bili lahko vpleteni tudi državni organi.

Igor Schellander

AVSTRIJA / SANKCIJE ES

Oblastniški boj za postojanke podjetij - avstrijske subvencije so tudi pomoč kriznim regijam

Schüssel zavrača sankcije - ES bo odločila jeseni

DUNAJ/BRUSELJ - Včeraj je na Dunaju prišlo v zvezi s kazenskimi sankcijami, ki jih je Evropska skupnost napovedala za tri od avstrijske vlade subvencionirana podjetja (Grundig, Steyr, General Motors) do šestanka ministrov za gospodarske in socialne zadeve ter predstavnikov prizadetih podjetij.

Po mnenju ES naj bi avstrijske subvencije skodovale uravnoveščenemu konkurenčnemu boju v Evropi. Po mnenju ES previsoko subvencionirana podjetja naj bi placevala kazenske carine do višine 20 odstotkov.

Minister za gospodarstvo Wolfgang Schüssel se po sestanku dejal, da gre za »evropski oblastniški boj za postojanke

podjetij«. Postopanje ES po njegovem mnenju ni upravičeno. Zlasti v primeru produkcije avtomobilskih motorjev in gonil v Steyru je opozoril na dejstvo, da se podjetje nahaja v izjemni krizni regiji in da so zaradi tega avstrijske subvencije za osiguranje produkcijskega mesta in delovnih mest več kot upravičene.

Pri naselitvi Grundiga na Dunaju je problem se le ustvarila Francija, ki je Avstrijo dolžila, da je z vabilom podjetje na Dunaj z ugodnimi subvencijami. Dejansko pa je Grundig od vsega začetka imel namen ukiniti produkcijsko mesto v Lothringenu, tako Schüssel, in če ne bi našel novih možnosti na Dunaju, bi prelozil proizvodnjo na Madžarsko.

Minister je napovedal, da bo organom ES v Bruslju predložil podrobno dokumentacijo okoliščin. Tudi predstavniki podjetij socialni minister Hesoun so ponovno izpostavili neupravičenost odločitve v Bruslju ter opozorili na to, da tudi druga podjetja v okviru ES prejemajo - včasih celo višje - subvencije.

Komisar ES van Miert je včeraj v pogovoru za avstrijski radio zagovarjal sklep ES. V Evropi naj ne bi prišlo do neuravnovešenega tekmovanja med posameznimi podjetji. Napovedal, da bodo v Bruslju se enkrat preverili očitke proti omenjenim avstrijskim podjetjem. Dokončno odločitev naj bi Evropska komisija sprejela jeseni.

AVSTRIJA / PRISTOJNOSTI PREDSEDNIKA REPUBLIKE

Večja prizadevnost Klestila v okviru avstrijske ustave

Različne reakcije na ekspertizo o vlogi predsednika

DUNAJ - Zvezni kancler Franz Vranitzky meni, da so »pravila igre določena« - zanj ni povoda, da bi spremenil dosedanja načela sodelovanja med svojim uradom in uradom zveznega predsednika. Kot smo poročali, si je zvezni predsednik Thomas Klestil dal od ustavnega strokovnjaka prof. Koje potrditi svojo pristojnost za nastopanje v državno- in zunanjepolitičnih zadevah. V ozadju je prikrit spor obeh uradov glede dejanskih pristojnosti.

Salzburski profesor za ustavno pravo Friedrich Koja meni, da avstrijska ustava predsedniku omogoča aktivno in kompetentno politično vlogo (»Zvezni predsednik zastopa republiko navzven...«). Do izvolitve Thomasa Kle-

stila se je vloga predsednikov omejevala na bolj ali manj reprezentativne in formalne obveznosti. Njegova agilnost na

Predsednik Klestil

mednarodni politični sceni je naletela na skeptičen odmev v uradu zveznega kanclerja, kjer opozarjajo na to, da edinole francoski predsednik lahko nastopa podobno sefu vlade, Avstrija pa da ni Francija...

Bo predsednik Klestil na osnovi ekspertize, ki mu izstavlja nekakšno monopolno zunanje-politično vlogo, postal se bolj ini-

Kancler Vranitzky

ciativen? Kdo bo zastopal Avstrijo (po možnem pristopu) v Svetu - vodilnem gremiju državnikov ES? Na ta vprašanja je bilo v preteklih dneh slišati dokaj različne odgovore. Zunanje-politični referent

parlamentarnega kluba SPO Schieder meni, da bi ob se aktivnejši vlogi Klestila nastradal parlament - v nasprotju do predsednika sta kancler in zunanji minister dolžna parlamentu polagati račune. Tudi njegovemu kolegu pri ÖVP Andreasu Kholu se visokostno postopanje predsednika brez predloga vlade ne zdi možno. Khol v ostalem meni, da »nihče, tudi Klestil nima namena uvesti prezidialne demokracije«.

Zunanji minister Alois Mock pa vidi nekatere prednosti: zunanjo politiko je zdaj mogoče oblikovati bolj odkrito. Trenutna razprava je preovrednotena - predsednik Klestil da je pokazal »samo višjo prizadevnost v okviru ustave«, pravi Mock.

AVSTRIJA / GOSPODARSTVO

Dunajska EPIC privatizira hrvaško gospodarstvo

DUNAJ - Svetovalno podjetje European Privatization and Investment Corp. (EPIC) je dobilo nalogo za privatizacijo vrste hrvaških podjetij. Pogodba s hrvaškimi upravitelji državnih podjetij je bila pred kratkim podpisana. Pri podjetjih, ki jih velja privatizirati, gre med drugim za pivovarno v Karlovcu (750.000 hl letne kapacitete) in v Zagrebu (800.000 hl). Svetovalno podjetje želi potencialne kupce pridobiti prek mednarodnega razpisa. Privatizirana pa bo tudi vrsta drugih podjetij,

KOROŠKA / PO NEURJIH

Škoda je višja od vplačanih zavarovalniških premij

CELOVEC - Zavarovalniške družbe da niso v stanju kriti ogromne skode, ki so jo na Koroskem v preteklem tednu povzročila huda neurja in zlasti toča, je bilo včeraj sporočeno v Celovcu.

Škoda, ki jo je povzročila toča - zlasti na poljih - je tako velika, da je ni več mogoče kriti z vplačanimi zavarovalniškimi premijami, pravijo v centralah zavarovalniških podjetij. Sama se bodo zdaj morala poslužiti uslug mednarodnih zavarovalniških družb, s katerimi imajo za take slučaje sklenjene pogodbe.

Kot smo poročali, so celotno škodo, ki so jo povzročili toča, neurja in poplave v preteklem tednu, ocenili z najmanj pol milijarde silingov. Najbolj sta bili prizadegi dolina Krke in Labotska dolina. Včeraj pa se so sporočili, da so v Granitztalu - sadnem vrtu Koroske - neurja uničila ogromno količino nasadov.

Finančni referent deželne vlade Peter Ambrozy je včeraj zavrnil poročila nekaterih medijev o neucinkovitosti pomoči deželne vlade za prizadete kmete kot nepravilna.

CELOVEC / PUBLIKACIJA

Volk - življenje nadškofa

Knjiga Mohorjeve založbe

ALOJZ ANGERER

CELOVEC - Te dni je izšla pri Mohorjevi založbi v Celovcu nova knjiga, ki je gotovo pomembna v vrsti raznih publikacij, ki skušajo z vso previdnostjo obupati, obdelovati in ocenjevati bližnjo preteklost: »Nadškof Volk in njegov čas«.

Cerkev se v Sloveniji nikoli ni posebej izpostavljala, deloma je moralna molčati, deloma so se verniki resno poglabili v svoje versko življenje. O položaju duhovščine med vojno in po vojni javnost ni bila dosti kaj poučena. Poročila so zbirali zamejski Slovenci. Iz v tujini objavljenega gradiva, pa tudi iz osebnih srečanj ter s pomočjo se živih pric je zamejski župnik Ludovik Ceglar z vso natančnostjo proučeval življenje in delo ljubljanskega nadškofa Volka (slika) ter sestavil opis njegove osebnosti. Verjetno ta način podajanja se najbolj ustreza našemu dojetanju tedanjega časa, ki je nekaterim tako blizu, drugim pa neskončno daleč in tuji.

Knjigo lahko preberamo kot roman, sočni in kruto realistični prikaz nekega obdobja, čeprav gre zgolj za nanizanje spominov, pismenih sporočil in dokumentov. Podobno, kot je to bila prva polovica tega stoletja po vsem svetu, je tudi življenje nadškofa Volka v Sloveniji bilo izredno razgibano. Rojen leta 1900 v hiši prastrica

pesnika Preserna, je nadarjeni fant hodil v Skofovo zavode v Senti-vid nad Ljubljano, potem na teološko fakulteto. Kaplanoval je v Metliki in nato v Trzinu, kjer je bil od 1928. do 1940. leta tudi župnik.

Vojno viro je doživel v Ljubljani kot prost in kanonik, nato je moral nastopiti težko dediščino

pobeglega in obsojenega škofa Rozmana. Preživel je težke case preganjanja Cerkve v petdesetih letih ter pogumno in modro vodil katoliško cerkev skozi občutljivo obdobje. Na lastnem telesu je čutil sovražstvo rezima, ko so ga obhivali s sovražstvom na vseh javnih nastopih, predvsem pa, ko so ga z benedictinom polili in zazgali 1952. leta v Novem mestu.

Knjiga ni obračunavanje, temveč skusa biti stvarna in je zato dragocena informacija. Z upravičenim radovednostjo pričakujemo drugi del, ki ga avtor Ceglar napoveduje v doglednem času. Ludovik Ceglar, Nadškof Volk in njegov čas 1900 - 1963, Mohorjeva založba Celovec 1993, 328 strani, GFD

KOROŠKA / ELEKTROGOSPODARSTVO

Prodaja Kelag razdvaja

Če mesta prodajo deleže, Koroska nima več glavne besede

CELOVEC - Kontrolna razprava o predlogu prodaje deželne družbe za elektriko (Kelag) se nadaljuje. Zatek tedna je tajnik koroske ÖVP Klaus Wutte ponovno zahteval prodajo 49 odstotkov družbenih deležev zveznemu energetskemu koncernu (Verbund), koroska SPO slej ko prej zavrača ta predlog.

Wutte je Kelag označil kot »primer za sanacijo« (družbi napovedujejo do 1994. leta izgubo v višini 600 milijonov silingov), kar je naletelo na ostro kritiko tako v koroskih

medijih kot pri predstavnikih tistih koroskih mest ki so poleg dežele udeleženi pri Kelag s 33 odstotki: s tem da je Kelag in načrtovani prodaji napravil zelo slabo uslugo, saj izjava o »sancijskem primeru« lahko le negativno učinkuje na prodajno ceno. Le-ta naj bi po zdajšnjih informacijah znasala stiri do pet milijard silingov.

Nedavni deželno-zborni sklep ÖVP in FPÖ o prodaji deželne dežele Kelag je imel za posledico, da tudi petterica koroskih mest razmislija o prodaji svojih

deležev. Pogajanja že tečejo. Posledica: zvezna energetska družba bi lahko res dobila večinski delež, kar bi pomenilo, da Koroska nima več glavne besede pri Kelag in na primer pri oblikovanju cene za električni tok.

Prav ÖVP in FPÖ pa sta svoj sklep utemeljevali s tem, da bo večinski delež se preostal Koroski. Tudi koroska delavska zbornica in zveza industrijalcev sta negativno reagirali na trenutni zaplet razprave o prodaji Kelag ter svarili pred negativnimi poledicami.

ATLETIKA / MITING V SESTRIERESU

Rekorder bo dobil ferrarija

Več zvanečih imen svetovne atletike

TURIN - Zaradi bogatih nagrad in kajpak zaradi ferrarija, ki ga bo dobil v dar atlet, ki bo morebiti izboljšal svetovni rekord, je današnji atletski miting v Sestrieresu gotovo med najkakovostnejšimi v tem obdobju.

Resni kandidati za avtomobil ferrari so v prvi vrsti Sergej Bubka, svetovni rekorder v skoku s palico, Kevin Young na 400 m ovire, Heike Drechsler v skoku v daljino ter Colin Jackson in Mark McKoy na 110 m ovire.

Lani je bila zelo blizu »ferrariju« Ninka Drechslerjeva, ki je s 7,63 m izboljšala svetovni rekord v skoku v daljino. Rekorda pa ji niso priznali, ker je bil med skokom veter premočan (več kot 2,10).

Vsi atleti, ki bodo nastopili na tem mitingu, so od včeraj v Sestrieresu in so tudi že trenirali. Zadnji je pripotoval Sergej Bubka. Vsi atleti tudi v teh idealnih pogojih nabirajo formo za nastop na svetovnem prvenstvu, ki bo v Stuttgartu čez dva tedna.

»Izbral sem Sestrieres, ker so tu zares idealni pogoji za velike dosežke in tudi za kak svetovni rekord« je izjavil Quincy Watts, ki bo prvič sodeloval na tem mitingu kot tudi Frank Fredericks.

Zelo zanimiv bo tudi tek na 100 in 200 m, saj

Bubka je eden od kandidatov za rekord in ... ferrari

bo konkurenca kar solidna z Burrellom, Fredericksom, Da Silvo in drugimi.

Nova zvezda atletskega obzorja, American Quincy Watts bo imel v rojaku Andrewu Valmonu svojega najnevarnejšega tekmeča. Svetovni rekorder in olimpijski prvak v Barceloni, American Kevin Young pa bo v glavnem brez enakovredne konkurence.

Več bo tudi italijanskih atletov, med katerimi velja omeniti Andreo

Benvenutija na 600 m in Giovannija Evangelistija, ki bo skušal izboljšati italijanski rekord v skoku v daljino, ki ga je postavil leta 1987. V metu krogle pa bosta nastopila Alessandro Andrei in Giovanni De Benedictis.

Start mitinga bo ob 10.30 s skokom s palico. Nadaljnji spored pa bo: skok v daljino (ženske), 400 m ovire (m, ž), 100 m (m, ž), krogla (m), 600 m (m), 200 m (m), 3.000 m (m). Predviden konec mitinga je ob 13. uri.

AVSTRIJA / PRIMER BERGER

Klavrni konec uspešne kariere

DUNAJ - Avstrijski sprinter Andreas Berger, državni prvak na 100 in 200 m, je v intervjuju za avstrijsko TV priznal, da je skupaj s tovariši v stafetnem moštvu Franzem Tatzembergerjem, Thomasom Rennerjem in Gernotom Kelley-Mayrjem jemal pozivila, da bi dosegel boljše rezultate. »To je priznanje«, je pred TV gledalci dejal Berger, ki bi moral skupaj z ostalimi nastopiti na svetovnem prvenstvu v Stuttgartu. Četrverico so 7. julija v Vöcklabrucku zasacili na treningu s takimi treniranjem, predvsem pa skodi ozilju.

Direktor avstrijskega Inštituta za šport Hans Holdhaus je dejal, da bo treba zdaj ugotoviti, kdo v Avstriji razpolaga s takimi nedovoljenimi sredstvi in kako jih deli. Diskvalifikacija, ki naj bi jo IAAF izrekla 12. avgusta v Stuttgartu, bo torej prekinila kariero doslej najhitrejšega avstrijskega sprinterja, verjetno pa bo usodna tudi za 28-letnega Franza Tatzembergerja in za 27-letnega Gernota Kallermayra, ki je v Barceloni zasedel 11. mesto v deseteterboju.

mi ni nič več uspevalo, niti na treningih. Stal sem pred odločitvijo: prenehati z aktivnostjo ali seci po nedovoljena sredstva«, je izjavil Berger, ki je nato dejal, da se zdaj globoko kesa svojega nepremišljenega dejanja. »Slabo sem ocenil položaj. Zdaj vem, da je bolje biti bolj počasen, doseči slabše, a postene rezultate.«

Berger, ki je bil leta 1989 dvoranski evropski prvak v teku na 60 m, je skupaj s tovariši zauzil anaboličnem metan-dionem, ki lahko težko načne zdravje človeka, predvsem pa skodi ozilju.

V intervjuju za avstrijsko TV je Berger dejal, da ga je klavrni nastop na olimpijskih igrah v Barceloni, kjer je bil diskvalificiran zaradi dvakratnega prežgodnjega startanja, hudo prizadel. »Odtlej

ITALIJA

Kaj vse bo moral upoštevati računalnik

Nogometna A liga od 29.8.

RIM - Pred današnjo objavo koledarja tekem nogometne A lige vlada v Italiji takšno pričakovanje, kakršno v drugih državah za pomembnejša prvenstvena srečanja. Računalniško izdelani koledar mora upoštevati celo serijo kriterijev. Tako se nosilci skupin (Milan, Inter, Parma, Juventus in Lazio) med sabo ne bodo smeli srečati v prvih kolidih, veliki mestni derbiji v Milanu, Turinu, Rimu in Genovi bodo neke v sredini sezone. Računalnik bo moral tudi vsklajevati pokalne in prvenstvene tekme. Tako naj bi se ne dogajalo, da se bodo ekipe v istem tednu dvakrat pomerile med sabo. Pred nastopi v evropskih pokalih ne bo vidnejših dvobojev, po nastopih reprezentance pa ne bo smelo biti tekem med nosilci skupin. Zaradi nerazpoložljivosti igralca bo Cremonese prvo tekmo moral igrati v gosteh, Napoli pa 15., ker bo istovrstno v Neaplju odmevna konjska dirka za veliko nagrado Agnana. Genoa bo tekmo 8. septembra (3. kolo) igrala doma, ker na ta dan praznuje društvo 100. obletnico svojega obstoja! A liga se bo pričela 29. avgusta, končala pa že 1. maja zaradi priprave reprezentance na svetovno prvenstvo.

Selektor Brazilije Parreira v hudih škripcih

RIO DE JANEIRO - Usoda selektorja brazilске nogometne reprezentance Carlosa Alberta Parreire je odvisna od rezultata nedeljskega gostovanja »selecaa« v Venezueli. Tako meni večina poznavalcev v Braziliji po srečanju, ki ga je Parreira imel s predsednikom brazilске nogometne zveze Ricardom Teixeiro. V Braziliji vlada splošno nezadovoljstvo zaradi slabih rezultatov reprezentance na dosedanjih kvalifikacijskih tekmah za nastop na svetovnem prvenstvu. Po belem izidu v Ekvadorju in porazu v Boliviji morajo v nedeljo v San Cristobalu Brazilci nujno premagati sibe Venezuelce, vendar tudi osvojitve obeh točk menda ne bo resila selektorja, če ne bo moštvo hkrati pokazalo dobro igro. Kaze, da se kvarijo tudi odnosi med Parreiro in igralci, ki so nezadovoljni zaradi selektorjevih izjav, da so za poraz proti Braziliji sami krivi. Skratka, Parreira so dnevi steti.

NOVICE

Longovi gre na bolje

PARIZ - Najboljša francoska kolesarka je po torkovem težkem padcu na zenskem Tour de France že v zadovoljivem stanju. Le lažje si je poskodovala lobanjo, zato so jo po krajšem opazovanju izpustili iz bolnišnice. Longova je takoj odpotovala domov v Grenoble.

ATP Tour tudi v Bukarešti

MONTE CARLO - IBM/ATP Tour se dosledno drži politike razširjanja turnirjev po celi zemeljski obli. Romanian Open Tennis Championship bo od 13. do 19. septembra v Bukarešti, ki bo v koledarju nadomestila Köln. Turnir je kupila romunska menedžerska skupina Sports Promotion in ga preselila v Bukaresto. Na turnirju bo nastopilo 32 igralcev, ki bodo igrali na pesku. Centralni stadion sprejme 6000 gledalcev, nagradni sklad pa bo 500.000 dolarjev. Prireditelj bo prenasalal romunska televizija. Do letos je bila Bukaresta organizator challengerja z nagradnim skladom 100.000 dolarjev (tako kot Slovenian Open). (J. L.)

Kansas City dvakrat premagal Texas

NEW YORK - Rezultati Major League v baseballu (ameriška liga): Kansas City - Texas 12:3 (prva tekma), Kansas City - Texas 6:5 (druga tekma), Detroit - New York 5:2, Milwaukee - Boston 3:2, Chicago - Cleveland 4:3, Oakland - California 11:4; (nacionalna liga): Los Angeles - San Francisco 15:1, Chicago - San Diego 9:6, Cincinnati - Houston 6:1, Atlanta - Colorado 12:7.

Atalanti memorial Brera

MADONNA DI CAMPIGLIO - Nogometasi Atalante so zmagovalci nogometnega memoriala »Gianni Brera«. V velikem finalu so z 1:0 premagali angleški Nottingham Forest, odločilni zaderek pa je dosegel Minaudo. V tolažilnem finalu je Napoli s 3:1 premagal škotski Celtic iz Glasgowa.

Rozse ne bo v Sheffieldu

CANBERRA - Na evropskem prvenstvu v plavanju, ki se bo pričelo konec tedna v Sheffieldu (Anglija) ne bo madžarskega plavalca Norberta Rozse, dobitnika dveh srebrnih medalj na zadnjih olimpijskih igrah v Spaniji. Njegov trener, Avstrijec Gerry Stachewicz, je izjavil, da ga vsak dan kličejo iz Budimpeste in nanj priskajo, da bi Rozsa vendarle tekmoval za Madžarsko. Rozsa se je aprila preselil v Avstralijo, kjer je dobil zacasno dovoljenje za bivanje, njegov cilj pa je, da bi prišel do avstralskega državljanstva in kot tekmovalac te države sodeloval na prihodnjih olimpijskih igrah v Atlanti.

Koledar odbojcarske A-1 lige

RIM - V Rimu so včeraj objavili koledar odbojcarske A-1 lige. Spored 1. kola: Maxicono Parma - Jockey Schio, Fochi Zinella Bologna - Sisley Treviso, Misura Milan - Mia progetto Mantova, Messaggero ravenna - Sids Falconara, Latte Giglio Reggio Emilia - Daytona Modena, Charro Padova - Alitour Cuneo, Centromatic Firenze - Gabeca Montichiari.

Na mivki tudi UISP

Pokrajinski odbor športne organizacije UISP v Trstu bo v domu Ervatti pri Brizških tudi letos organiziral odbojcarski turnir na mivki. Turnir bo od 12. do 16. avgusta. Vpisovanja sprejemajo na sedežu organizacije v Trstu na Trgu Duca degli Abruzzi od 8. avgusta dalje (tel. 362776).

Popravek

V včerajšnjem naslovu članka o nastopu naših jadralcev na finalu conskega prvenstva v razredu Evropa smo pomotoma napisali, da je prvak postal Miran Kosuta, medtem ko je prvak Miran Gustin, kot je sicer razvidno iz podnapisa in slike ob tekstu. Gustinu in bralcem se za naljubo napako opravičujemo.

Obvestila

SD BREG - KOSARKARSKI ODSEK
prireja 7. in 8. avgusta 1993 v občinski telovadnici v Dolini odprt turnir v igri 3:3 po pravilih »beach basket«. Turnirja se lahko udeležijo igralci letnika 1977 in starejši, brez starostnih omejitev. Vpisnina za vsako trojico znaša 30.000 lir. Prijavitelje se lahko telefonsko na st. 228334 vsak dan, razen nedelje, od 12. do 13. ure, najkasneje do 30. julija 1993.

NAMIZNOTENISKA KOMISIJA PRI ZSSDI
organizira od 6. do vključno 10. septembra namiznoteniški kamp v prostorih športno kulturnega centra v Zgoniku. Otroci bodo s polno paro vadili od 9. do 17. ure popoldne. Poskrbljeno bo za kosilo in za prevoz tistih, ki živijo daleč od športnega centra ali imajo probleme z lastnimi prevoznimi sredstvi. Vse potrebne informacije boste lahko dobili v uradih ZSSDI (od 8. do 14. ure) ali neposredno v športno kulturnem centru v Zgoniku, in sicer ob ponedeljkih od 18. do 20. ure, sredah in četrkih od 14.30 do 17. ure in petkih od 8.30 do 12. ure.

SK BRDINA obvešča vse atlete, da so treningi vsak petek ob 18. uri. Zbirališče na Brdini - Opčine.

SK BRDINA obvešča, da je razvedrilni trening za otroke od 3. do 11. leta starosti ob sredah, ob 17. uri. Zbirališče na Brdini - Opčine.

SK BRDINA organizira poletni trening n Pohorju v hotelu Bellevue od 16. do 21. avgusta. Prijave na tel. st. 212859 ali 226271 do 7. avgusta.

TENIS / ATO

Plesničar v 2. kolu zmagal po treh setih igre

V 2. kolu teniskega turnirja openskega ATO je mladi gajevec Ales Plesničar po treh setih igre premagal videmskega vrstnika Ongarata. Plesničar je prelasko osvojil prvi niz (6:0), popustil in v drugem dobil le eno igro, odločilnega pa prepriljivo osvojil s 6:2. Danes (ob 17. uri) ga čaka težek dvoboj s Trzcanom Zaccagnio (TCT, kategorija C-2). Danes bo v ženski konkurenci debitirala tudi Cirila Devetti, Rossmannova pa je po porazu proti Bonejevi (6:0, 6:1) že izločena.

NOGOMET / TROBOJ

Rase pričakovanje za nastop Napolija na stadionu »Rocco«

4. avgusta bo Triestina v Gradiscu igrala proti ljubljanskemu Kompas

Nogometasi Triestine se se naprej potijo na Krasu, v mestu samem pa rase pričakovanje za petkov troboj na stadionu »Nereo Rocco«, imenovan Kemell cup, med Triestino, prvoligasem Napolijem in drugoligasem Venezio.

Organizatorji pokala dajejo mladim do 14. leta starosti in ženskam za vsak posamezni sektor do tisoč vstopnic po znižani ceni. Tudi sicer cena vstopnic ni pretirano visoka. Za stranske stopnišča bo treba odšteti 10 tisoč lir (znižana cena 6 tisoč lir), za stopnišče Colaussi 25 tisoč lir (znižana cena 15 tisoč lir), za castno tribuno

pa 40 tisoč lir (znižana cena 25 tisoč lir). Pricetek troboja bo ob 20.30.

Vodstvo Triestine je tudi sporočilo spored prijateljskih srečanj moštva do 8. avgusta.

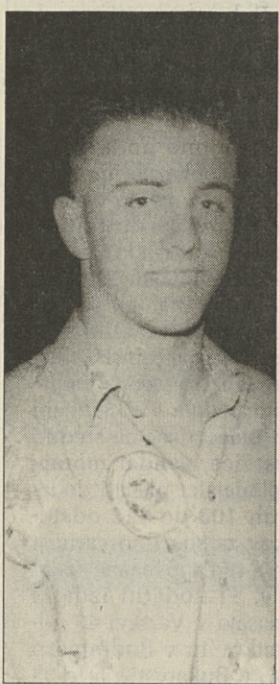
V soboto 31. julija bo Triestina tako v Seveglianu igrala proti istoimenski ekipi (pricetek ob 18. uri), 4. julija se bo v Gradiscu pomerila s slovenskim prvoligasem iz Ljubljane Kompasom Holiday (ob 18. uri), 8. avgusta pa bo v Vittoriju Venetu igrala proti Bariju.

Zaradi finančne trdnosti je medtem zveza iz prvenstva C-1 lige zacasno crtala 14 društev, med temi so tudi Mantova, Spezia, Sambenedettese in Vis Pesaro.

PLAVANJE / DEŽELNO PRVENSTVO

Silvan Kravos izpolnil normo za državno prvenstvo v Rimu

Zmagal je na 100 in 200 m prsno - že v petek v Milan

Silvan Kravos

Goriški plavalec Silvan Kravos (letnik 1974) je spet dokazal, da sodi med največje talente v naši deželi v tej športni disciplini sploh. Na deželno prvenstvo je namreč osvojil prvo mesto tako na 100 m kot na 200 m prsno. In ne samo: na 100 m si je s časom 1:08,6 celo prislužil nastop na absolutnem državnem prvenstvu, ki bo 11. avgusta v Rimu.

Kravos je tudi prvi plavalec iz naše dežele, ki je že sedaj dosegel normo za nastop na italijanskem prvenstvu. Kravos se je seveda uvrstil tudi na državno prvenstvo za kategorijo kadetov, ki bo konec tedna v Milanu. Nas plavalec bo nastopil na 100 in 200 m prsno, kjer seveda

ima možnost, da se zelo dobro izkaze.

»V Milan potujem najmanj s ciljem, da se uvrstim v finale. Skušal bom izboljšati deželni rekord, ki je 1:07,6, in se boriti za eno od prvih treh mest. Seveda moja naloga ne bo lahka, saj bo konkurenca zelo ostra.« nam je po telefonu povedal Silvan Kravos.

Kdo pa so tvoji najnevarnejši tekmeči v Milanu?

»Najnevarnejši je gotovo Claudio Ciapparelli iz Milana, zelo neavaren pa je tudi drugi lombardski predstavnik Enzo Viviani. Seveda so možna tudi druga presenečenja, saj je enakovrednih nasprotnikov zelo dosti. Vazno pa je, kako se pred tisto tekmo počutis. Če si v

formi ali ne.«

Kaj pa na 200 m?

»Na tej razdalji ... bo, kar bo. Močnejši sem na 100 m in zato bo vsak dober rezultat na daljši progi več kot dobrodošel. Seveda bom tudi v tej disciplini dal vse od sebe.«

Na deželno prvenstvo nisi imel enakovrednih tekmecev ...

»Zmagal sem z velikim naskokom, tako da mi ni mogel nihče ogroziti zmage. Seveda sem se posebno zadovoljen, ker sem izpolnil normo za nastop na absolutnem državnem prvenstvu v Rimu.«

Deželni naslov je osvojila tudi druga naša plavalka, in sicer Emy Bavcon, ki je zmagala na 100 m delfin z 1:15,7. (bl)

Turnir S. Lorenzo: zaslužen slavlje sezanske ekipe Arena 14 točk

Na tekmi za uvrstitev od 5. do 8. mesta na kosarkarskem turnirju San Lorenzo je ekipa Supermercata Di Piazza premagala moštvo Latte-ri e Friulane s 104:95 (54:41). V zmagovalnem moštvu, ki ga v celoti sestavljajo kosarkarji sezanskega Kraskega zidarja, so se izkazali mlada Mugaša in Sila, najboljši strelci pa so bili Pakiz (26 točk), Muha (24) in Strand (15). Pri porazih pa sta dobro igrala Rosignano (35 točk) in Kristjan Arena (14). Tekma je bila zanimiva in izenačena.

ŠPORTNI PRAZNIK ŠD KONTOVEL / 1. KOLESARSKI TRIAL

Z gorskim kolesom čez ovire do koša

V okviru športnega praznika SD Kontovel je bil na psoredu tudi 1. kolesarski trial, ki je res vsestransko uspel. Ob lepem vremenu, zelo posrečeni progi (z jarkom z vodo, z metom na kos, z vrsto slalomov itd.) in ob veliki udeležbi (kar 42 tekmovalcev) je najboljši absolutni čas dosegel predstavnik FC Primorje Mitja Emili. Mitja Emili je bil le za dve sekundi boljši od dvojice Miheleja Leghissa in Marka Hmeljak. Primorje pa je bilo prvo na ekipni razvrstitvi pred Kontovelom.

Tekma, ki je trajala dobri dve uri, je bila dokaj zanimiva in privlačna. Zanimivo je tudi, da so si nekateri izkušeni kosarkarji pripravili možnost boljše uvrstitve prav s svojim elementom, z metom na kos. Sicer pa so vsi nastopajoči, ki se v glavnem ukvarjajo z nogometom in kosarko, pokazali, da so zelo spretni tudi z gorskim kolesom.

Zmagovalci so dobili lične kolajne, društva pa pokale. Nagradili so tudi najmlajšega (Emil Bukavec, Kontovel, letnik 1987) in najstarejšega udeleženca (Jože Gustin, SK Devin, letnik 1930).

ZENSKO

Dekline under 13: 1. Ivana Sossa 1:45; 2. Veronika Sossa 1:54 (obe Kontovel).

Dekline junior: 1. Sanja Ferlan 1:02; 2. Gabriella Pieri (SK Devin) 1:16.

MOSKI

Under 13: 1. Danijel Sustersič 59 sek.; 2. Robi Pavletič 1:01; 3. Danijel Bukavec 1:07; 4. Rajon Trobec (vsi Kontovel) 1:13; 5. Tomaz Sirca (SK Devin) 1:14; 6. Gregor Zavadlal 1:56; 7. Emil Bukavec (oba Kontovel) 2:30.

Under 16: 1. Milan Starc (Kontovel) 50 sek.; 2. Erik Lukša 54 sek.; 3. Marko Ferfolja (oba Primorje) 55 sek.; 4. Mirko Ferlan (SK Devin) 56 sek.; 5. Peter Emili (Primorje) 57 sek.; 6. Adriano Rizzante (Lanterna) 59 sek.; 7. Kristjan Legiša (SK Devin) 1:02; 8. Kristjan Lukša (Primorje) 1:05.

Junior (letnik od 1976 do 1972): 1. Mitja Emili 46 sek.; 2. Michele Leghissa (oba Primorje) in Marko Hmeljak (MKPK) 48 sek.; 4. Tomaz Leghissa (Scandalo) 49 sek.; 5. Diego Danieli (Kontovel) 52 sek.; 6. Aljosa Danieli (MKPK) 53 sek.; 7. Jan Godnic (Kontovel) 55

sek.; 8. Marko Emili (Lanterna) 55 sek.; 9. Evgen Ban (MKPK) 58 sek.; 10. Marko Husu (Primorje) 1:11.

Senior (letnik od 1971 do 1968)

1. David Sossi in Silvano Peric (nebojsega) 55 sek.; 3. Peter Serni 56 sek.; 4. Tomaz Ban 57 sek.; 5. Alexander Umek 58 sek.; 6. Dean Verginella 1:10; 7. Marko Rupel (vsi Nebojsega) 1:15.

Veterani: 1. Milan Skabar (Kraski dom) 53 sek.; 2. Paolo Hmeljak (MKPK) 1:04; 3. Franco Gherbassi 1:09; 4. Uwe Zuzic (oba Primorje) 1:09; 5. Danijel Zavadlal (Kontovel) 1:19; 6. Joze Gustin (SK Devin) 1:54.

Najboljši posamezniki: 1. Mitja Emili (Primorje) 46 sek.; 2. Michele Leghissa (Primorje) in Marko Hmeljak (MKPK) 48 sek.; 4. Tomaz Leghissa (Scandalo) 49 sek.; 5. Milan Starc (Kontovel) 50 sek.; 6. Diego Danieli (Kontovel) 52 sek.; 7. Milan Skabar (Kraski dom) 53 sek.; 8. Aljosa Danieli (MKPK) 53 sek.; 9. Erik Lukša (Primorje) 54 sek.; 10. David Sossi (SK Devin) 55 sek.

Ekipna lestvica: 1. FC Primorje 43; 2. Kontovel 24; 3. MKPK 21; 4. Scandalo 10; 5. SK Devin 7; 6. Nebojsega 6; 7. Kraski dom 4; 8. Lanterna 2.

OSKRBA Z ELEKTRIKO / AVGUSTA NE BO TEŽAV

Z dežjem so pritekli milijoni kilovatov

Zaradi izpada JE Krško je Slovenija uvažala kar pet do šest milijonov kilovatnih ur dnevno

MILE ČUK

LJUBLJANA - Iztok Zalaznik iz dispečerske službe Elea pričakuje, da bo krška elektrarna začela obratovati s polno močjo konec tedna, najverjetneje v soboto. To pomeni, da bo tedaj slovenskemu elektrogospodarstvu na voljo na dan približno sedem milijonov kilovatnih ur električne energije več. Posledica tega bo bržkone bistveno zmanjšanje ali prekinitev uvoza elektrike

(v zadnjem času smo uvažali kar pet do šest milijonov kilovatov dnevno). Tudi proizvodnja soštanjske teromoelektrarne bodo zmanjšali na minimum zaradi varčevanja z gorivom. V zadnjih tednih se je namreč zaradi obilnejšega deževja precej povečala tudi proizvodnja slovenskih hidroelektrarn (predvsem na Dravi). Ta je prejšnji teden znasala približno 11 milijonov ki-

lovatnih ur, pred deževjem pa samo štiri do pet milijonov kilovatov. Sicer pa trenutno v Sloveniji porabimo približno 23 milijonov kilovatnih ur električne energije, kar je zaradi dopustov za nekaj milijonov manj kot doslej. V prvem tednu avgusta je poraba elektrike v Sloveniji navadno najnižja v letu, zato ni pričakovati posebnih težav pri oskrbi, je dejal Iztok Zalaznik.

Direktor uprave za jedrsko varnost Miroslav Gregorič je poudaril, da so pri pregledu in popravilu obeh uparjalnikov v skladu z ustrežno odločbo uprave uporabili posebno metodo, ki so jo že uspešno preizkusili v ZDA, na Švedskem, v Belgiji, Spaniji in Južni Koreji. Gre za vstavljanje posebnih tulcev v tiste dele cevni uparjalnikov, v katerih so ugotovili razpoke, ki bi sčasoma lahko povzročile puščanje.

Med popravilom so v krški elektrarni izvedli tudi del izrednega remonta, ki pa ni neposredno povezan s popravilom uparjalnikov. Miroslav Gregorič je na podlagi inspekcijskih pregledov uprave za jedrsko varnost ocenil, da je remont opravljen zadovoljivo. Sicer pa so elektrarno od 5. do 23. julija tri tedne podrobno pregledovali tudi strokovnjaki mednarodne agencije za jedrsko energijo.

Uprava za jedrsko varnost je po Gregoričevih besedah zadovoljna z ugotovitvami tujih strokovnjakov, ki se nanasajo na obratovalno varnost, kot jo zahtevajo mednarodni standardi. Strokovnjaki iz Brazilije, Nemčije, Nizozemske, Spanije, Velike Britanije in ZDA so pre-

gledali vodenje, organizacijo, izobraževanje in usposabljanje, obratovanje, tehnično podporo, vzdrževanje, radiološko zaščito, nactovanje ukrepov v primeru nezgode in podobno. Kot je poudaril Miroslav Gregorič, tuji strokovnjaki niso ugotovili pomanjkljivosti, ki bi ogrozile varnost obratovanja. Po njihovih ocenah ima krška elektrarna izkušeno in izobraženo osebje, organizacija elektrarne, dokumentacija in postopki pa jasno določajo odgovornost in postopke za zagotavljanje ustreznega nadzora nad obratovanjem. Elektrarna je tudi po mednarodnih kazalcih uspešnosti poslovanja dobro obratovala. Ugotovili so tudi, da imajo v elektrarni močan nadzor nad vplivi na okolje in visoko motivacijo za zaščito prebivalstva. Tuji strokovnjaki so pohvalili tudi nov nacrt ukrepov v izrednih razmerah, vendar so hkrati opozorili, da je bistveno premalo pozornosti namenjene urjenju, na primer za primer evakuacije in podobno.

Po prvotnih nactih naj bi zagon JE Krško opravili včeraj vendar so se kasneje odločili, da bodo to storili v četrtek, 29. junija

TRG VREDNOSTNIH PAPIRJEV / BORZA

Tečaji delnic so se umirili

ANDREJA REDNAK

LJUBLJANA - Na včerajšnjem borznem sestanku, ki so ga mnogi pričakovali z velikim zanimanjem zaradi spremenjene vladne odredbe o trgovanju z vrednostnimi papirji na Ljubljanski borzi, so zabeležili izredno velik promet - za nekaj več kot 15 milijonov mark. Največji je bil promet z delnico Probanke, vrednost trgovanja z njo je znasala osem milijonov mark. Tečaji vseh delnic (razen prednos-

tne delnice banke SKB, katere tečaj je ostal nespremenjen) so rahlo, to je, za nekaj odstotkov, narasli, je povedal vodja kotacije na Ljubljanski borzi Andrej Klemenc. Glede na velika, tudi nekaj desetodstotna povečanja cen delnic na prejšnjih borznih sestankih, je včerajšnja umiritev rasti morda že znamenje, da vladna odredba učinkuje. Po njej mora namreč izdajatelj vrednostnega papirja, ki

kumulativno naraste za več kot 30 odstotkov, objaviti podatke o sebi in poslovnih dogodkih, ki so vplivali na tako rast.

O državnih vrednostnih papirjih je Andrej Klemenc dejal, da je promet z obveznicami Republike Slovenije ena in dve včeraj znasala okoli stiri milijone mark; tečaj republike ena je tako narasel za pol, tečaj republike dve pa za eno odstotno točko. (A. R.)

Na ljubljanski borzi veljajo strožja pravila za trgovanje z delnicami (Foto: J. S./TRIO)

ZADRUŽNA ZVEZA / IZGUBA OB PRVEM POLLETJU

Med članicami veliko finančne nediscipline

Niso še pokrili lanskoletne izgube - Upravni odbor je ocenil program razvoja gozdov

SLAVKO PODBREZNİK

LJUBLJANA - Vodstvo Zadrzne zveze v poročilu o finančnem poslovanju v prvem polletju letosnjega leta ugotavlja, da je bila za to obdobje značilna velika finančna nedisciplina članic, kar se odraža tudi v rezultatih poslovanja. V tem obdobju so tako imeli 872 tisoč tolarjev izgube, ob tem pa vodstvo opozarja, da ima Zadrzna zveza iz lanskega leta še za 1, 289.000 tolarjev nepokrite izgube. Skoraj dve tretjini dohodka - 64 odstotkov - je Zadrzna zveza v prvi polovici leta ustvarila z zakupninami, 20 odstotkov s prispevki članic in le 1 odstotek z obrestmi pri naložbah za družinskih sredstev. Vodstvo Zadrzne zveze ugotavlja, da se je v primerjavi s preteklimi leti dohodek zmanjšal prav zaradi obcutno nižjega zaslužka z obrestmi.

Vodstvo Zadrzne zveze ocenjuje, da bo pozitivni poslovni rezultat ob koncu leta lahko prikazalo le, če se bodo znižali stroški poslovanja, če se bo povečal delež prihodkov od storitev (financi, revizijski in pravni posli) in če se bo bistveno izboljšala finančna disciplina članic Zadrzne zveze. Rezultate polletnega poslovanja je vodstvo

zadrzne zveze predstavilo na včerajšnji redni seji upravnega odbora, na kateri so člani obravnavali tudi Program razvoja gozdov in gozdarstva v Sloveniji. Program vsebuje strateške usmeritve gozdarstva v Sloveniji, pa tudi pogoje za rabo, izkoriščanje in ohranitev gozdov, zivalskega in rastlinskega sveta na ekološki podlagi. Socialna komponenta programa naj bi zagotavljala doloceno življenjsko raven posestnikov gozda. Predvideva spremembo struktur gozdne posesti v procesu denacionalizacije, med katerim naj bi nastalo večje število drobnih, pa tudi velikih posesti. Zdaj je gozdna posest v Sloveniji

zelo razdrobljena. Pravice lastnikov program omejuje z vidika ekološke funkcije gozda. V Sloveniji je v zasebni lasti 62, 2 odstotka gozdov, v državni pa 37, 8 odstotka gozdov. Gozdarstvo predstavlja približno en odstotek slovenskega družbenega proizvoda, kar je na ravni drugih evropskih držav. Gozdnolezni sektor je tako v letu 1989 predstavljal šest odstotkov družbenega proizvoda Slovenije in zaposloval šest odstotkov delovne sile. Število zaposlenih v gozdarstvu se naglo zmanjšuje zaradi zmanjšane obsega gozdne proizvodnje, racionalizacijskih ukrepov in denacionalizacije gozdov.

Med razpravo o Programu razvoja gozdov in gozdarstva je Jože Mrakič, podpredsednik Zadrzne zveze Slovenije, dejal, da program preveč favorizira gozdna gospodarstva, zapostavlja pa gozdne zadruge. Milan Bergaver, kmet iz Hoč, je gozd opredelil kot del kmetije, sedanjí program pa po njegovem mnenju omogoča predvsem krepitev gozdarske službe. Janez Rzen, član upravnega odbora, je dejal, da zakon z močno izpostavljenim ekološkim pristopom preveč omejuje kmeta pri ravnanju z gozdom. Meni namreč, da se kmetu premalo zaupa. Leo Frelih, predsednik Zadrzne zveze Slovenije, je dejal, da gozdarske in kmetijske strategije ni mogoče uresničevati brez gospodarske strategije Slovenije. Prav tako ni dobro rešeno vprašanje nadomestil ob izpadu dohodka lastnikov gozda zaradi državnih posegov.

NAJEMNINE ZA POSLOVNE PROSTORE V VZHODNOEVROPSKIH DRŽAVAH / SLOVENIJA NI PRAV POCENI

Ne najemajte poslovnega prostora v Moskvi, pojdite raje v Bukarešto

DUNAJ - Najnovejši pregled stroškov za poslovne prostore v vzhodni Evropi kaže, da ima Moskva najvišje najemnine za poslovne prostore zahodnih podjetij, ki odpirajo predstavništva v nekdanjem sovjetskem bloku, plače pa so najvišje v Budimpešti in Varšavi.

Da so pisarniške najemnine najdražje v Moskvi, glede na pereče pomanjkanje prostorov in spekulativne nagibe lokalnih najemodajalcev ni presenetljivo. Tu se namreč najemnine gibljejo v razponu od 25 do 55 dolarjev za kvadratni meter, medtem ko znasajo v Varšavi od 20 do 50 dolarjev, v Pragi pa od 15 do 45 dolarjev. Od vseh mest, ki jih je zajela anketa, je

poslovni prostor najcenejši v Bukarešti, kjer stane na kvadratni meter od 0,40 do 15 dolarjev, sledi pa ji Sofija s 4 do 25 dolarjev za kvadratni meter. Kljub nizkim najemnina v teh dveh mestih pa je treba upoštevati, da utegnejo imeti gospodarske družbe tu dodatne stroške zaradi neustrezne infrastrukture.

Moskva je najdražja tudi po storitvah, kakršne so popravila in vzdrževanje, nakup pisarniških potrebščin, oskrba, telefonski, telefakсни in postni stroški ter izdatki za službene avtomobile. Moskva je tudi druga, takoj za slovaškim glavnim mestom Bratislavo, po cenah električne energije in ogrevanja. Čeprav v Rusiji ni možno zavarovan-

je poslovnih prostorov, pa znasajo stroški za varstvene delavce od 150 do 250 dolarjev na mesec. Ta postavka je v Moskvi enako visoka kot v Ljubljani, kjer je zavarovanje poslovnih prostorov najdražje.

Vzroki za različno visino stroškov so seveda

mesto	najemnine	plače menedžerjev
Moskva	25-55	800-1500
Kijev	20-30	700-1000
Praga	15-45	1050-2300
Bratislava	3-25	550-1100
Budimpešta	5-25	1100-4000
Varšava	20-50	1000-5500
Ljubljana	10-25	1200-2200
Sofija	4-25	650-1000
Bukarešta	0,40-15	600-1500

Opomba: najemnine so izražene v dolarjih za kvadratni meter. Plače se nanasajo na lokalne vodilne menedžerje in so izražene v dolarjih na mesec, brez stroškov za socialno zavarovanje ipd. (Reuter)

različni. V Moskvi ali Kijevu stane na primer mesečna poraba pisarniškega materiala od 100 do 250 dolarjev, v Budimpešti pa od 90 do 160 dolarjev. Visoki izdatki v Moskvi in Kijevu so lahko tudi posledica tega, da je treba pisarniške potrebscine uvazati, ker jih

tamkaj ni, njihova visoka cena v Budimpešti pa po mnenju analitikov odraža visoko kakovost domačih proizvodov, ki daleč presega kakovost tujih izdelkov drugod v vzhodni Evropi.

Popolnoma drugačno podoba pa daje pregled plač domačih menedžerjev. Medtem ko lahko dobi menedžer v Varšavi od 1000 do 5500 dolarjev na mesec in v Budimpešti od 1100 do 4000 dolarjev, zasluži menedžer v Bukarešti le od 600 do 1500 dolarjev, v Kijevu pa od 700 do 1000 dolarjev. Ta razlika je bržkone posledica cedajše večjega zaupanja v spretnost domačih menedžerjev v Budimpešti in Varšavi, nizke plače menedžerjev v Bratislavi, Sofi-

ji, Bukarešti in Kijevu pa utegnejo pricati, da znane tamkajšnjih poslovnih cen.

Podobne podatke je anketa pokazala tudi pri plačah za ostale osebe, od trgovcev do tajnic. Dodatni stroški, ki jih mora delodajalec plačati za zaposlene, kot so prispevki za socialno varnost in pokojninske sklade, lahko precej spremenijo podoba. V Ljubljani so plače sicer na sredini lestvice, vendar morajo delodajalci plačati dodatnih 102 do 112 odstotkov za socialno varnost in s tem povezano izdatke. Ti dodatni izdatki znasajo v Varšavi 47 odstotkov in v Budimpešti 44, v Bukarešti pa le 35 do 40 odstotkov. (Reuter)

EVROPSKA BANKA ZA OBNOVO IN RAZVOJ / ŠVEDSKA FINANČNA MINISTRICA O PRIHODNOSTI BANKE

S prihodom novega direktorja se bo morda začelo novo obdobje

Anne Wibble, ki predseduje svetu guvernerjev EBRD, upa, da se bo banka lahko otresla slabega glasu, ki ga je dobila v času Attalije

STOCKHOLM - Švedska finančna ministrica Anne Wibble, ki predseduje svetu guvernerjev Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD), upa, da se bo banka lahko otresla svojih neslavnih začetkov in se posvetila drobnemu gospodarstvu v nekdanjem sovjetskem bloku.

Ugled, ki ga je banka uživala v svetu, je trenutno prizadet zaradi neljubih dogodkov, povezanih z dosedanjim predsednikom Jacquesom Attalijem. V pogovoru za Reuter je Wibblova včeraj dejala, da je v tem trenutku

bolj pomembno, da se banka osredotoči na svoje poslovanje, kot pa da se nadaljujejo razprave o prejšnjem predsedniku in njegovem početju. Dejala je, da upa, da bo do srede avgusta izvoljen novi predsednik in da se bo z njim začelo tudi novo obdobje v poslovanju banke, ki naj bi se vrnila k svojemu osnovnemu cilju - posojilom in kreditiranju podjetništva.

EBRD je bila pred dve letoma ustanovljena z namenom, da bi pomagala pri razvoju tržnega gospodarstva v centralni in vzhodni Evropi. Anne

Wibble meni, da bi morala banka slediti zastavljenemu cilju, to je pomagati nastajajočemu zasebnemu sektorju, zlasti majhnim in srednjim podjetjem. V ta namen pa bo nujno potrebnega, da banka tvega malo več kot doslej in da si bolj prizadeva organizirati finančne posrednike v dezelah, kjer nalaga kapitala. »Ne moremo pričakovati, da bo frizer iz Rige (Latvija) neposredno kontaktiral z banko v Londonu,« je dejala. Zato mora banka sodelovati pri ustanavljanju lokalne zasebne finančne institucije. An-

ne Wibble podpira zamišljeno svojega predhodnika, nemškega finančnega ministra Thea Waigla, o posebnih banki, ki bi pomagala majhnim in srednjim podjetjem v Rusiji, vendar je pri tem menila, da se ne bi smela preveč osredotočiti zgolj na Rusijo in bi morala upoštevati tudi baltiske države. Upa, da se bo odstotek kapitala, ki je trenutno namenjen za kreditiranje podjetništva in dosega le sedem do osem odstotkov bančnih skladov, v prihodnje povečal.

Da pa bi se banka zavarovala pred takšnimi tve-

ganji, bi lahko ustanovila posebne oddelke, ki bi upravljali ločeno z denarjem za posebne namene. Omenila je tudi problem, kako najti projekte, pri katerih bi angažirali 60 odstotkov sredstev, namenjenih za posojila in investiranje v zasebni sektor. Nekatere države zasebnega sektorja sploh nimajo. Menila je, da bi morala biti banka pri svojem poslovanju bolj prilagodljiva in se ne bi smela togo držati pravila o razmerju 60:40 glede vladnih projektov, torej razvojnega poslovanja in investiranja v zasebni se-

ktor. Po njenem mnenju je zelo pomembno, da ne postane EBRD zgolj ena razvojna banka in da je enako pomembno delovati na obeh področjih. Iz nedavnega poročila o poslovanju banke je tudi moč ugotoviti, da so dosedanjí standardi upravljanja banke vprašljivi in da niso imeli prave zasnove glede nadzora in odgovornosti.

Odbor 23 direktorjev bi moral namreč nadzorovati Attalijevo razpisavanje z denarjem. »Morali bi biti bolj pozorni,« je dejala Anne Wibble. (Vibeke Laroi / Reuter)

Brezposelnih je v Sloveniji zdaj tretjino več kot lani

LJUBLJANA - Podatki o plačah v Sloveniji so znani za junija izplačane majske plače, tako da bo treba na podatke o učinku nedavno podpisanih kolektivnih pogodb za negospodarstvo in gospodarstvo počakati še vsaj dva meseca. Mnogi se namreč bojijo, da delodajalci ne bodo spoštovali kolektivnih pogodb in da bodo plače zato spet poskočile, kar se bo pokazalo pri avgustu izplačanih juljskih plačah. Maja letos je znasala bruto plača na zaposlenega 70.831 (neto 43.765) tolarjev, oziroma v gospodarstvu 65.737 (neto 40.830) in v negospodarstvu 88.905 (neto 54.178) tolarjev. Glede na april so se plače zmanjšale za 0,7 odstotka, od tega so v negospodarstvu padle za 3,4 odstotka, v gospodarstvu pa so se za 0,4 odstotka povečale. V enem letu so se bruto plače povečale za skoraj 40 odstotkov (v negospodarstvu »samo« za 32 odstotkov). Za več kot 50 odstotkov so se plače od lanskega maja povečale v stanovanjsko-komunalni dejavnosti, v gostinstvu in turizmu ter v vodnem gospodarstvu, najmanj pa so se povečale v zdravstvu in prometu.

Maja je bilo v Sloveniji na zavodih za zaposlovanje prijavljenih 124.827 ljudi, kar je za skoraj tretjino več kot pred letom dni. Več kot četrtina (28,9 odstotka) brezposelnih je bilo prijavljenih v Ljubljani, dobra petina (21,9 odstotka) pa v Mariboru. Maja je znasala stopnja brezposelnosti že 14 odstotkov aktivnega prebivalstva (pol odstotka več kot aprila); med moškimi je znasala stopnja brezposelnosti že 14,9, med ženskami pa 13 odstotkov. (A. R.)

Brezposelni po občinah Republike Slovenije

občina	število, maj 93	odstotek povečanja maj 93/maj 92
Ajdovščina	801	43,5
Brezice	1735	47,4
Celje	4340	68,3
Cerknica	484	32,2
Crnomelj	930	66,4
Domžale	2454	25,5
Dravograd	338	38,5
Gornja Radgona	2003	25,0
Grosuplje	1376	32,4
Hrastnik	594	7,8
Idrija	532	22,0
Ilirska Bistrica	1082	46,6
Izola	1562	23,7
Jesenice	2109	-1,4
Kamnik	1709	14,7
Kocevje	1888	55,4
Koper	3304	5,3
Kranj	5541	25,5
Krško	1962	57,6
Lasko	852	40,1
Lenart	1491	28,1
Lendava	1602	-5,3
Litija	1256	12,4
Ljubljana-Bežigrad	4386	25,8
Ljubljana-Center	1966	28,5
Ljubljana-Moste	4754	26,3
Ljubljana-Siška	5403	24,3
Ljubljana-Viç-Rudnik	4711	28,6
Ljutomer	1211	55,3
Logatec	319	7,4
Maribor	13728	32,2
Metlika	363	49,4
Mozirje	736	43,5
Murska Sobota	3592	9,4
Nova Gorica	3034	59,6
Novo mesto	2513	28,8
Ormoz	1179	21,2
Pesnica	1534	35,5
Piran	1314	10,8
Postojna	740	5,6
Ptuj	5589	24,7
Radlje ob Dravi	1235	56,3
Radovljica	1952	17,9
Ravne na Koroskem	1083	38,1
Ribnica	992	143,7
Ruse	1597	68,3
Sevnica	947	33,8
Sezana	806	19,4
Slovenj Gradec	903	34,2
Slovenska Bistrica	2236	46,8
Slovenske Konjice	1555	55,2
Šentjur pri Celju	1176	61,5
Skočja Loka	1056	61,7
Smarje pri Jelsah	1865	57,7
Tolmin	739	31,0
Trbovlje	1426	0,3
Trebnje	706	36,3
Trzin	865	-14,9
Velenje	2591	56,6
Vrhnika	854	33,2
Zagorje ob Savi	1000	12,6
Zalec	2226	52,4

Vir: Zavod RS za statistiko

MENJALNIŠKI TEČAJI

27. julija 1993

menjalnica	Nemška marka (tečaj za 1 DEM)		Avstrijski šiling (tečaj za 1 ATS)		Italijanska lira (tečaj za 100 LIT)	
	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni	nakupni	prodajni
A Banka	69,00	70,30	9,10	9,95	6,90	7,55
Amik Plus	69,90	70,30	9,85	10,00	7,40	7,65
Avtohiša*	69,60	70,10	9,70	9,95	7,30	7,70
Azur Grosuplje	69,70	70,10	9,85	9,99	7,30	7,65
Banka Vipra	69,60	70,28	9,88	10,00	7,17	7,48
Bela Vrtnica	69,80	70,40	9,85	10,00	7,40	7,70
Brdar Koper	69,30	70,25	9,70	9,90	7,20	7,45
Brod	69,80	70,25	9,80	9,99	7,50	7,75
BTC Sezana	69,00	70,30	9,60	9,95	7,00	7,50
BTC Ljubljana	69,60	70,70	9,45	9,95	7,40	7,80
Burin Rojceva	69,65	70,15	9,80	9,98	7,35	7,68
Burin Rimska	69,65	70,10	9,82	9,94	7,40	7,55
Come 2 us	69,80	70,25	9,80	9,95	7,35	7,55
Creditanstalt Nova banka d.d.	69,60	70,15	9,75	9,90	7,30	7,65
Dom Kaffe Domžale*	69,50	69,90	9,84	9,95	7,35	7,60
Emona Globtour*	69,35	70,25	9,85	9,95	7,28	7,59
Eros Ljubljana*	69,80	70,20	9,65	9,95	7,30	7,50
Eros Kranj*	69,80	70,15	9,88	9,98	7,30	7,55
Eurofours Internacional*	69,80	70,40	9,80	9,90	7,40	7,70
Feniks*	69,80	70,20	9,85	9,98	7,30	7,50
Fiba Koper	69,18	70,28	9,68	9,89	7,18	7,47
Firadas Idrija	69,50	70,60	9,65	10,10	7,20	7,60
Golfurist Domžale	69,50	70,20	9,70	9,90	7,35	7,70
Hida	69,95	70,00	9,89	9,93	7,50	7,55
Hipotekarna banka Koper*	69,30	70,55	9,55	10,00	7,30	7,60
Hram Rozice Menges	69,80	70,05	9,87	9,97	7,40	7,65
Idila Sečovelje*	70,05	70,65	9,75	9,95	7,45	7,70
Italdesign Nova Gorica	69,70	70,30	9,80	10,00	7,30	7,56
Ilirika Slovenj Gradec	69,46	70,25	9,55	9,94	7,46	7,54
Ilirika Postojna	69,77	70,25	9,76	9,92	7,35	7,49
Ilirika Sezana	69,75	70,24	9,80	9,92	7,35	7,47
Ilirika Jesenice	69,85	70,15	9,80	9,89	7,20	7,49
Klub Slovenijales	69,85	70,30	9,85	9,95	7,40	7,65
Komericalna banka Triglav	69,20	70,37	9,60	9,97	6,70	7,70
Kompas Hertz Celje	69,95	70,25	9,80	9,95	7,30	7,60
Kompas Hertz Velenje	69,80	70,20	9,80	9,95	7,30	7,60
Kompas Hertz Idrija	69,80	70,20	9,80	9,95	7,30	7,60
Kompas Hertz Tolmin	69,80	70,20	9,80	9,95	7,30	7,60
Kompas Hertz Novo mesto	69,80	70,20	9,80	9,95	7,30	7,60
Kompas Hertz Krško	69,80	70,20	9,80	9,95	7,30	7,60
Kompas Hertz Bled	69,80	70,20	9,80	9,95	7,30	7,60
Kompas Hertz Nova Gorica	69,80	70,20	9,80	9,95	7,30	7,60
Kompas Hertz Maribor	69,80	70,20	9,80	9,95	7,30	7,60
Kompas Holidays	69,85	70,11	9,85	9,95	7,25	7,47
Kompas Fintrade	69,70	70,03	9,80	9,99	7,30	7,69
LB Banka Zasavje, Trbovlje	69,40	70,20	9,86	9,97	7,40	7,56
LB d.d. Ljubljana	69,35	70,90	9,80	10,07	7,28	7,63
LB Kreditna banka MB d.d.*	69,20	70,50	9,63	9,96	7,35	7,80
LB Splošna banka Celje	69,70	70,35	9,30	9,96	7,40	7,60
LB Splošna Banka Koper	68,00	70,31	9,66	9,89	7,20	7,58
LB Dolenjska Banka NM	69,00	70,50	9,70	9,98	7,35	7,62
LB Komericalna Banka N. G.	69,80	70,65	9,92	10,26	7,18	7,65
Libertas*	69,50	70,25	9,72	9,92	7,28	7,46
Media*	69,60	70,00	9,82	9,92	7,40	7,50
Moneta Invest	69,85	69,95	9,85	9,94	7,43	7,48
Madai Nova Gorica*	69,70	70,20	9,88	10,00	7,32	7,47
Ma Vir	69,70	70,30	9,80	10,00	7,30	7,75
Niprom I, Niprom II	69,80	70,00	9,85	9,95	7,40	7,60
Otok Bled	69,51	70,19	9,77	9,89	7,30	7,49
Petrol Ljubljana*	69,80	69,95	9,85	9,90	7,40	7,50
Pigal Solkan*	69,80	70,35	9,85	10,03	7,30	7,45
Pigal Kobarič*	69,80	70,35	9,85	10,03	7,30	7,45
Pigal Obutek*	69,80	70,35	9,85	10,03	7,30	7,45
Pigal Diskont*	69,80	70,35	9,85	10,03	7,30	7,45
Pigal Vrhnika*	69,80	70,35	9,85	10,03	7,30	7,40
Poštna banka Slovenije*	68,95	70,25	9,38	9,92	7,05	7,60
Probanka Maribor	69,20	70,32	9,60	9,95	7,45	7,65
Publikum Ljubljana	69,80	69,94	9,88	9,93	7,35	7,49
Publikum Celje	69,90	70,19	9,88	9,95	7,40	7,58
Publikum Krško	69,50	70,30	9,65	10,00	7,35	7,54
Publikum Maribor	69,80	70,09	9,82	9,90	7,20	7,57
Publikum Metlika	69,40	70,20	9,70	9,95	7,30	7,65
Publikum Mozirje	69,70	70,14	9,84	9,97	7,40	7,70
Publikum Novo Mesto	69,40	70,20	9,70	9,95	7,30	7,65
Publikum Tolmin	69,75	70,25	9,80	9,94	7,26	7,47
Publikum Sevnica	69,50	70,20	9,85	10,10	7,35	7,58
Publikum Sentilj	69,60	70,35	9,70	9,97	7,20	7,57
Publikum Sentjur pri Celju	69,90	70,28	9,88	9,95	7,35	7,55
Publikum Trebnje	69,40	70,00	9,85	10,05	7,35	7,65
Publikum Zalec	69,90	70,25	9,85	9,96	7,40	7,69
Roja Ljubljana	69,70	70,10	9,81	9,95	7,40	7,60
Shalaby Koper	69,30	70,25	9,68	9,99	7,22	7,45
Sit - on Ljubljana	69,70	71,00	9,70	10,00	7,35	7,90
Slovenijaturist zel. p. Ljubljana*	69,00	70,18	9,60	9,93	7,15	7,45
Slovenijaturist zel. p. MB*	69,00	70,50	9,50	9,95	6,95	7,50
Slovenijaturist Jesenice	69,60	70,30	9,80	9,90	6,85	7,50
Slovenska Investicijska Banka*	69,55	70,15	9,85	10,05	7,45	7,75
Sonce	69,80	70,15	9,85	9,99	7,35	7,55
SKB Banka d.d.* **	69,90	70,13	9,93	9,96	7,10	7,56
SZKB d.d.	69,80	70,23	9,78	9,98	7,38	7,66
Tartarus Postojna	68,87	70,22	9,76	9,91	7,27	7,53
Tentours Domžale	69,90	70,20	9,70	9,90	7,40	7,75
Tori	69,80	70,40	9,82	10,05	7,35	7,70
Upimo	70,80	70,95	9,84	9,94	7,40	7,53

Tečaj velja danes: * Zračunavajo provizijo: **

MENJALNICA HIDA
Pokrita tržnica Ljubljana
MENJAMO TUDI LIRE, DOLARJE, FRANKI, KRONE, FUNTE IN GULDNE
VEDNO NA ZALOGI TUDI HRVASKI DINARJI
Delovni čas: 7.00 do 19.00 Tel.: 061/126-111, 127-273

BANKA SLOVENIJE

Tečajna lista št. 144 z dne 27. julija 1993 — Tečaji veljajo od 28.7.1993 od 00.00 ure dalje

država	šifra	valuta	enota	ZA DEVIZE		
				nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	036	avstr. dolar	1	81,6742	81,9200	82,1658
Avstrija	040	šiling	100	993,1466	996,1350	999,1234
Belgija	056	frank	100	337,2925	338,3074	339,3223
Kanada	124	dolar	1	93,8283	94,1106	94,3929
Danska	208	krona	100	1798,9862	1804,3994	1809,8126
Finska	246	marka	100	2068,0653	2074,2882	2080,5111
Francija	250	frank	100	2047,0981	2053,2579	2059,4177
Nemčija	280	marka	100	6989,0685	7010,0988	7031,1291
Grčija	300	drahma	100	—	50,9915	51,1445
Irski	372	funt	1	—	169,2939	169,8018
Italija	380	lira	100	7,4957	7,5183	7,5403
Rep. Hrvaška	385	hrv. dinar	100	—	3,2000	—
Japonska	392	jen	100	112,8385	113,1780	113,5175
Nizozemska	528	gulden	100	6216,7765	6235,4829	6254,1893
Norveška	578	krona	100	1638,2377	1643,1672	1648,0967
Portugalska	620	escudo	100	69,8206	70,0309	70,2410
Švedska	752	krona	100	1500,2035	1504,7177	1509,2319
Švica	756	frank	100	7921,4103	7945,2460	7969,0817
Velika Britanija	826	funt sterling	1	180,1082	180,6502	181,1922
ZDA	840	dolar	1	120,4147	120,7770	121,1393
Evropska Skupnost	955	ECU	1	135,9164	136,3254	136,7344
Španija	995	peseta	100	87,1537	87,4159	87,6781

Opomba: Tečaj hrvatskega dinarja se uporablja za izkazovanje rezultatov iz poslovanja z Republiko Hrvaško, kjer je omenjena valuta plačilno sredstvo.

Cena za vpis v odstotkih in tekoča nominalna vrednost dvodelnih blagajniških zapisov Banke Slovenije na dan 28. JULIJA 1993

št. dni do zapadlosti	veljavni srednji tečaj BS za 1 DEM	cena za vpis v % od nominalne vrednosti (tečaj)			tekoča nominalna vrednost za APOEN (v SIT)			
		(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj	APOEN	(A) tolarski del	(B) devizni del	skupaj
1) BLAGAJNIŠKI ZAPISI, IZPLAČLJIVI 5. OKTOBRA 1993:					1.300.000	669,982	692,101	1.362,083
69		103,0742%	106,4771%	104,7756%	130.000	66,998	69,210	136,208

MENJALNI TEČAJ ZA HRD

27. JULIJ 1993	v SLT za 100 HRD	
menjalnica	nakupni	prodajni
A banka	2,45	3,40
Fiba Koper	3,00	4,00
Idila Sečovelje	3,00	3,65
Italdesign Nova Gorica	3,00	4,00
LB Dolenjska banka	3,20	4,00
LB Banka Zasavje, Trbovlje	3,30	4,50
Moneta Invest	3,00	3,30
Niprom I, II	3,00	3,40
Otok Bled	2,42	3,48
Shalaby Koper	2,50	4,00
Slovenijaturist zel pos. Ljubljana	3,00	3,90

Tečaj velja danes: *

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

27. JULIJ 1993	v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni
ameriški dolar	1580,00	1632,00
nemška marka	923,00	943,00
francoski frank	269,00	277,00
holandski gulden	816,00	842,00
belgijski frank	44,25	45,70
funt sterling	2378,00	2440,00
irski šiling	2220,00	2280,00
danska krona	236,00	244,00
grška dramma	6,50	7,25
kanadski dolar	1235,00	1275,00
japonski jen	14,70	15,40
švicarski frank	1045,00	1067,00
avstrijski šiling	130,40	134,50
norveška krona	215,00	222,00
švedska krona	196,00	203,00
portugalski escudo	9,00	9,70
španska peseta	11,40	12,30
avstralski dolar	1073,00	1108,00
madžarski forint	11,00	15,00
slovenski tolar	12,80	13,30
hrvaški dinar	0,30	0,55

TEČAJ TOLARJA V TUJINI

27. JULIJ 1993	v LIRAH	
država	banka	nakupni prodajni
Avstrija	Posojilnica Pilberk	10,00 12,00
Avstrija	Posojilnica Železna Kapla	9,50 10,00
Avstrija	Posojilnica Borovlje	9,25 10,25
Avstrija	Posojilnica Sentjakob	9,70 * 10,30
Avstrija	Posojilnica Ločilo	9,50 10,20
Italija	Kmečka banka Gorica	12,40 13,00
Italija	Tržaška kreditna banka	12,80 13,30

DEVIZNI TRG BEOGRAD

23. JULIJ 1993	ZA DEVIZE				
država	valuta	enota	nakupni	srednji	prodajni
Avstrija	šiling	100	-	-	-
Francija	frank	100	-	-	-
Nemčija	marka	100	-	-	-
Italija	lira	100	-	-	-
Švica	frank	100	-	-	-
ZDA	dolar	1	-	-	-
V. Britanija	funt	1	-	-	-

Opomba: povzeto po Reuterju, ki po 80-odstotni devalvaciji v ZRJ ni objavil podatkov o tečajih.

MEDPODJETNIŠKI TRG

Tečajna lista Ljubljanske banke d.d. za obračun deviznih prilivov in odlivov podjetij

SLOVENSKI PROGRAMI

SLOVENIJA 1

10.50	Legende sveta: Petelin iz Pinanga (Venezuela), 7/9 del
11.15	Videošpon, ponovitev
11.55	Iz življenja za življenje: Prislunimo tišini: Laična prva pomoč, ponovitev, VPS 1155
12.30	Preživetje v avstralski divjini, ponovitev 1/15 dela avstralske dokumentarne serije, VPS 1230
13.00	Poročila
13.05	Poslovna borza, ponovitev
16.15	Michelangelova pomlad, ponovitev 5., zadnjega dela koprodukcije nadaljevanke
18.00	TV dnevnik 1
18.10	Svet poroča, ponovitev
18.45	Analitična mehanika, 25/52 del ameriške izobraževalne serije, VPS 1845
19.30	TV dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Zarise
20.30	Film tedna: Milagro - Vojna za fizolovo njivo, ameriški film, VPS 2035
22.35	TV dnevnik 3, VPS 2235
23.00	Ribicija, 2/6 del ameriške risane barvne nanizanke, VPS 2300
23.25	Lovejoy, 5/11 del angleske nanizanke, VPS 2325
00.20	Video strani

SLOVENIJA 2

14.45	Bobencek
15.45	Omizje, ponovitev
17.00	Sova, ponovitev
17.35	Lovejoy, 4/11 del angleske nanizanke
18.30	Otroški program
19.30	Dnevnik 2, vreme, sport
20.10	Sportna sredo
20.05	DP v cestnohitrostnih dirkah, reportaža iz Sevnice
21.25	Sportna filma s portoroškega filmskega festivala: Jadrnanje na deski; Deskanje na snegu
21.25	Poletni koncert iz Holmenkollna
21.25	Na Norveškem vsako leto prireajo poletni koncert v lepem okolju ob vznožju holmenkollenske skakalnice. Orkester iz Osla je 13. junija igral na posebnem odru ob jezeru pod taktirko Marissa Jansonsa. Solist violinist je bil Arve Tellefsen. Koncert so popestrili tudi baletni plesalci, na odru sredi jezera. Letosnji koncert je bil posvečen 150-letnici rojstva skladatelja Edvarda Griega, izvajali pa so popularna dela R. Wagnerja, F. Liszta, J. Svendsena, P.I. Čajkovskega, M. Ravela in drugih.
22.35	Obiski

KANAL A

09.00	CMT
11.00	Ko pride lev, ponovitev slovenskega filma
17.45	Drugacen svet, ponovitev 212. dela ameriške nadaljevanke
18.45	Male zivali
20.10	Porocila
20.30	Devetinideset stopnic, ameriška kriminalka
20.30	Po romanu Johna Buchana, igrajo Robert Donat in drugi; režija Alfred Hitchcock
21.55	Rock starine, 25. oddaja
22.25	Pet minut
22.30	Porocila
22.50	Drugacen svet, 213. del ameriške nadaljevanke
23.50	CMT
01.00	Video strani

KOPER

18.00	Radovedni Taček: Krt Slikarske tehnike, risba
-------	---

RAI 1

6.50	Aktualna oddaja Unomattina, vmes (7.00, 8.00, 9.00) dnevnik
9.05	Film: Laragazza del palio (kom., It. '57)
11.00	Dnevnik 1
11.05	Nan.: Casa Cecilia
12.00	Variete: Buona fortuna
12.30	Dnevnik in nan. In viaggio nel tempo
13.30	Dnevnik in Tri minute
14.00	Film: La casa dei sette falchi (krim., ZDA '59)
15.40	Film: L'armata degli eroi (dram., It. '69)
17.55	Danes v Parlamentu
18.00	Dnevnik 1
18.15	Nan.: Cosa dell'altro mondo, 18.40 Mio zio Buck, 19.10 Padri in prestito
19.50	Vreme, dnevnik, sport
20.40	Film: Il cavaliere palido (vestern, '85, r-i Clint Eastwood)
22.45	Dnevnik 1
22.50	Dok.: Velike razstave
23.15	Sportna sredo
24.00	Dnevnik in vreme

RAI 2

7.10	Nan.: Cuore e batticuore in risanke
10.05	Nan.: Furia
10.30	Rubrika o vrtnarstvu
10.55	Nan.: Al di qua del paradiso, 11.45 Druzina Drombush, vmes
11.40	Dnevnik in vreme
12.00	Nad.: Quando si ama, 14.45 Santa Barbara
13.00	Film: Colpo per colpo
13.00	Ristorante Italia
13.30	Iz Parlamenta in vesti
13.30	Nan.: Hill Street, 18.30 Un caso per due vmes (18.20) sport
14.10	Dnevnik in sport
14.10	Variete: Ventientini
15.30	Film: Sussurri (dram., Kan. 89, i. V. Tennant)
17.20	Dnevnik 2
17.35	1. Mednarodni festival flamenca, nato vreme
19.45	Kolesarstvo
20.20	Film: Cronache di poveri amanti (dram. '54)

RAI 3

6.45	Jutranja oddaja: L'altrarete, 11.30 La natura sperimentale
12.00	Dnevnik ob 12-ih
12.05	Dokumenti
14.00	Deželne vesti
14.10	Popoldanski dnevnik
14.50	Nan.: Max Headroom
15.45	Sport: IP v kanuju, 16.15 kolesarstvo
17.00	Film: La volpe (dram., VB '50, i. J. Jones)
18.50	Sport in vreme
19.00	Dnevnik, deželne vesti
19.50	Nan.: Felice
20.30	Film: L'imperatore di Capri (kom., It. '50)
21.55	Drobc
22.30	Dnevnik ob 22.30
22.45	Milano, Italija
23.40	Nan.: Perry Mason
0.30	Dnevnik in vreme

RETE 4

6.25	Nanizanke
8.30	Nad.: Marilena, 9.45 Ines, 10.15 Soledad, (9.30) vesti
10.45	Nan.: Love Boat
11.45	Kviz: Gioco delle coppie, nato nad. Celeste, 13.00 Sentieri
13.30	TG 4 vesti, 14.00 nad. Sentieri, 14.30 Milagros, 15.30 Quando arriva l'amore
16.00	Aktualno: Lui lei l'altro, C'eravamo tanto amati, 17.00 La verità
17.30	Vesti, 17.55 Grecia
19.00	TG4 vesti
19.30	Nad.: Febbre d'amore
20.30	Filma: Catene (dram., It. '50), 22.15 La locanda della sesta felicità (dram., ZDA '58), i., vmes (23.30) vesti

CANALE 5

6.30	Na prvi strani
8.35	Nan. Charlie's Angels, 9.35 film La ragazza con la pistola (kom.)
11.30	Nan.: Sposati con figli
12.00	Kviz: Si o no
13.00	Dnevnik TG 5
13.25	Aktualno: Forum
14.30	Nan.: Casa Vianello, 15.00 Pappa e ciccio, 15.30 Otto sotto un tetto
16.00	Otroški variete
18.00	Kviz: OK il prezzo è giusto, 19.00 La ruota della fortuna
20.00	Dnevnik TG 5
20.30	Variete: Belli freschi (vodi Paolo Bonolis)
22.30	Nan.: Casa dolce casa
23.00	Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) dnevnik TG 5

ITALIA 1

6.20	Pregled tiska
6.30	Otroški variete
9.15	Nanizanke
12.40	Odprti studio
13.00	Otroški variete
13.45	Nan.: Poliziotto a 4 zampe, 14.15 Riptide
15.15	Film: Grizzly l'orso che uccide (dram., '76, i. J. McCall, J. Dorsey)
17.00	Variete: Unomania
17.05	Nan.: Ultraman, 18.00 T.J. Hooker, 19.00 I ragazzi della prateria, vmes (17.55) sport
20.00	Kviz: Campionissimo
20.30	Nan.: Beverly Hills
22.30	Nogomet: Inter A-Inter B
0.30	Odprti studio, sport
1.10	Jadrnanje
1.40	Nan.: I ragazzi della prateria

TELE 4

13.30	Lastne oddaje: Dogodki in odmevi
19.30	Dogodki in odmevi

Koper

15.00	Nadaljevanke
15.50	N.Y.P.D., nadaljev.
16.15	Nas izbor
17.00	Kdo je ukradel Mono Liso?, ponovitev 3. dela ital. nad.
17.30	Glasbeni vrtljak A. Lacosegliaza
18.00	Radovedni Taček: Krt Slikarske tehnike, risba
18.50	Primorska kronika
19.00	TV dnevnik
19.25	Nadaljevanke
20.15	Nočni sodnik, ameriška tv nanizanka
20.40	Delo narave, 1. del ital./francoske dokumentarne serije
21.30	Sprehod po moderni umetnosti, italijanska dokumentarna serija
21.55	TV dnevnik
22.05	Arhitektovi nasveti
22.15	Slepa ulica, italijanski film, 1969
22.35	Igrajo: Andrea Giordana, Claudio Gora in drugi; režija: Gaetano Palmieri

AVSTRIJA 1

09.00	Cas v sliki
10.30	Zenski zdravnik dr. Sibelius, pon. nemškega filma
13.10	Doktor Doogie
13.35	Howser: Njegov prvi film
14.20	Waltonovi: Kragulj
14.20	Gusar, ameriški glasbeni film, režija V. Minelli
16.35	Sest Bartonovih: Ljubljani brat
18.00	Cas v sliki
18.30	Umor je napisala, serija
19.22	Znanost
20.15	Vroč letina, nemški film
21.40	Tekmeč: Uničiti plemstvo
22.40	Nasa hiša, nemški tv film
00.15	Ben in Charlie, it. vestern
02.05	Gospodarica hiše, pon. am. tv filma

AVSTRIJA 2

14.50	Tisoc mojstrov
15.00	Lipova ulica
15.40	Jedi z zgodovino: Krompir
16.10	Soncu naproti: Kupčija z melonami
18.00	Gozdna kmetija, 20. del
18.30	Gaudimax Show
20.15	Povezana balkona, bulvarska komedija
21.15	Zrcalo države, okno v svet, nagrajeni dokumentarec
22.30	Sport
00.00	Round Midnight: RD
00.45	Ebu Jazz Night
00.45	Porocila
00.45	Tisoc mojstrov

Hrvaška 1

08.00	TV koledar
08.10	Porocila
09.00	Silas, ponovitev 6. dela otroške serije
09.25	Ovidij, pon. 6. dela
10.00	Porocila
10.05	Skrivnostni otok, 7/13 del nadaljev. za otroke
11.00	Svet odkritij, 6/11 del
12.00	Porocila
12.05	Luc svetlobe, 17. del ameriške nadaljevanke
13.35	Price iz Monticella, 179. del
14.00	Porocila
14.05	Poletni predah
14.05	Korak za korakom, 3. del am. hum. naniz.
14.35	Roseanne, 2/20 del am. hum. nanizanke
15.10	Jute City, 2/3 del
16.00	Porocila
16.10	Tom in Jerry kot otroka, 15. del
16.45	Pod sončnikom
18.00	Porocila
18.05	Moja knjiga o džungli, 24/27 del nemške pzn. serije
18.35	Santa Barbara, 466. del ameriške nadalj.
19.30	Dnevnik 1
20.10	Sedim na veji in lepo mi je, slovski barvni film
22.35	Dnevnik 2 (do 0015)

Hrvaška 2

17.15	Zgodbe iz Monticella, 179. del
17.35	Luc svetlobe, 17. del
18.20	Svet odkritij, 6/11 del dok. serije
19.30	Dnevnik 1
20.10	Na veliki nogi, 2/7 del hum. serije
20.45	Jute City, 3., zadnji del
21.40	Crni Pariz, francoski dokumentarni film
21.40	Pariz je zaljubljen v Afriko. V umetnosti so crnci v francoski prestolnici vplivali na kubitiste, na glasbo...
22.45	Sestre, 5/7 del ameriške nadaljevanke
23.40	Glasbeni večer

MADŽARSKA

06.03	Dobro jutro
09.00	Cez dan
09.30	Svet je čudovit, pzn. serija
10.30	Ambasadorkin moz, pon. fr. nad.
11.30	Igra
12.00	Opoldanski saldo
16.10	Oblast in strast, 37. del avstral. serije
16.50	Kulturni referent
17.25	Nekod in danes
18.08	Mesecina, ameriška kriminalka
19.00	Vprašanja kristjanov
19.05	Večerna pravljica
19.30	Dnevnik
20.10	Malo mesto, madžarska serija
20.50	Muhasti letni cas, zabavni magazin
22.55	Serija resne glasbe
23.45	Dnevnik

RADIO

Slovenija 1

(UKV 88.5; 90.0; 91.8; 92.9; 94.1; 96.4; MHz, od 16.00 SV 918 kHz)
5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Porocila; 6.50 Dobro jutro, otroci; 8.05 Radio plus; 8.30 Dnevnikov odmev; 9.00 Turistični napotki; 11.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.45 Iz tujega tiska; 14.05 Poslovne informacije; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Debussy; 20.20 Glasbena panorama; 21.05 Zborovska glasba; 21.15 Mi nite za Haendla; 22.40 Etno glasba sveta.

Slovenija 2

(UKV 87.8; 92.4; 93.5; 95.3; 96.9; 97.7; 98.9; 99.9; MHz) 6.00, 6.30, 7.00, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 19.30 Glasba po željah; 14.45 Back to the future; 16.10 Promocija plošče; 16.20 Prireditve; 16.35 Butik Gallus; 16.45 Oye que pasa; 17.20 Single tedna; 17.50 Priredbe uspešnic; 18.00 Spomin iz Italije; 18.45 Brazilska glasba; 19.30 Dnevnik.

Radio Koper

(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30 Porocila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah; 6.15 Drobc, turistični napovednik; 7.45 Prišlo je poletje; 8.05 Horepovka, slovarček; 8.35 Popevka tedna; 8.40 Ob pogrnjeni mizi; 8.45 Igrajte z nami; 9.05 Baby radio; 9.15 Zivalski svet; 9.45 Po vaši izbiri; 10.00 Pregled tiska; 10.45 Popotovanja po Istri; 11.00 Randevous; 12.00 Glasbeni desert; 13.00 Glasba po željah; 14.45 Back to the future; 16.10 Promocija plošče; 16.20 Prireditve; 16.35 Butik Gallus; 16.45 Oye que pasa; 17.20 Single tedna; 17.50 Priredbe uspešnic; 18.00 Spomin iz Italije; 18.45 Brazilska glasba; 19.30 Dnevnik.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Porocila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Duh časa in čar odra v spominih J. Babičca; 8.40 Slov. lahka glasba; 9.15 Dermo-flash; 9.30 Revival; 10.10 Koncert GM 18.12.92; 11.30 Odprta knjiga: Vojna in mir (prevod V. Levstik, r. Marjana Prepeluh, 18. del); 11.45 Orkestri; 12.00 Primorske mavrice; 12.20 Potpuri; 12.40 Oktet Jelovica; 12.50 Orkestri; 13.20 Orkestralna glasba; 13.30 Za smeh in dobro voljo; 13.45 Narodnozabavna glasba; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Bardo 1992; 14.40 Soft music; 15.00 Poletni mozaike; glasbeni akvarel; Afriške izkušnje; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Moja srečanja z ljudmi v stiski; 18.20 Jazz; 19.20 Napovednik.

Slovenija 3

(UKV 96.5; 101.4; 102.0; 103.9; MHz, od 19.30 88.6; 93.1; 100.3; 100.6; do 16.00 SV 918 kHz)
9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00 Porocila; 8.10 Dobro jutro; 9.05 Glasba; 10.05 Umetniška beseda; 11.05 Izbrali smo; 12.05 Pojemo in igramo; 13.05 Počlinski popotovanje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Poletje v notah; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.05 Glasbena panorama; 16.45 Naši umetniki; 17.00 Glasbeni festival; 19.30 Intermezzo; 20.00 Radioteka; 21.30 Ars Antiqua; 22.05 Okrogla miza; 23.00 Glasba pripoveduje....

Radio Koper

(slovenski program)

(SV 549 kHz, UKV 88.5 - 93.8 - 100.3 - 100.6 - 104.3 - 107.6 MHz)
8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Porocila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.30 Jutranjki; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled tiska; 7.45 Evergreen; 8.00 Modri val; 8.45 Servisne informacije; 9.45 iz kulturnega sveta; 10.00 Piranski glasb. večeri; 10.30 Primorski val;

Radio Opčine

11.30, 15.30, 17.30 Porocila; 10.00 Matineja; 19.00 Glasba po željah; 21.00 Pogovor z odvetnikom; 22.30 Drugi Trst.

Radio Koroška

18.30-20.00 Glasbena sredo; 21.05-22.00 Polka je ukazana - Narodnozabavna glasba.

IZBOR IZ SATELITOV

MUSIC TELEVISION

07.00 Awake on the Wild Side, vodi Rebecca de Ruvo; 10.00 Video, vodi Richie Rich; 14.00 MTV Summertime; 16.00 Greatest Hits; 17.30 Porocila; 18.00 The Soul of MTV; 18.30 MTV Prime; 20.00 Dial MTV; 20.30 Rockumentary: Janet Jackson; 21.00 Janet Jackson - The Hits; 22.00 Greatest Hits; 23.00 Ponovitev; 00.30 Post modern; 02.00 Video; 03.00 Nočni video

SKY ONE

07.00 The DJ Kat Show; 09.55 Risanke; 10.30 The Pyramid Game; 11.30 Koncentracija; 12.00 Sally Jessi Raphael; 12.30 E Street; 12.30 Trije so družba; 14.00 Sokolov greben; 15.00 Captains and The Kings; 8/10 del; 16.00 Drugacen svet; 16.45 DJ Kat Show; 18.00 Star Trek; 20.30 Polna hiša; 21.00 Hunter; 22.00 Zakon v Los Angelesu; 23.00 Star Trek: The next generation; 00.00 Ulice San Francisco

PRO 7

06.00 Serije, ponovitve; 07.10 Risanke; 10.25 Beg v St. Pauli - Preplah za Davidovo strazo, nemška kriminalka; 1971; 13.55 Starfighter Tiger, ameriški film; 17.15 Risanke; Zivalska sola, Charlie Brown, Kremenčkovi; 19.25 Roseanne; Kosmata služba; 20.15 Čuden par, ameriška komedija; 22.25 Jake in McCabe, 43. del

PREMIERE

08.00 Bingo - glej kdo govori, ameriški film; 14.15 Duck Tales - Lov na izgubljeno svetliko, ameriška risanka; 19.00; 15.30 Hamelet, ameriško/b

JUTRI

Pisalo se je leto
1907

Britanski
general ustanovi
skavtsko
organizacijo

Misli britanskega generala in junaka bojev za oblegani Mafeking v burski vojni Roberta Powella o disciplini in po-zrtvovalnosti so se med drugim udejani-le v skavtski organizaciji.

Sir Robert Baden Powell (1857 - 1941) si je na vse načine prizadeval, da bi britanske dečke usposobil za cimboljske služenje britanskemu imperiju. Eno od poti videl tudi v skavtski organizaciji, ki jo je ustanovil 29. julija 1907. Tri leta pozneje je sir Robert s sestro lady Agnes ustanovil se deklisko skavtsko organizacijo. Pravila so bila podobna: disciplina, skrb za zdravo telo in zdrav duh, poseben poudarek pa je bil na pridobivanju kuharskih veščin, sivanju in negi otrok.

PREBLISK

V mladosti za-mujenih norosti ne more nado-mestiti niti vsa modrost starosti.
(B. Russel)

ZDRAVJE / PREKRIVAVITEV MOŽGANOV V SPREMENJENIH POGOJIH

Centralni venski pritisk v vesolju

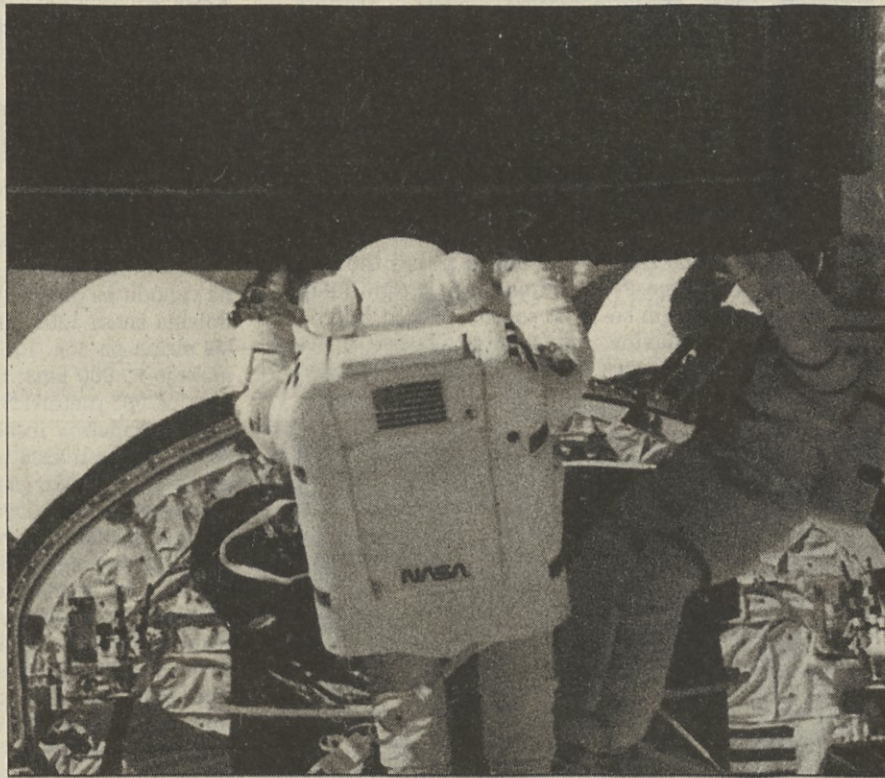
Ob izstrelitvi raket je lega vesoljcev bistvena

MILAN KOTNIK JR.

Centralni venski pritisk je krvni pritisk, ki ga merimo v desnem atriju. Rabi nam kot pomemben podatek o napolnjenosti venskega in krvnega obtoka nasploh. V normalnih razmerah pri zdravem človeku znaša sedem centimetrov vode.

Kri se tako kot vse tekočine na Zemlji podreja zakonu gravitacije, zato imajo vene, ki vodijo kri iz predelov, ki ležijo nize od srca, posebne zaklopke, ki preprečujejo, da bi kri odtekala nazaj, vene v vratu, kjer teče kri navzdol, pa teh zaklopk nimajo. Med potjo v vesolje se gravitacija počasi zmanjšuje, dokler ne doseže vrednosti 0. Takrat se velike količine tekočine, na katere tečnost ne deluje več, pomaknejo proti glavi. Skupaj znaša od 1 do 2 litra tekočine. Kardiovaskularni odgovor na ta pomik zajema hipovolemijo, dehidracijo in ortostatsko intoleranco ob vrnitvi na Zemljo. Na Zemlji bi podobni pomik tekočine povzročil povečan centralni venski pritisk.

Junija leta 1991 je Nasa izvedla poskus s centralnim venskim pritiskom pri enem izmed vesoljcev, ki so poleteli z vesoljskim colnikom. Centralni venski pritisk (CVP) vesoljca je pred poletom znašal pet

do šest centimetrov vode. CVP pred izstrelitvijo v vesolje v posebnem položaju je znašal 10 do 12 centimetrov vode. Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, da je bil vesoljec popolnoma zdrav. Zaradi povečanega pospeška med izstrelitvijo v smeri od spredaj proti zadaj, pač zato, ker vesoljec med izstrelitvijo leži, je v tem času CVP narasel na 15 do 17 centimetrov vode. Če bi vesoljec med izstrelitvijo stal, bi se onesvestil zaradi pomanjka-

nja krvi v glavi, če pa bi stal na glavi, bi prislo do možganske krvavitve zaradi preveč krvi v glavi in posledično povečanega krvnega pritiska v tem delu telesa. Ko je bila dosežena gravitacija 0, je v eni minuti CVP padel na 0 do -3 centimetre vode. Ultrazvočno izmerjene dimenzije srca so se v teh razmerah povečale, prav tako pa se je povečal končni diastolni volumen levega prekata iz 141 na 167 mililitrov. Utripni volumen se je povečal iz 68 na 89

mililitrov, minutni volumen pa iz 5, 21 na 6 litrov. Ti rezultati so potrdili domnevo, da CVP v območju ničelne gravitacije pade, čeprav so nekateri pričakovali porast zaradi pomika tekočine v glavo. Kljub padcu CVP dimenzije srca porastejo. V vesolju gravitacija ne povzroča nobenega pritiska na tkiva in tako normalna količina krvi krozi pod manjšim pritiskom kot sicer. Vesolje je okolje posebne vrste in ni predvidljivo na podlagi zemeljskih modelov.

ENERGETIKA / ZLIVANJE JEDER KOT VIR ENERGIJE

Reaktor ključen za prihodnost fuzije

Napravo bodo gradile ZDA, ES, Rusija in Japonska

MAX GASKIN

Na začetku maja je vplivni ameriški senator zapretil, da se bo zavzel za ustavev nacionalnega programa raziskovanja zlivanja jeder, če se Clintonova administracija ne bo obvezala, da zgradi Mednarodni termoklearki eksperimentalni reaktor (v angleščini na kratko ITER). Z napravo naj bi dokazali, da je mogoče zlivanje atomskih jeder ali fuzijo izkoristiti kot vir energije. Po mnenju predstavnikov ameriške elektro-industrije pa bi bili reaktorji te vrste predragi in morda celo prenevarni za proizvodnjo elektrike. ITER naj bi zasnovali na sovjetskem izumu z imenom tokamak. Reaktor, ki bo stal sedem milijard dolarjev, bo največja fuzijska naprava na svetu. Pri gradnji naj bi sodelovale Evropska skupnost, Japonska, Rusija in Združene države. Z nactovanjem so začeli že pred letom dni. Ta faza je vredna 1.2 milijarde dolarjev. Omenjene države se niso podpisale sporazuma o gradnji reaktorja, to pa naj bi se predvidoma zgodilo med leti 1996 in 1998. Bennett Johnston, demokrat iz Luisiane, je v kongresu dejal, da je v skrbah zaradi negotovega razvoja naprave. Kot predsednik senatnega odbora za energijo in surovinske

vire ima nadzor nad sredstvi, ki jih ameriško Ministrstvo za energijo namenja raziskavam fuzije v magnetnem polju. Ta vrsta zlivanja jeder naj bi potekala tudi v reaktorju ITER. Johnston je že pripravil zakonsko

podlago za ustavev vseh raziskav magnetne fuzije, ki niso povezane z bodočim reaktorjem.

»Ce nimamo denarja, da bi zgradili reaktor, si tudi fuzije ne moremo privoščiti,« je rekel Johnston in obtožil Clintono-

Nova tehnologija bo prispevala k čistejšemu okolju

vo administracijo, da ni dovolj odločna, ko gre za razvoj tokamakov. Poleg tega sploh ni jasno, ali bodo reaktor zgradili tudi v primeru, da preostale države odstopijo od projekta. Johnston je obljubil, da bo storil vse za zaustavitev programa, če se bo vlada na tem področju še naprej obnašala omahljivo. Pomocnik direktorja Urada za raziskave energijskih virov pri Ministrstvu za energijo James Decker se pritožuje, da bo Johnstonov zakon ohromil ameriško stran pri pogajanjih v zvezi z reaktorjem. Sodelujoče države bodo lahko od ZDA izsilile številne koncesije, ker Američani pogovorov preprosto ne bodo mogli zapustiti. Drugi, recimo Robert Hirsch, podpredsednik industrijske raziskovalne agencije Epri, prepričujejo kongresnike, da ZDA ne bi smele prevzeti nobenih obveznosti za ITER. Hirsch je mnenja, da so tokamaki predragi in da bi ustvarili preveč radioaktivnih odpadkov. Zagovorniki fuzijskega reaktorja te dvome zavračajo. »Ne vemo se, koliko bo naprava stala,« pravi Anne Davies iz Urada za fuzijsko energijo in dodaja, da bodo radioaktivni odpadki večinoma ostali znotraj reaktorja.

(Prev. G. V.)

PANDEMIJA AIDSA (2)

Usodno hujšanje

Prehransko zdravljenje bi bilo treba vgraditi v standardne zdravilne metode - Hemofiliki varnejši - Kljub vakcini aids ne bo izginil

MIHA LIKAR

Novi testi in model za vakcino

ker je primarna infekcija z virusom blizu spolnih organov.

Med razpravo so opozarjali, da se virus spreminja in da včasih najdejo tudi takega, ki se je po svoji sestavi ze močno oddaljil od virusa, s katerim opravljamo test. Pozneje pa so razpravljali v tej spremenljivosti virusa videli tudi lastnost, ki bi sama po sebi v prihodnosti lahko virus spremenila, da bi postal manj nevaren.

Ugibali so, da ni mogoče, da je bilo ze v 60-tih letih nekaj epidemij s podobnimi virusi, ki pa boleznijo niso povzročili, ker so bili preslabo patogeni.

Zanimiv je nov test, ki precej natančno pove, kako dolgo časa je oseba inficirana s HIV. Gre za določevanje beta 2 mikroglobulina v krvi (test B2M), kajti količina te beljakovine narašča sorazmerno s časom po infekciji s HIV.

Pogosto slišimo, da je samo vprašanje nekaj let in vakcina bo docela spremenila aids in njegove posledice. Epidemiologi pa se vedno bolj zavedajo, da bodo tudi, ko bo vakcina na voljo, minila se leta in leta pre-

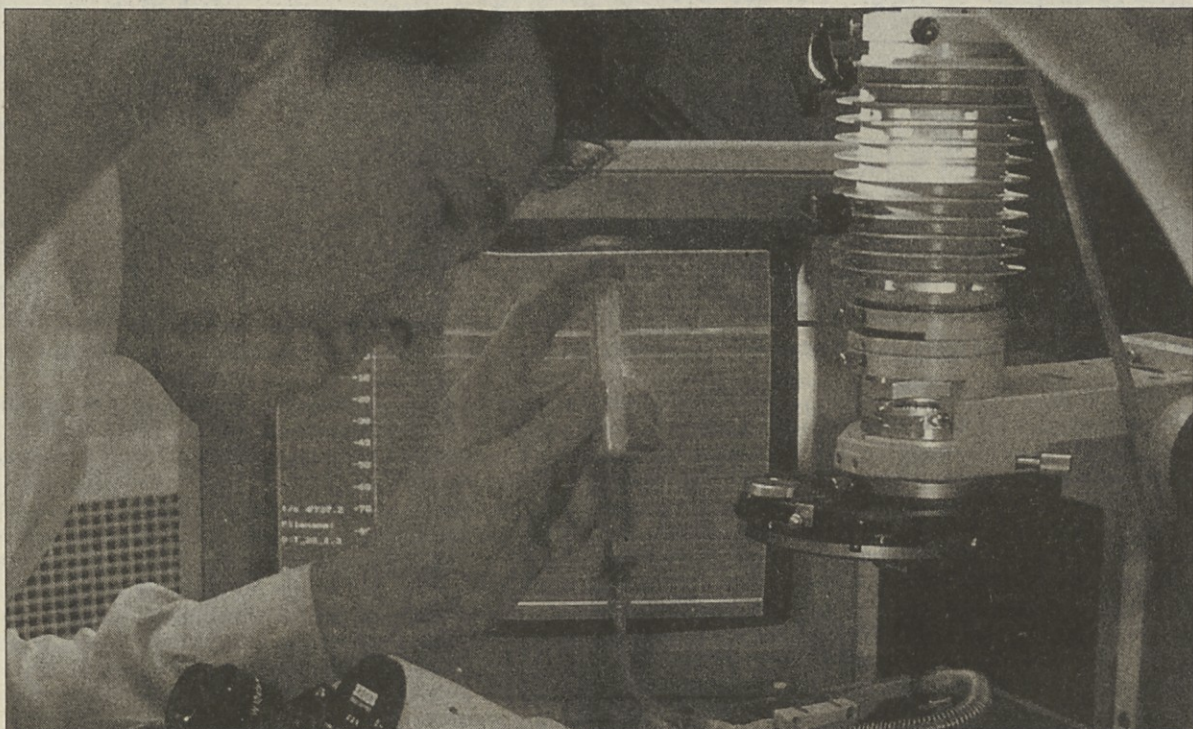
den bo uspelo zmanjšati danasnjo veliko prevlenco bolezni. Ljudem je treba posteno povedati, da kljub vakcini aids ne bo izginil.

Epidemiologi so namreč izdelali model, kako bo delovala vakcina, ki bo strokovno izdelana in bo človeka zavarovala pred infekcijo. V modelu so preizkusili, kako bo vakcina delovala na epidemijo aidsa v eni od nerazvitih in v eni od razvitih dežel. V prvi deželi se bolezen širi pretežno s heteroseksualnim prenosom, v drugi pa prek homoseksualcev in intravenoznih uživancev mamil. Po matematičnem modelu sodeč bo v

razvitih deželah treba cepiti 75 odstotkov oseb iz rizičnih skupin (mlade in odrasle osebe), v nerazvitih pa 75 odstotkov vseh odraslih oseb in 75 odstotkov mladostnikov.

Raziskava prinaša zaključek, da bi bilo najbolje cepiti vse mladostnike med 10. in 12. letom starosti, se preden so spolno dejavni, in v dobi, ko so prek saie se lahko dosegljivi. Zato menijo, da mora biti poglaviti cilj pripraviti vakcino, ki bo primerna zlasti za mladostnike. Najtežje pa bo cepiti v deželah, kjer uradno govorijo, da aids ni njihov problem, temveč problem nekoga drugega.

(Nadaljevanje jutri)

Hkratno testiranje krvi in seča naj bi pripomoglo k bolj zanesljivemu odkrivanju infekcije

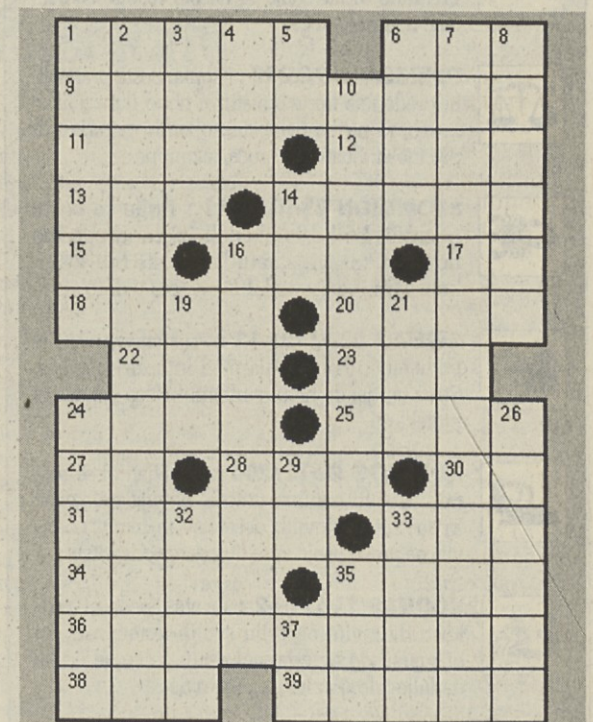
KRIZANKA

Vodoravno:

1. privrzenec deizma, 6. ladijski klic na pomoč, 9. privrzenec krščanske ločine, ki pričakuje ponoven Kristusov prihod in njegovo tisočletno vladno, 11. travniška zdravilna rastlina, 12. državna blagajna v starem Rimu, 13. naelektrjen materialni delec, 14. trenutno stanje podnebja v nekem kraju, 15. začetnici slovenske pesnice Novy, 16. ime slovenskega hokejskega reprezentanta Juga, 17. začetnici slovenskega politika, Tavcarjevega sodobnika Hribarja, 18. hrvaška reka, pritok Kolpe pri Sisku, 20. sivanka, 22. nordijska boginja, gospodarica morij, 23. zgodovinsko mesto pri Zadru, 24. kdor pride na obisk, 25. ime slovenskega hokejista Lesnjaka, 27. kratica Republike Slovenije, 28. pritok Rena iz Avstrije, 30. avtomobilska oznaka Splita, 31. grški mitološki kralj v Mikenah, Pelopov sin, 33. slovenska pesnica (Majda), 34. ime igralca Muzafereje (iz crk miza), 35. ime ubitega svedskega politika Palmeja, 36. oster besedni napad, zaljivka, 38. mesto v Vojvodini, 39. slovensko visokogorsko smučišče.

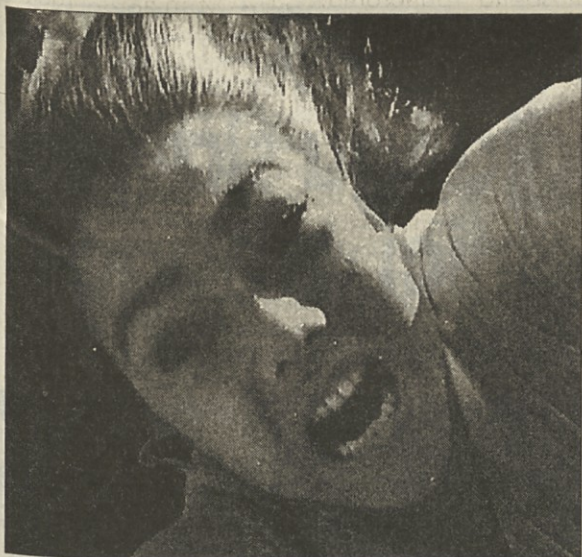
Navpično:

1. poklon, 2. ime in priimek francoskega dramatika, avtorja drame v verzih Cyrano de Bergerac, 3. ime največjega slovenskega pisatelja Cankarja, 4. sanje, 5. avtomobilska oznaka Tunizije, 6. nekdanji naziv francoskih kraljev, 7. skupna oznaka za snovi, ki scitijo pred toploto in hrupom (dve besedi), 8. gornji zaključek poslopja, 10. končni sistem kakega komunikacijskega sklopa, 14. avtomobilska oznaka Voitsberga v Avstriji, 16. denarni delez, ki priteka komu od lastnine ali soudeležbe, 19. etiopski knez, 21. špansko moško ime, 24. ime italijanske Nobelovke za književnost Deledde, 26. ime več srbskih vladarjev, 29. avtomobilska oznaka Ljubljane, 32. italijanski kosarkar (Antonello), 33. zagozda, 35. ime češkega ekonomista Sika, 37. kratica za kosarkarski klub.

Vodoravno: 1. SOS, 2. deist, 3. SOS, 4. adventist, 5. rman, 6. erar, 7. ion, 8. III, 9. ST, 10. Kne, 11. Zalm, 12. Olof, 13. invektiv, 14. Ada, 15. Kanih.

RESITVE

Pri hemofilikih je pomembna izbira dajalcev krvi

Pomembnost uravnane prehrane

Hujšanje je pri aidsu rizični dejavnik za preživetje. Na medicinski soli John Hopkins v ZDA so opravili posebno raziskavo. Shujšanje za več kilogramov usodno skrajša preživetje oseb s HIV. Zlasti je nevarno, kadar oseba s HIV shujša ze nekaj mesecev pred izbruhom aidsa. Raziskovalci zato sklepajo, da je prehransko zdravljenje pri osebah, inficiranih s HIV, treba vgraditi v standardne zdravilne metode.

Malabsorpcija (slabo vskakanje hranil v crevesju) in hujšanje začneta nevaren cikel, ki ga je treba pretrgati z zdravljenjem, kajti kadar v telesu primanjkuje hranilnih snovi, trpi imunski sistem. Shujšan človek postane sprejemljivejši za infekcije in okvare v ustih in prebavilih. Te pa se povečajo malabsorpcijo. V končnih stopnjah aidsa sta silno shujšanje in kaheksija pogostna. Vendar se prehranske pomankljivosti kažejo ze prej tudi ze v stopnji, ko inficirana oseba se nima bolezenskih znamenj in se HIV replikira sele v bezgavkah in povzroči njihovo vnetje. Zato svetujejo, da si osebe, inficirane s HIV, ohranjajo telesno

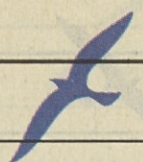
težo z uravnano prehrano. Dodajati je treba vitamine, vendar ne v cezmernih količinah. Zelo važno je odkrivati prehranske pomankljivosti v zgodnjih stopnjah.

Zal pa v poznejših stopnjah hranjenje pogosto postane težavno, kajti oportunistične infekcije v ustih in prebavilih so pogoste. Pri bolnikih z diarejami je treba ugotoviti povzročitelja in jih ustrezno zdraviti. Nekateri pacienti trpijo zaradi pomanjkanja teka (anoreksije); tem svetujejo, da se hranijo pogosto v manjših obrokih in uživajo le jedi, ki so jim povšeči. Hudo malnutricijo pa je treba zdraviti s hranjenjem skozi vene.

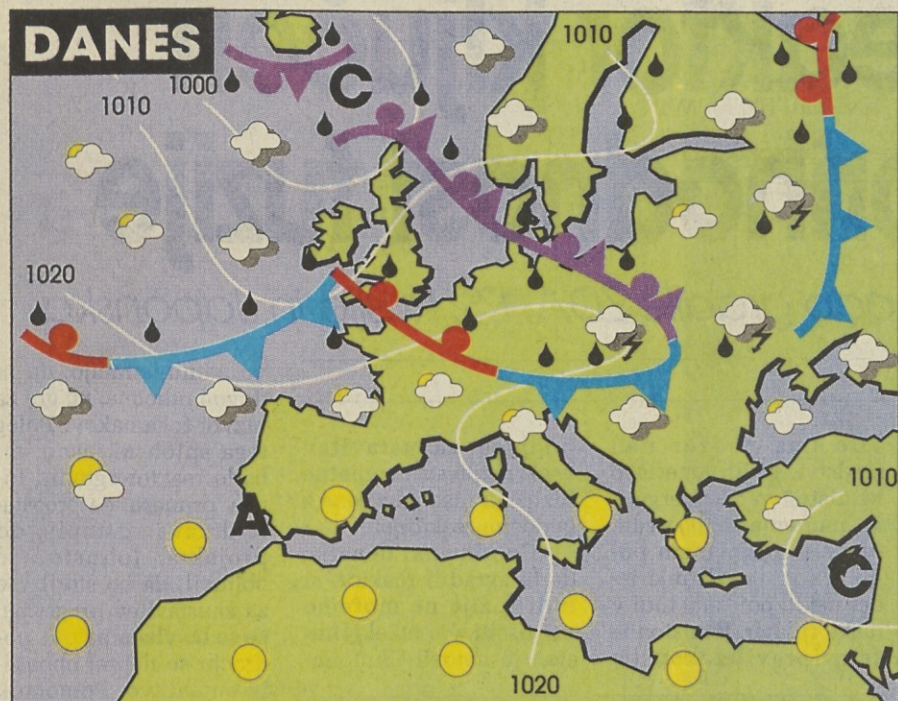
Vprašanje vame transfuzije

Ali je zalostne zgodbe konec? Ali so hemofiliki (krvavčniki) danes varni pred infekcijo s HIV? Od konca 70-tih let se je inficiralo s HIV na tisoče hemofilikov. Mnogi so ze umrli. Nesrečo je povzročil preparat faktor VIII, ki je bil kontaminiran z virusom, ker so bili krvodajalci inficirani. Na konferenci v Berlinu je bil tudi sestanek Svetovne zveze hemofilikov. Poročila so danes ugodna: tveganje, da bi se danes hemofilik inficiral z jemanjem fa-

Luc Montagnier (vodja francoske skupine, ki je izolirala prvi sev HIV) je doslej presenetil se vsako konferenco o aidsu in tudi tokrat je imel novost: predlagal je, da se pri sumu na infekcijo testirata hkrati kri in sec, saj je v secu količina protiteles pogosto večja kot v krvi. S testiranjem seca bi zanesljiveje dokazali tudi infekcijo s sevi, ki so inacicice izvirnega virusa in jih v krvi včasih lahko zgrešimo. Montagnier tega pojava ni znal pojasniti, ugibal pa je, da je količina v secu večja kot v krvi,

EVROPA / SPREMENLJIVO VREME

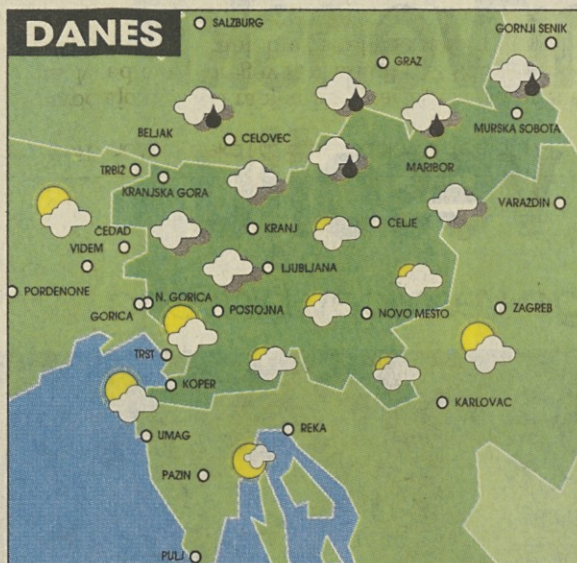
Vremenska slika:

Nad zahodnim Sredozemljem je območje visokega zračnega pritiska. Oslabljeni frontalni valovi se pomikajo severno od naših krajev. S severozahodnimi vetrovi doteka topel in vlažen zrak.

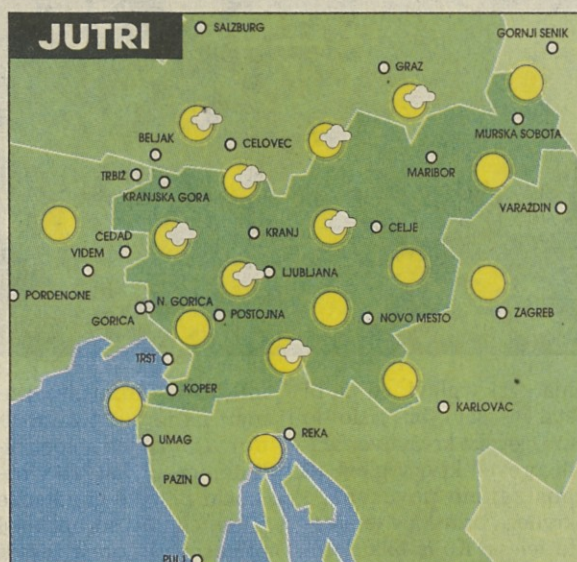
ALPE JADRAN / RAZMEROMA SONČNO

OBLACNOST	DEŽ/SNEG mm na dan
pod 10%	pod 5
10-30%	5-10
30-50%	10-30
50-80%	30-60
nad 80%	nad 60
VETER	NEVIHTE
5-10 m/s	MEGLA
nad 10 m/s	

Slovenija: Danes bo zmereno do pretežno oblačno. Ponekod v severnih krajih bodo kratkotrajne padavine. Najvišje dnevne temperature bodo od 23 do 28°C.

Sosednje pokrajine: Ob Jadranu in v severni Italiji bo sončno, drugod zmereno do pretežno oblačno. V Avstriji bodo manjše padavine.

V Sloveniji: V četrtek bo prevladovalo sončno in toplo vreme.

Obeti: V petek bo sončno, vroče in soparno.

RAZMERE NA CESTAH V SLOVENIJI
Ceste po Sloveniji so večinoma suhe in normalno prevozne. Promet v notranjosti in na mejnih prehodih poteka tekoče.

JEZERA

Kaspijsko jezero

DRAGICA MEDVESCEK

Kaspijsko jezero je s površino 374.000 km² največje jezero na Zemlji. V preteklosti je imelo tudi druga imena, v glavnem po narodih, ki so ziveli ob njegovih obalah (Girkansko, Hvalinsko). Tudi sedanje ime je vezano na Kaspije, ki so nekoč prebivali ob jezeru. To leži na meji Evrope in Azije, večji del pripada Rusiji, manjši pa Iranu. Na severu se mu približuje Ural, na zahodu obronki Kavkaza, na jugu Elburs, na vzhodu pa planota Ustjurt. Njegova dolžina znaša 1205 kilometrov, največja širina pa 554. Prostornina vodne mase je 77.000 km³, maksimalna globina pa 995 metrov. S povprečno globino 208 metrov in absolutno višino 28 metrov se uvršča med depresijska jezera. Po nastanku ga prštevaemo k tektonskim - reliktnim jezerom, saj je ostanek nekdanjega prostranega morja Paratetis. Z dviganjem gorskih masivov Alp in Karpatov se je Paratetis razdelil na več bazenov, v dveh pa se je voda obdržala vse do danes. To sta Aralsko in Kaspijsko jezero. Obala Kaspijskega jezera je dolga 6400 kilometrov in zelo razčlenjena. V enega od zalivov (Kara-Bogaz-Gol) priteka iz je-

zera velika količina vode, ker je raven vode v njem nekoliko nižja. Gladina v zalivu pa se ne zvišuje, saj majhna globina vode in okoliski zrak, segret do 50⁰ Celzija, povzroča intenzivno izhlapevanje, ki povečuje slanost tudi do 350 odstotkov. Voda je zaradi velike koncentracije soli temno modra. V njej nastaja mirabilit - naravni natrijev sulfat (Glauberjeva sol), ki se uporablja v medicini, prehranski in kemijski industriji ter proizvodnji kristalnega stekla. Poleg zalivov in rtov ima Kaspijsko jezero tudi nekaj večjih polotokov (Buzaci, Mangislak in Apseronski polotok) in otokov (Bakinski arhipelag). Ima tudi veliko pritokov, vendar nobenega odtoka. Glavni pritoki so Volga z letnim dotokom vode 256 km³, Kura s povprečnim dotokom 580 m³/sek, Ural s 360 m³/sek in Terek s 350 m³/sek. Vodna bilanca Kaspijskega jezera pa je vendarle negativna. V zadnjih desetletjih jezero dobiva 400,8 km³ vode in izgublja 414,5 km³, zato se je njegova površina do danes zmanjšala na 374.000 km². To je slabo predvsem za ribolov in ladijski promet, zlasti na severnem delu jezera.

TEMPERATURE ALPE JADRAN včeraj ob 8. in ob 14. uri	TEMPERATURE PO EVROPI včeraj ob 8. in ob 14. uri
LJUBLJANA..... 12/22	HELSINKI..... 14/18
TRST..... -/-	STOCKHOLM..... 12/16
CELOVEC..... 11/18	KOPENHAVN..... 12/16
BRINJ..... 11/22	MOSKVA..... 16/21
MARIBOR..... 15/23	BERLIN..... 11/20
CELJE..... 15/23	VARSAVA..... 11/22
NOVO MESTO..... 13/23	LONDON..... 15/19
NOVA GORICA..... 20/26	AMSTERDAM..... 14/16
MUR. SOBOTA..... 12/23	BRUSELJ..... 14/18
PORTOROŽ..... 17/28	PARIZ..... 14/21
POSTOJNA..... 13/23	DUNAJ..... 11/19
ILIRSKA BISTRICA..... 10/26	MÜNCHEN..... -/17
KOČEVJE..... 10/21	ZÜRICH..... 13/19
CRNOMELJ..... 13/23	ZENEVA..... 10/21
SLOV. GRADEC..... 12/20	RIM..... 18/29
BOVEČ..... 11/22	MILAN..... 17/28
RATEČE..... 9/19	BEOGRAD..... 17/29
VOGEL..... 10/13	BARCELONA..... 23/24
KREDARICA..... 3/4	ISTAMBUL..... -/28
VIDEM..... -/-	MADRID..... 20/30
GRADAC..... 10/21	LIZBONA..... 19/27
MONOSTER..... 12/23	ATENE..... 20/35
ZAGREB..... 15/23	TUNIS..... 22/35
REKA..... 22/27	MALTA..... 22/27
	KAIRO..... -/34

DOLŽINA DNEVA
Sonce bo danes vzšlo ob 05.39 in zšlo ob 20.37. Dan bo dolg 14 ur in 58 minut. Luna bo vzšla ob 16.36 in zšla ob 00.48.
SETVENI KOLEDAR
Luna je v znamenju Strelca, elementa ognja. Znova lahko sejete grah in presajate kolerabice.
TEMPERATURE JEZER, REK IN MORJA
Jezera: Blejsko 21°C, Bohinjsko 18°C.
Jadransko morje: Portorož NP, Koper 23°C, Trst NP, Gradec NP, Crikvenica 21,7°C, Pulj NP, Losinj NP, Split NP, Hvar 23°C, Vis 22,7°C, Opatija NP, Reka NP.
Reke: Mura (G. Radgona) 14,4°C, Sava (Radece) 20,2°C, Sava Radovljica 11,6°C, Savinja (Lasko) 14,6°C, Ljubljanka (Moste) 16,6°C, Bistrica (Sodražica) 13,2°C, Sora (Suha) 13,3°C, Gradascica (Dvor) 12,6°C, Iska (Iska) 12,2°C.
PLIMOVANJE
Danes: ob 5.41 najvišje -2 cm, ob 9.28 najnižje -7 cm, ob 16.57 najvišje 31 cm.
Jutri: ob 1.00 najnižje -32 cm, ob 8.07 najvišje 7 cm, ob 12.00 najnižje 0 cm, ob 18.23 najvišje 32 cm.

Horoskop

piše
Aleksandra Zorc Berce

OVEN 21-3/20-4: Nekam nezbrani ste, pa sami ne veste, zakaj. Pazite se pred neizgovinjenimi, urezninami in opeklinami. Tudi večja previdnost pri vozniki ne bo odveč.

BIK 21-4/20-5: Ne obotavljajte se prevzeti določenih nalog v kaksni organizaciji ali društvu, ki mu pripadate. Le tako boste dokazali svojo predanost.

DVOJČKA 21-5/21-6: Če se niste našli ljubezni svojega življenja, se boste morali intenzivneje posvetiti iskanju. Pogostejše se pojavljajte v javnosti in sklepajte nova poznanstva.

RAK 22-6/22-7: Nevarnost stresov vam je ta mesec za petami, kljub temu imate na zalogi se veliko energije in elana. Ne pretiravajte, nicesar ne boste zamudili.

LEV 23-7/23-8: V ljubezni oziroma zakonu se obeta zanimiv razvoj dogodkov. Srečali boste osebo, ki vam bo zmesala strene. Ne boste si na jasnem, kaj se dogaja.

DEVICA 24-8/22-9: Pojavljajo se nove težave in odgovornosti, ki jih lahko rešite samo sami. Pretirano zapravljjanje bo načelo vaše za tako ali tako majhne zaloge.

TEHTNICA 23-9/22-10: Krepko boste premislili, preden se boste spustili v novo ljubezensko zvezo, ki ne bo prinesla nobenih materialnih prednosti. Čustva so vroča, razum pa spli.

ŠKORPIJON 23-10/22-11: Bolje se boste pocutili, ko boste zvedeli izjemno ugodne novice o težavi, zaradi katere ste bili v skrbeh. Mimate duše se lahko vržete v delo.

STRELEC 23-11/21-12: Prijateljstvo vam je pomembno kot stopnja pred intimnejšo zvezo. Strah vas je, da ne bi ponovili boleče napake iz preteklosti.

KOZOROG 22-12/20-1: Zavedati bi se morali, da vam trenutni položaj ponuja priložnost za širjenje poslovnih dohodkov in hkrati postavlja na preizkušnjo vaše dosedanje odločitve.

VODNAR 21-1/19-2: Za vas sicer ni redkost, da živite na robu svojih zmognosti, ko bi marsikdo že zdavnaj obupal. To se bo še nadaljevalo. Pazite na prebavo.

RIBI 20-2/20-3: Srečna zvezda sije nad vašimi denarnimi posli, dobičkom in novimi nalogami. Z nekom se boste združili, da bi lažje dosegli še večji uspeh.

VREME / ŠKODA ZNAŠA DOSLEJ 12 MILIJARD DOLARJEV

Zaradi hudih poplav v ZDA že 41 mrtvih

Agent civilne zaštite si ogleduje področje blizu New Hannibala v državi Illinois, ki je reka Mississippi poplavlja (telefoto AP)

NEW YORK. PEKING. TOKIO - Najmanj 41 mrtvih, na desetine tisocev brez strehe in okrog 12 milijard dolarjev škode: to je se začel obracun poplav, ki so v zadnjih sedmih tednih zajele obsirna področja Združenih držav. Predsednik Clinton je včeraj uvrstil v prizadeta območja se državo North Dakota, ki bo tako lahko prejela državno pomoč, ki jo zaradi poplav že prejema država Illinois, Iowa, Kansas, Minnesota, Missouri, Nebraska, South Dakota in Wisconsin.

O žrtvah poplav pa poročajo tudi iz drugih krajev sveta. Medtem ko se položaj se vedno ni normaliziral v severni Indiji, Nepal in Bangladešu, kjer so v prejšnjih tednih zabeležili več kot tisoč mrtvih, so včeraj prisle zaskrbljujoče vesti tudi iz Kitajske. Poplave so tu prizadele predvsem pokrajino Hunan na jugu države, kjer ze sest dni zaporedoma močno dežuje. Po agencijskih vesteh iz Pekinga naj bi ujma povzročila smrt najmanj 72 oseb, 20 ljudi pogrešajo, najmanj 2000 pa jih je bi-

lo ranjenih. Narasle reke so presle bregove in uničile 133.200 stanovanj; brez strehe je tako ostalo okrog 70 tisoč prebivalcev Hunana. O silovitih plohah pa poročajo tudi iz Japonske, kjer pa na srečo doslej niso beležili smrtnih žrtev. Od junija do danes je namreč zapadlo 1.500 milimetrov dežja, kar pomeni petkrat več kot znasa povprečje prejšnjih let v tem obdobju. Deževna doba je letos trajala nadpovprečno dolgo, kar je tudi prispevalo k znižanju temperature zraka.

SEVERNA KOREJA

V Pjongjangu slavje ob 40-letnici »zmage«

Pred 40 leti konec korejske vojne

Glavna osebnost na proslavah je bil predsednik Kim Il Sung (Telefoto AP)

PJONGJANG - Ob 40. obletnici konca korejske vojne je bila te dni v Pjongjangu velika vojska parada, na kateri sta spregovorila tako predsednik Kim Il Sung kot njegov sin in naslednik v funkciji predsednika Kim Jong Il. Praznovali so zmago, čeprav se je vojna končala s premirjem, katerega posledica je bila razdelitev Severne Ko-

reje na dve državi: Severna Koreja je ostala ena redkih pravovernih stalništnih držav, Južna Koreja je ubrala pot kapitalizma in, čeprav z velikimi socialnimi trenji, postala ena najbolj industrializiranih držav v Aziji in na svetu. Po padcu komunizma v Sovjetski zvezi je Severna Kitajska ohranila dobre odnose le s Kitajsko.